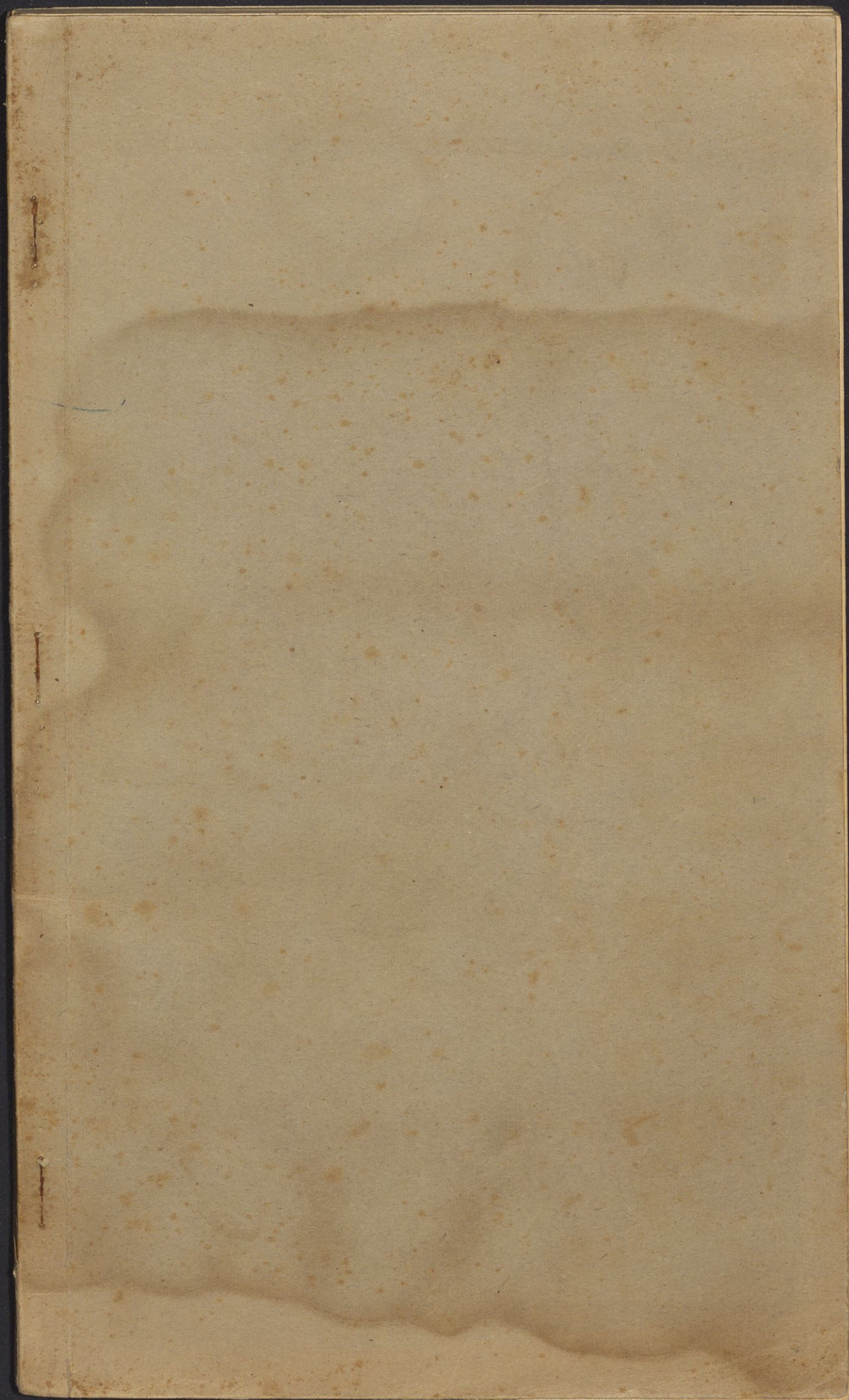

MI
RI

PII'XI
MISIJONSKI·PAPEŽ

MISIJONSKA OKROŽNICA
RERUM ECCLESIAE

P I J A X I

M I S I J O N S K A O K R O Ž N I C A

R E R U M E C C L E S I A E

Komentar priredilo
uredništvo "Katoliških misijonov".
Z dovoljenjem predstojništva Misijonske družbe.

Razmnoženo kot rokopis.
Izdala Misijonska dijaška zveza.
Ljubljana. Božič 1943.

732524

GS II 738081

202003100

U V O D .

=====

Misijsko vprašanje tako bistveno posega v katoliško življenje, da noben katoličan ne more biti brezbričen za to prvobitno poslanstvo Cerkve, še celo pa ne izobraženec.

Le nepoznanje ali pa napačno poznanje misijonstva opravičuje mnoge sicer dobre katoličane, da stojijo ob strani tako velikopotezni in danes tako pereči akciji.

Nepoznanje je vsaj pri nas zakrivilo pomanjkanje pravega misijonskega slovstva in pomanjkanje misijonske vzgoje zlasti med dijaštvom, pa tudi skromne slovenske razmere. Ker je z Baragom, Knobleharjem in njunimi sodelavci misijonska misel v narodu precej zamrla in se je po daljšem premolku začela buditi šele po prvi svetovni vojni, je razumljivo, da misijonsko delo še ni pognalo v narodu tistih globokih korenin, kakor n. pr. v Franciji in Italiji. V dvajsetletni misijonski vzgoji po svetovni vojni je pa delo le preveč slonelo na nekaterih posameznikih, ki so misijonsko misel sicer dosti uspešno širili med preprostim ljudstvom, a še do sedaj niso razgibali vsega naroda, zlasti ne izobraženstva in dijaštva.

Napačno poznanje pa je delež misijonskega duha 19. stoletja, katerega so se drugod že precej otresli, pri nas pa po večini še ne. To pojmovanje tako imenovanega "romantičnega misijonstva" prikazuje namreč vse misijonsko delo kot nekaj tako izrednega, od ostalega katoliškega mišljenja odmaknjene, senzacionalnega in zasebnemu zanimanju pripuščenega, da ni čuda, da so zlasti izobraženi krogi prepustili misijonsko delo kot svoje vrste "sport" posameznikom, ki se mu posvetijo v celoti in preprostim vernikom, ki jim pomagajo. S tem pa ni mogoče reči, da ne bi imeli ti dobri katoličani misijonskega udejstvovanja za idealno, da, najidealnejše apostolsko delo.

Ko nam Katoliška akcija in druge verske organizacije spet budijo versko življenje, nam vračajo pravo katoliško gledanje na sodobna vprašanja, nam poglobljajo ljubezen do Cerkve, do cerkvenega mišljenja in čutenja, smemo upati, da nam bodo prinesle pravo gledanje tudi na misijonsko vprašanje in čutenje in sodelovanje s Cerkvijo tudi pri tem "izmed vseh katoliških podjetij najvažnejšem in najsvetejšem" delu, kot se je izrazil Pij XI. To pravo katoliško pojmovanje in čutenje nam bo spet postavilo misijonsko delo na tisto mesto, ki mu gre, v središče katoliškega življenja. Odvzelo mu bo "romantični okras", ki sicer vzbuja pozornost, a slednjič le škoduje stvari, ker je ne prikazuje v stvarni luči. S tem pa bo prodrla zdrava in resnična misijonska misel v dijaštvo, izobraženstvo in ves narod, pognala bo globoke korenine in ob svojem času rodila tudi sadove.

Če hočemo tak uspeh, moramo zapustiti slovstvo "romantičnega misijonstva", ki je tako polno bujnih opisov, z domišljijami predstavami in solzavo čustvenostjo pobarvanih navduševanj, enostranskih poročil o izrednih dogodkih in bogoslovno premalo poglobljenih utemeljevanj. Okleniti se moramo živih virov, zdrave hrane, ki nam jo - hvala Bogu - prav v 20. stoletju v obilni meri deli sv. Cerkve. Kakor o vseh važnejših vprašanjih, so spregovorili papeži tudi o misijonskem vprašanju. Roma locuta - Rim je spregovoril tudi o misijonskem vprašanju, da, odločilno spregovoril. Na nas je, da se tudi v tem vprašanju usmerimo po mišljenju Rima in da poslušamo glas Kristusovega namestnika.

In prav to je namen pričujočega komentarja, da spoznamo papeško mišljenje, da uredimo svojo miselnost po miselnosti Cerkve.

Za podlego je vzeta okrožnica Pija XI "Rerum ecclesiae", ki je izšla 28. februarja 1926. Brez dvoma je ta okrožnica najvažnejši vir za poznanje cerkvenega mišljenja v misijon-skem vprašanju. Ker pa okrožnica v mnogočem predpostavlja in dopolnjuje okrožnico Benedikta XV "Maximum illud", ki je izšla sedem let prej 30. novembra 1919, jo bomo upoštevali tudi mi. Navesti nam je treba tudi krajšo okrožnico Leona XIII "Sancta Dei civitas", z dne 3. decembra 1880, ki za naš cilj sicer nima toliko pomena, je pa ne dvomno značilna za tedanji čas; slednjič pa tudi okrožnico sedanjega svetega očeta Pija XII "Summi Pontificatus", z dne 20. oktobra 1939, ki ni sicer zgolj misijonska, pač pa vsebuje važne misijonske misli in načela za ureditev misijonskega dela. Če prištejemo sem še številne misijonske nagovore in odloke papežev, odloke in navodila kongregacije de Propaganda, pa nagovore cerkvenih dostojanstvenikov, ki so v vodstvu Propagande, so s tem naka-zani bogati viri za pravo osvetlitev misijonskega vprašanja od vseh strani.

Ker je naš namen podati razlago k "Rerum ecclesiae", se bomo vseh drugih virov posluževali le toliko, v kolikor osvet-ljujejo misijonska vprašanja, ki so obdelana ali nakažana v tej okrožnici. S tem bo pa namen tudi dosežen, kajti "Rerum ecclesiae" je tako bogata po vsebini, pa tudi tako pomembna po svojih jasnih načelih za ureditev misijonskega dela, da moremo imeti Benediktovo okrožnico, ki se edina more s Pijevo vzporejati, le za predhodno, misijonske misli Pija XII v "Summi Pontificatus" pa za potrdilo Pijevega načela.

Da pa nam bo pomembnost okrožnice še bolj razvidna, bo morda koristno, če v nekaj potezih nakažemo značilnosti misi-jonstva v 19. stoletju in razvoj v prehodu v 20. stoletje, ki je izzval okrožnico in ji dal tako pomembnost, da jo misiono-logi v zvezi z "Maximum illud" imenujejo "Magna charta" misi-jonskega dela.

Značilnosti "romantičnega misijonstva".

Še nikdar v zgodovini niso bili časi za misijonsko delo tako nevarni kot v začetku 19. stoletja. Francoski prevrat, cerkveno imetje ugrabljeno, kongregacija Propagande zatrta, papež ujet, premoženje rimskih kongregacij zaplenjeno, jezuiti zatrti, drugi redovniki razpršeni, velike misijonske dežele brez misijonarjev, Severna Afrika v turških rokah, Egipt nepo-sredno odvisen od sultana, Kanada pripade Angležem, srednja Afrika nedostopna, na Kitajskem samo še ruševine, misijonarji maloštevilni in prisiljeni, da se omeje le na dušno pastirstvo med starimi kristjani, Japonska nedostopna, v Oceaniji le pro- testantski misijonarji, v krščanski Evropi boj proti Cerkvi na višku, katoličani samo še v obrambi, pozornost obrajena le na domovino, viri misijonskih poklicev izsušeni.

V tej odločilni dobi je izšlo leta 1808 delo, ki ga je napisal romantik po življenju, mišljenju in čustvovanju, Rene Chateaubriand. Ta mož se je ogreval za enciklopediste, izgubil je vero, potoval brez cilja po Ameriki, se vojskoval, po neu- spehih in nesrečah spet našel pot k Bogu in nato zaživel kot apologet. In v tej dobi svojega slikovitega življenja je napi- sal delo "Genie du Christianisme". Četrta knjiga te apologeti- ke je posvečena misijonskemu vprašanju.

Tako je v času, ko se ne škofje ne duhovniki niso mogli posvetiti reševanju velikega vprašanja, kako obnoviti misi-jon- sko delo katoliške Cerkve, napisal laik Chateaubriand posniško vzneseno, z romantičnimi predstavami pobarvano in s čustvenost- jo prežeto knjigo, ki je za sto let vtisnila pečat misijonskemu delu.

In prav zato, ker zadnji odtenki teh predstav, mišljenja in pojmovanja še niso izginili iz katoliških vrst, bo prav, da si ogledamo najprej podobo misijonarja v tej knjigi in v vsem 19. stoletju.

Vse to pojmovanje bi mogli zajeti v štiri točke: po tem, kako romantični misijonar in katoličani v romantični misijonski dobi sploh, gledejo na misijonski objekt, misijonski subjekt, metodo dela in cilj misijonstva.

1. Misijonski objekt. Poganski narodi so jim veljali za divje, nekulturne, barbarske. Mnogi so bili cela mnenja, da so ti narodi tako izkvarjeni, da so nesposobni n.pr. za duhovniško službo ali sploh za kako višje, plemenitejše mišljenje. Chateaubriand, pa tudi mnogi drugi misijonski opisi ne prestando uporabljajo izraze: divjaki, barbari, zavistni, neuki, itd. Bili so prepričani, da je njih kultura, če jo sploh imajo, v sebi zla in tesno spojena z malikovalstvom ter mora s tem vred izginiti.

2. Misijonski subjekt. Ker so jim misijonski narodi veljali za neuke, so bili misijonarji že naprej prepričani, da so visoko nad njimi. Niti na misel jim ni prihajalo, da bi se vglabljali v njih kulture. Res da prevzemajo pogosto zunanje običaje, obleko, prehrano in način življenja. A duheвно se jim ne približajo. Ne poznajo njih slovstva, ne njih kulturne zgodovine, navadno se jim ne zdi niti potrebno, da bi dobro znali njihov jezik. Zato se pogosto poslužujejo tolmačev. V resnici so odhajali, podobno kot opisuje Chateaubriand, brez znanstvene priprave, brez poznanja misijonskega objekta, brez smisla za prilagoditev, kakor so jo umevali v 16. stoletju in jo umevamo dandanes. Njihova odlika in ponos je bila velika gorečnost, neustrašen pogum in pripravljenost na mučenje. V tem so v resnici vzor sodobnim misijonarjem in najbrž bodo še stoletja. A glede prvega moramo reči: sunt admirandi sed non imitandi.

3. Kakor so mislili, tako so tudi delali. O misijonski metodiki se danes toliko govori in piše. Misijonarji v dobi romantike o njej sploh razpravljali niso. Njihova metoda je bila gorečnost in požrtvovalnost. Ker pa se je najlažje uveljavila pri preprostem ljudstvu, so prihajali predvsem k njemu. Tako imamo dandanes v Indiji skoraj izključno parijee oziroma ljudi iz nižjih kast v katoliški Cerkvi. Voditelji hindujskega sveta pa so ostali ob strani. Prav tako je na Kitajskem skoraj vse misijonsko delo v 19. stoletju brstelo le med preprostim ljudstvom. Značilnost njihove metode je tudi to, da so si malikovalstvo mislili tako tesno spojeno s pogansko kulturo, krščanstvo pa z evropsko kulturo, da so menili: s poganstvom mora pasti kultura posameznih narodov in obe je mora nadomestiti krščanstvo z evropsko kulturo. To načelo in delo je morda najusodnejše. Kajti dandanes se bridko maščuje. Pogani odklanjajo namreč prav po istem načelu krščanstvo kakor evropsko kulturo, ker hočejo na vsak način ohraniti svojo starodavno, častitljivo kulturo, ki je romantični misijonarji kar niso hoteli priznati. In prav v to važno vprašanje najbolj živo posegata okrožnici Benedikta XV in Pija XI. Kajti papeži, misijonarji in misionologi so spoznali, da taka romantična pot vse delo vodi v propad.

4. Cilj misijonskega dela. Cilj misijonstva je bil romantičnim misijonarjem spreobračanje posameznikov, osvajanje duš. Zato so gledali predvsem na to, da jih čim več krstijo. Kjer je to šlo, so spreobračali v množicah; kjer ni šlo, so trgali posameznike iz njih okolja, jih priklepali na misijonske postaje, jih pogosto sami vzdrževali ali celo z denarjem pridobivali. Metoda misijonarjev iz 16. stoletja se jim je zdela prepočasna, kajti tisto tiho prepajanje celotne kulture in vsega naroda res ne rodi takojšnjih vidnih sadov. Oni pa so šteli samo spreobrnjenja in po tem presojali uspeh. Tako je

rastle Cerkev v poganskih narodih kot nekaj tujega, nekaj, kar se ne sklada z naravo kulturnega življenja posameznih narodov. Zato so morali že ob koncu 19. stoletja ugotoviti, da jih ti narodi vedno bolj odbijajo od sebe, čim bolj raste njih narodna zavest. Verniki so veljali za nekake izkoreninjenke naroda in Cerkev ni mogla dobiti domovinske pravice. Kako usodno bi utegnilo biti tako početje, je jasno. Zato je v tem pogledu okrožnica R.E., o kateri bomo govorili, v nekem pogledu naravnost prevratna, vsaj tako jo označujejo mnogi najboljši misionologi.

Resnici na ljubo pa je treba poudariti, da niso bili vsi misijonarji "romantičnega" mišljenja in tudi niso vsi tako delali. Čisto gotovo sta med častnimi izjemami tudi naš Baraga in Knoblehar. A celotno nastrojenje je bilo tako. Da je bilo to romantično pojmovanje splošno, izpričuje že dejstvo, da so v tej dobi izhajale debele knjige o misijonskih deželah, poganskih narodih in misijonskem delu, vse prepojeno s takimi predstavami, z zaničevanjem kulture poganskih narodov, s podcenjevanjem njihovih sposobnosti itd., pa se nihče ni dvignil proti takemu pisenju. Šele okrog leta 1900 so se začeli oglašati nekateri misijonarji in pogumno nastopati proti takim krivičnim sodbam. In morda bi iz svoje skušnje lahko potrdili, da je tudi pri nas mnogokje med preprostim ljudstvom še mnogo "romantičnega" mišljenja. Seveda pa bi bila krivična in pretirana trditev, da je zaradi teh pomanjkljivosti ali napak bilo vse misijonsko delo prazno. Nasprotno: gorečnost in svetost, ki ju je uporabljala božja milost, sta rodili lepe sadove, prinesli Cerkvi novo misijonsko pomlad in pripravili temelj sodobnemu misijonskemu delu.

To so značilne poteze "romantičnega misijonstva". Kot rečeno, so se že ob koncu 19. stoletja pojavili posamezni misijonarji, ki so skušali ubirati druga pota, a so navadno nalteli na velik odpor. Na splošno pa so še vedno prevladovali ti nazor, tako v misijonih samih, kakor v krščanskih deželah.

In ko so v začetku 20. stoletja protestanti že dali znanstveno podlago svojemu misijonskemu delu, smo katoličani še vedno tičali v teh preprostih predstavah. A kaj kmalu so se na katoliški strani iz vrst misijonarjev samih in iz vrst misijonskih delavcev v Evropi začeli glasovi po novih misijonskih metodah.

Veliki močje kot P. Wellace SJ. v Indiji in njegovi mlajši sobratje, P. Wiger SJ. in Vincencij Lebbe CM na Kitajskem, P. Charles SJ. v Belgiji, Schmidlin v Nemčiji in drugi so vsak zase in vsak v svojem okolju začeli raznišljati, kam utegne zavesti "romantično misijonstvo". V misijonih, posebno v Indiji in na Kitajskem, so se začele akcije za novo misijonsko metodo, v Evropi pa prizadevanje, da se misijonskemu delu da znanstvena podlaga. Cele skupine znanstvenikov so se začele zbirati in študirati misijonsko vprašanje. A klici k resnemu delu in novim metodam so bili bolj osamljeni. Ogromna večina še ni mogla razumeti teh poizkusov. Med tem je prišla prva svetovna vojna in prinesla misijonskim narodom nov razvoj. Samozavest in ponos na starodavno kulturo sta zajela Indijo in Kitajsko, želja po svetovni premoči je osvojila Japonsko in ves ostali svet je zahrepenel po svobodi. S tem je bile misijonsko delo čez noč postavljeno pred nova vprašanja.

Ta zunanja okoliščina je pospešila preokret v misijonski miselnosti. Vsi so začutili, da je treba dati vsemu misijonskemu delu trdnjšo podlago in pravilnejšo smer.

In v tej kritični dobi je izšla Benediktova okrožnica "Maximum illud", čez sedem let pa Pijeva "Rerum ecclesiae". S tema okrožnicama, ki sta sicer kot vse druge papeške okrožnice povezani s cerkveno tradicijo, je Rim vsaj načelno dal

misijonstvu zdravo podlago in pravo smer. Še celo pa je Pij XI. z vsem svojim nastopom v celoti uveljavil miselnost omenjenih klicarjev k reformi in s svojo avtoriteto podprl njih prizadevanja. Obe okrožnici in delo obeh papežev sta brez dvoma temelj vsemu ~~novodobnemu~~ misijonskemu delu in bosta še dolga desetletja. Prav na podlagi njunih prizadevanj so vstela podjetja, ki bodo odločilna za stoletja, odločilna posebno zdaj po tej svetovni katastrofi, ki bo razvoj v življenju poganskih narodov še vse bolj pospešila kot prva.

V resnici smemo reči, da je zlasti "Rerum ecclesiae" Magna Charta misijonskega dela, pa tudi zatrditi s P.Charlesom, da je najboljši dokaz proti modernistični tezi, češ, da je v Cerkvi napredna masa, ne pa hierarhija, kajti Rim je že zdavnaj spregovoril, mi pa komaj zdaj skušamo sprejeti nova načela.

Naj bo omenjeno še to, da je tekst "Rerum ecclesiae" sprejet iz "Lux mundi" IV,2 s potrebnimi korekturami, ki jih je oskrbel univ.prof.Dr.Ignacij Lenček, za kar mu bodi izrečena najiskrenejša zahvala. Mesta iz "Maximum illud" so prevedena na novo, ker je prevod v "Lux mundi" netočen; prav tako citati iz nagovorov in dekretov.

Komentar je nestoma obširnejši prav zato, da se ob študiju okrožnice obogatimo z novimi izsledki misionološke znanosti. Na koncu pa bo navedeno tudi nekaj literature kot prvi pripomoček tistim, ki bi se hoteli bolj poglobiti v misijonski študij.

OKROŽNICA (1)

R E R U M E C C L E S I A E

z dne 28.februarja 1926.

ČASTITIM BRATOM PATRIARHOM,
PRIMASOM, NADŠKOFOM, ŠKOFOM,
IN OSTALIM KRAJEVNIM ORDINARIJEM,
KI SO V MILOSTI IN ZVEZI Z
APOSTOLSKIM SEDEŽEM;
ZA PROSPEH SVETEGA MISIJONSKEGA DELA
PAPEŽ PIJ XI

Častiti bratje!

Pozdrav in apostolski blagoslov!

- - - -

U v o d .

1. SVETA STOLICA IN MISIJONI .

Kdor pazljivo prebira cerkveno zgodovino, nikakor ne more prezreti, da so že od prvih stoletij krščanstva glavne skrbi in misli rimskih papežev težile za tem, da bi luč evangelijskega nauka in dobrine krščanske omike prinesli narodom, ki sede "v temi in smrtni senci". Nikake težave in ovire jih niso od tega odvrnile.

Kajti Cerkev je ustanovljena prav za to, da po vsem svetu širi Kristusovo kraljestvo in tako prinese vsem ljudem zveličavno odrešenje.⁽²⁾

Kdorkoli pa je po božji volji postavljen na zemlji za namestnika Jezusa, prvaka pastirjev, mu ne sme biti dovolj, da samo brani in ohranja Gospodovo čredo, ki mu je zaupana v vodstvo, ampak bi zanemarjal svojo glavno dolžnost, če ne bi prav vneto delal na to, da tuje in oddaljene pridobi in pridruži Kristusu.⁽³⁾

ZAKAJ MISIJONSTVO ?

(2) Pij XI takoj v začetku okrožnice pokaže, kaj je namen Cerkve. Cerkev je ustanovljena zato, "da po vsem svetu širi Kristusovo kraljestvo in omogoči vsem ljudem zveličavno odrešenje".

S tem pa še ne pove, kaj je cilj njenega misijonskega dela. Da si bomo takoj v začetku na jasnem o tem važnem vprašanju, ki je odločilnega pomena za pravo pojmovanje v okrožnici podanih smernic, navedimo še besede, ki jih navaja papež v drugem delu okrožnice in so odgovor prav na to vprašanje. "Kaj drugega, prosimo, nameravajo misijoni kot to, da se sveta Kristusova Cerkev v teh neizmernih pokrajinah ustanavlja in utrjuje? In iz česa bo danes Cerkev obstajala pri poganih, če ne iz vseh onih prvin, iz katerih se je nekda pri nas razvila, to je iz domačega ljudstva in duhovnikov vsake pokrajine, iz domačih redovnikov in redovnic?"

Staro in novo pojmovanje.

Tako pojmovanje misijonskega dela v Cerkvi ni novo, v tem smislu je teklo misijonsko delo od prvih stoletij dalje. Saj se papež sklicuje prav na ta stoletja, ko pravi, da moramo tudi mi postaviti novozgrajeno Cerkev v misijonskih deželah na tiste temelje, na tiste prvine, iz katerih se je nekda pri nas razvila. In tudi Tomaževa opredelitev misijonskega dela se krije s papeževimi besedami. Njemu je misijonsko delo: "praedicatio evangelii cum pleno effectu in universo orbe, id est quod in qualibet gente fundetur Ecclesia -

oznanjevanje evangelija po vsem svetu in sicer z namenom, da se v vsakem narodu ustanovi Cerkev." /S.theol.1-2,q.106,a.4, ad 4/. Torej je staro cerkveno mišljenje, da je cilj misijonskega dela: ustanovitev Cerkve v krajih, kjer je še ni.

Dognatični temelji.

Da nam bo vidna razlika med obojnim pojmovanjem in da bomo vedeli prav ceniti važnost papeževih smernic, moramo točnoje razložiti namen misijonstva.

Nebeški Oče je poslal Kristusa na svet z namenom, da odreši vse človeštvo. To svoje poslanstvo je Jezus izvedel s svojim bivanjem na zemlji, s triletnim apostolskim delovanjem, s smrtjo, z zmagovalnim vstajenjem in z ustanovitvijo Cerkve. Sam se je omejil na oznanjevanje evangelija v Palestini. S svojo odrešeniško smrtjo je zadobil odrešeniško milost vsem ljudem, a njegov načrt je bil, da se ta milost deli v Cerkvi, ki ni drugega kot naprej živeči Kristus.

Cerkev torej nadaljuje Kristusovo poslanstvo. To skrivnostno Kristusovo Telo mora živeti in se razvijati. Kakor mora vsak naraven organizem dovajati vedno svežih moči v celice, ki jih že ima, obenem pa skrbeti, da se razraste in dopolni z novimi celicami do naravne velikosti, tako mora tudi ta nadnaravni organizem živeti in opravljati to dvojno nalogo: vedno znova oživljati celice svojega telesa, obenem se pa širiti in rasti do svoje od Boga določene meje velikine, ali kakor pravi sv.Pavel "do mere polne starosti Kristusove" /Ef 4,13/.

S tem je naznačena dvojna naloga Cerkve: prva je, širiti se po vsem svetu, to izpolnjuje z misijonskim delom; druga pa, voditi ljudi, ki so že v Cerkvi, to pa izpolnjuje z dušnopastirskim delom. Obojno nalogo nakaže papež v navedenem uvodnem stavku.

Svojski namen misijonstva.

V čem je torej razlika? Ali ne gre končno le za zveličanje duš in imajo torej Schmidlin in drugi, ki tako uče, prav? Res je, da je končni cilj vsega dela Cerkve zveličanje duš, saj prav zato jo je Kristus ustanovil. Nam pa ne gre za to, kaj je končni cilj Cerkve, ampak le, kaj je svojski namen misijonskega dela.

V tem pa se papeževo mnenje popolnoma loči od romantičnega pojmovanja. Njemu in vsem modernim misionologom je svojski cilj misijonskega dela: plantatio Ecclesiae - ustanavljanje Cerkve tam, kjer je še ni. Razlog je jasen. Cerkev je naprej živeči Kristus in nje namen je voditi ljudi k zveličanju. Kako pa naj vodi ljudi k zveličanju, če je ni? In v misijonskih krajih je še ni. Torej je njena dolžnost, da se presadi tja. In prav zato vodi misijonsko delo.

Ker pa Cerkev ni samo kaka duhovna zveza, ampak vidna družba, se mora ustanoviti prav pri vseh narodih na viden način.

1. Po besedah papeževih je treba Cerkev ustanoviti - instituire. Ni torej neposreden cilj misijonstva spreobračanje duš, ampak ustanovitev vidne Cerkve. Ker pa vidna Cerkev ne more biti ustanovljena brez domačih vernikov, je nujno potrebno spreobračanje duš, a to je le pot k cilju. Spreobračanje posameznikov je le sredstvo, da se iz njih kakor iz kamnov zgradi vidna Cerkev. Gotovo bodo misijonarji vedno spreobračali duše, a to je naloga vsakega duhovnika, ne pa svojsko misijonska naloga.

2. Nadalje je treba Cerkev utrditi - stabilizare. Ni zadosti, da se samo za silo presadi v tujo zemljo, treba jo je tam utrditi, jo zakoreniniti v tisti narod, da dobi v njem ne-

kako domovinsko pravico. To pa zahteva troje:

a. Biti mora zemljepisno tako razširjena, da bo dana vsem ljudem možnost, da se po tej redni poti - vidni Cerkvi - zveličajo. Katoliška središča /škofije, župnije/ morajo biti tako na gosto posejana, da je lahko vsem poganom brez težave znano, da živi sredi med njimi njihovi naravi in kulturi ustrezajoča katoliška Cerkev, ki trdi o sebi, da je edino zveličavna.

b. Prodreti mora v narod. Zajeti mora vse družabno življenje posameznih narodov, se jim popolnoma prilagoditi, da jim bo res nekaj domačega, nekaj njihovega, ne pa nekak tuj vsiljivec. Ne gre za to, da bi bili vsi člani naroda v Cerkvi, da je le zadosti viden odstotek; le za to gre, da je vse družabno, kulturno življenje spreobrnjenih prepojeno s krščanstvom.

c. Novoustanovljena Cerkev pa mora biti toliko dela zmožna, da ne bo potrebovala opore od zunaj in bo mogla sama prekvasiti vso pogansko množico. Kajti kadar bo toliko močna, bo misijonsko delo končano, pa čeprav bodo v tistem narodu še milijoni poginov. Takrat bo pa prav naloga te novoustanovljene Cerkve, da spreobrača ostale pagane, kar pa ni več misijonsko delo, ampak drugo poslanstvo Cerkve: vse redno dušnopastirsko delo. Kakor moramo mi tu spreobračati novodobne pagane, tako bodo oni tam spreobračali svoje rojake - stare pagane. Takrat bo pa cilj te Cerkve res kakor pri nas: spreobračanje duš. A cilj misijonskega dela je le ta, da se Cerkev tam ustanovi in utrdi.

3. Da pa bo to res dopolnjeno, zahteva papež, da mora imeti ta novo vsajena Cerkev vse tiste prvine, iz katerih se je nekda pri nas razvila. V glavnem so te:

a. Domači verniki. Ne gre niti za to, da bi bila večina naroda katoliška, ampak le zadosti viden odstotek, in sicer iz vseh slojev. Ti bodo tvorili zadosti močna jedra za nadaljne širjenje katolicizma v poganske množice. Tvorili pa bodo tudi zadostno snov za zgraditev vidne Cerkve.

b. Duhovščina. Verniki sami ne morejo tvoriti Cerkve. Treba je še domače duhovščine. Te mora biti dovolj, biti mora dosti izobrazena in res v narodnem duhu vzgojena. Iz njih se morajo izbrati najboljši, da bodo prevzeli kot škofje vodstvo novozgrajene Cerkve.

c. Domači redovniki in redovnice. Tudi ti morajo biti v narodnem duhu vzgojeni, zato se priporočajo povsem nove družbe, ki bodo tudi po svojem ustroju in duhu čim bolj odgovarjale značaju naroda.

d. Vse druge ustanove, ki so potrebne za redno dušnopastirsko delo in dajejo možnost za nadaljne osvajanje poganske mase. Ena glavnih bo katoliška akcija, ki se še ustanavlja v vseh misijonskih pokrajinah.

Skratka, misijonsko delo je dokončano, ko more novoustanovljena Cerkev uspešno samostojno živeti, kakor pravi pismo kongregacije de Propaganda z dne 20. maja 1923: "Ni mogoče reči, da je v kakem narodu Cerkev ustanovljena, dokler ne živi samostojno, s svojimi svetišči, s svojo lastno duhovščino, s svojimi sredstvi, z eno besedo, dokler ne živi svojega lastnega življenja". (Sylloge 215)

To je torej namen misijonskega dela.

Zaključki.

Iz tega pojmovanja čisto dosledno izvajamo naslednje zaključke:

1. Misijoni niso namen, ampak sredstvo. Ker je Cerkev po svojem bistvu katoliška, mora nujno težiti za tem, da je res

razširjena po vsem svetu in zakoreninjena v vsakem narodu. Zato bi se odpovedala svojemu bistvu, če bi opustila misijonsko delo, dokler dejansko ni povsod vidno zgrajena. Ko pa bo njena rast to "polno starost" dosegla, bo misijonsko delo prenehalo. Torej Misijonsko delo ni drugega kot nujno sredstvo in bo prenehalo, ko bo Cerkev povsod ustanovljena. Je torej začasno, prehodno poslanstvo Cerkve.

2. Po tem pojmovanju lahko načelno takoj opredelimo misijonske dežele od nemisijonskih. Kjerkoli Cerkev še ni vidno zgrajena in utrjena, tam je misijonska dežela. S tem pojmovanjem se ujema cerkveni zakonik, ki pravi v kan. 252, da spadajo v območje kongregacije de Propaganda vse tiste dežele, ki so misijonske v pravem pomenu besede /to je brez redne cerkvene hierarhije/, drugič pa tudi pokrajine, ki sicer že imajo redno hierarhijo /škofe, ne samo vikarje/, a je v njih še nekak začetni položaj "inchoatum aliquid".

Po tem pojmovanju so misijonske dežele tudi kraji, kjer žive nekatoliški kristjani in katoliška Cerkev še ni utrjena. Za to govore številni cerkveni dokumenti (glej Perbal: Prime lezioni di teologia missionaria, 48-51). Sem gotovo spadajo zgolj protestantske ali pravoslavne dežele. Seveda je treba ločiti, kajti velika razlika je med poganskimi in nekatoliško-krščanskimi deželami; delo bo v obeh skupinah različno, a cilj bo isti: ustanovitev Cerkve.

Kakor pa je načelno razdelitev med misijonskimi in nemisijonskimi deželami jasna in točna, je težko v praksi določiti, katera konkretna dežela je misijonska in katera ni. Kajti prehod iz začetnega v dovršeno stanje je počasen in neopazen, zato med obojnim stanjem ni mogoče začrtati točno določene meje.

3. Ker ta misijonska naloga izvira iz bistva Cerkve, tudi dolžnost: izpolniti to nalogo izvira iz bistva Cerkve. Ker je Cerkev katoliška in mora biti prav povsod vidno zgrajena, mora opravljati misijonsko delo. Torej niso tiste znamenite besede Kristusove: "Pojdite in učite vse narode" /Mt 28,19/, ki se navadno navajajo pri utemeljevanju misijonske dolžnosti, zadnji razlog za misijonsko delo Cerkve, ampak le izrečno naročilo za vse delo Cerkve, ki pa izvira iz bistva Cerkve. Zapoved že tako ni nikdar zadnji razlog za kako stvar, temeljiti mora na stvarni podlagi. Pa če bi bila tudi ta zapoved zadnji razlog, ne bi mogli v njem najti svojkega razloga za misijonsko delo, kajti zapoved obsega prav tako delo med kristjani v krščanskih deželah kakor delo med pagani v misijonskih deželah.

4. Če imamo pred seboj ta jasen cilj, da namreč moramo ustanoviti in utrditi Cerkev po vsem svetu, je dan s tem velik psihološki pripomoček, da se bolj intenzivno lotimo dela. Romantično pojmovanje, češ da bo misijonsko delo trajalo do konca sveta, - kar tudi bi, če bi bil cilj "rešitev vseh duš", - postavlja cilj v tako megleno daljavo, da se dela kar ni mogoče prav oprijeti. Po papeževem pojmovanju pa stoji pred nami konkreten, jasno določen cilj, ki naj se čim prej uresniči. In prav zato je izdal papež okrožnico z vsemi navodili, da bi se ta cilj res čim prej dosegel.

5. Prav tako odpadejo tolikokrat ponavljani ugovori, češ čemu v misijone, saj imamo doma dosti poganov, najprej spreobračajmo doma. Če bi šlo za spreobračanje duš, bi ugovor držal. V resnici pa gre za čisto nekaj drugega: za ustanovitev Cerkve in po tem takem ta ugovor misijonskega dela sploh ne zadene.

6. S tem pojmovanjem misijonskega dela je načelno rešeno tudi to, kdo je prav za prav misijonar. Dolgo so se spraševali, ali so misijonarji tudi domači duhovniki in tisti duhovniki ter misijonski pomočniki, ki niti ne krščujejo, niti ne pridigujejo. Zdaj je jasno: misijonarji so vsi tisti, ki v misijonskih deželah sodelujejo pri ustanavljanju in utrjevanju Cerkve,

pa naj so prišli od drugod ali ne, naj pridigujejo in krščujejo, ali pa se vse življenje ukvarjajo s proučevanjem kulture posameznih narodov ali z vzgojo duh. naraščaja, naj kdaj v življenju krstijo kakega pogana ali ne, naj direktno spreobrnejo kako dušo ali ne. Na podlagi tega pojmovanja so papeži izdali odločne ukrepe, ki nastopajo zlasti proti temu, da bi domači duhovniki veljali le za nekake pomočnike tujih misijonarjev.

7. S tem pojmovanjem se katoliški misijoni bistveno ločijo od protestantskih. Ker misijonsko poslanstvo izvira iz Cerkve in ima za namen zgraditev Cerkve, ima samo katoliška Cerkve pravico in možnost misijoniranja. Kajti poslanstvo, ki ga je prejel Kristus od nebeškega Očeta, je izročil samo katoliški Cerkvi in prav v njeno misijonsko nalogo spada tudi to, da zbere vse razkropljene ovce, da "bo ena čreda, en pastir" /Jan 10,11/.

8. Končno sledi iz tega, da mora biti vse misijonsko delo urejeno tako, da bo čim uspešneje vodilo k temu cilju. In prav to hoče papež z okrožnico, da bi se delo tako uredilo in preuredilo, da bi res vodilo k svojemu cilju.

MISIJONSKA DOLŽNOST PAPEŽA .

(3) Ko je papež takoj v prvih, stavkih te okrožnice označil dvojno bistveno nalogo Cerkve: 1. širjenje Kristusovega kraljestva - misijonsko delo - in 2. vodstvo vseh ljudi k zveličanju - vse dušnopastirsko delo Cerkve - , je iz tega izvedel logični zaključek:

"Kdor koli pa je po božji volji postavljen na zemlji za namestnika Jezusa, prvaka pastirjev ... bi zanemarjal svojo glavno dolžnost, če ne bi prav vneto delal na to, da tuje in oddaljene pridobi in pridruži Kristusu".

S temi besedami je papež jasno izrazil, da je prva in glavna dolžnost Cerkve oziroma papeža, ki Cerkev vodi: širiti Kristusovo kraljestvo, ustanavljati Cerkev tam, kjer je še ni. Kako naj sicer Cerkev vodi ljudi k zveličanju tam, kjer je še ni, kjer je ljudje še ne morejo videti in vanjo stopiti!? Preden bo n.pr. mogla voditi Kitajce ali Japonce k zveličanju, mora na Kitajskem in Japonskem biti in sicer toliko vidna in toliko razširjena, da jo bodo lahko spoznali in vanjo stopili vsi Kitajci in Japonci, ki imajo dobro voljo in hočejo spoznati resnico. Da bo torej mogla Cerkev voditi vse ljudi k zveličanju, se mora najprej razširiti in utrditi pri vseh narodih. In prav to je cilj misijonstva - kot je bilo že omenjeno - zato je tudi prva in glavna dolžnost papeževa, da se na vsa načina trudi, da bo ta cilj pri vseh narodih čimprej dosežen.

Pij XI v tej okrožnici zatrjuje, da so se papeži te dolžnosti vedno zavedali in so zato stalno pošiljali duhovnike v misijonske pokrajine. Danes se pa tega papeži še posebno jasno zavedajo, zato so še bolj posegli v vodstvo vsega misijonskega dela in ga podrobno organizirali.

Kan. 1350 § 2 cerkvenega zakonika pravi: "In aliis territoriis - mišljene so dežele, kjer Cerkve še ni ali pa je še le v začetnem stanju - universa missionum cura opud a catholicos sedi Apostolicae unice reservatur." Vsa misijonska skrb je torej prepuščena sv. Stolici, papežu. Le papež ima pravico in dolžnost pošiljati misijonarje v misijone. Zato pa so katoliški misijonarji res misijonarji v pravem pomenu besede: missi a papa, vicario Christi - poslani od papeža, Kristusovega na-

mestnika, med tem ko odhajajo protestantski misijonarji po zasebni iniciativi ali po iniciativi posameznih verskih družb. Zato niso v praven pomenu besede misijonarji, ker nimajo poslanstva - misije - od Kristusa. Zato je tudi katoliško misijonsko delo v nasprotju s protestantskim organizirano pod enotnim vodstvom. Kakor mora dati uradno cerkveno poslanstvo za misijonarje zunaj rednih škofij le papež, tako je pridržana papežu tudi pravica organizirati misijonstvo. Sicer je dovoljeno in celo dobrodošlo prostovoljno delo posameznih misijonskih družb, vendar morajo imeti vse poslanstvo od papeža in vse njihovo delo se ureja in vzporeja pod enotnim vodstvom. V resnici je to najbolj čudovit primer svetovne organizacije, ki vzporeja pod enotnim vodstvom ukazane in uradne organizacije in vso zasebno iniciativo tako, da vsako še tako majhno prizadevanje doseže svoj uspeh in da vse delo teži za enim in istim ciljem.

Propaganda.

Osrednji cerkveni organ v organizaciji katoliškega misijonstva je Kongregacija za širjenje vere - Congregatio de propaganda fide - ki jo navadno imenujemo kar "Propaganda". Po besedilu Kan 252 § 3 spadajo v pristojnost te kongregacije pokrajine "kjer je še misijonsko stanje, ker ni ustanovljena hierarhija". Dalje tudi pokrajine, kjer je sicer hierarhija že ustanovljena, vendar pa so pokrajine vsaj delno še v začetnem stanju "adhuc aliquid inchoatum praeferunt". Izraz hierarhija pomeni tu redno cerkveno hierarhijo, torej škofo oziroma škofije.

Če rečeno, da spada pod Propagando misijonsko ozemlje, moramo takoj pripomniti, da pomeni izraz misijonsko ozemlje v tej zvezi različne vrste cerkvenih pokrajin, ki pa imajo to skupno, da niso popolnoma redne pokrajine:

1. cerkvene postojanke med nekristjani.
2. cerkvene postojanke med nekatoliškimi kristjani.
3. cerkvene postojanke med katoličani, kjer pa zaradi kakršnegakoli vzroka župnijska organizacija še ni izvedena, ali pa je cerkvena uprava glede financ in personala še navezana na pomoč od drugod.

Pod misijonskem ozemljem v ožjem pomenu besede pa razumemo le cerkvene postojanke med pogani.

Pokrajine, ki spadajo pod pristojnost Propagande so dejansko te:

V Evropi spadajo sem: Albanija, Bolgarska, Danska, Dodekanez, Finska, Gibraltar, Grška, Islandija, Norveška in Švedska ter v bivši Jugoslaviji škofije v Baru, Sarajevu, Banja Luki, Mostarju in Skoplju. Vse našete evropske pokrajine spadajo seveda med "misijonske pokrajine" le v širšem pomenu besede.

V Severni Ameriki spada pod pristojnost Propagande le Alaska in nekaj ozemlja v severni Kanadi. V srednji Ameriki ima Propaganda v vsaki državi, izvenši San Salvador, nekaj ozemlja. Južnoameriške države spadajo sicer že pod Konzistorialno kongregacijo, vendar je v vseh državah, razen v Argentini, Paragvaju in Urugvaju nekaj ozemlja, ki spada pod Propagando.

V Afriki je podrejenih Propagandi skoraj tri četrtine katoličanov. Pod kongregacijo ne spada ozemlje portugalskega patronata, dalje afriški sever in severovzhod (Tunis, Alžir, Egipt, angleško-egiptski Sudan, Etiopija in Eritreja).

Azija spada vsa med misijonska ozemlja, izvzeta so le cerkvene pokrajine vzhodnih obredov in ozemlje portugalskega patronata.

Na Filipinih si delita ozemlje Konzistorialna kongregacija in Propaganda. Cerkvena uprava v Oceaniji spada splošno pod Propagando.

Niso pa vsa misijonska ozemlja pod pristojnostjo Propagande. Mnoge pokrajine, kot n.pr. bližnji Vzhod /Perzija, Turčija, Palestina/, ne spadajo pod kongregacijo Propagande, ampak pod pristojnost Kongregacije za vzhodne obrede, pa so vendarle tipično misijonske dežele. Zato se pojem misijonskega ozemlja in ozemlja, ki je podrejen Propagandi točno ne krijeta, kar je treba upoštevati zlasti pri navajanju statistik, ki se prav zaradi tega dostikrat zelo razlikujejo. Še večja razlika pa nastane, če dežele, ki so na prehodu v redne cerkvene pokrajine, nekateri štejejo med misijonske drugi pa ne.

V zgoraj naštetih ozemljih spadajo vse cerkvene zadeve v pristojnost Propagande, razen tistih zadev, ki so izrecno izvzete. V njeno pristojnost spadajo vse zadeve, ki se tičejo misijonskega osebja. Glede misijonarjev, ki so redovniki, je posebej določeno, da spadajo kot misijonarji v njeno pristojnost, kot redovniki pa pod redovniško kongregacijo. Tudi vprašanja o koncilih, ki se vrše na ozemljih Propagande, spadajo v njeno pristojnost, čeprav je sicer za zadeve koncilov pristojna koncilska kongregacija. Pod pristojnost Propagande spadajo tudi misijonske ustanove in sicer:

1. redovi in družbe, ki se bavijo samo z misijonstvom, bodisi da imajo osrednjo hišo na misijonskem ozemlju ali ne.

2. Zavodi za vzgojo misijonarjev, ki ne pripadajo zgoraj navedenim redovom in družbam.

3. Pomožne misijonske ustanove.

Iz podanega opisa Propagande je razvidno, da ima ta kongregacija veliko dela in da je v njej osredotočeno takorekoč vse misijonsko delo. Zato ima izmed vseh kardinalskih kongregacij največ osebja. Redno 30 - 35 kardinalov, ki jih določi papež. Prav ta kongregacija nam najlepše pokaže, da vodi sv. Stolica misijonsko delo zelo smotrno. Misijonstvo po različnih delih sveta se ne bi moglo razviti do tolikšne višine, na kateri je danes, še manj pa bi se moglo smotrno izvajati, ako ne bi imelo enotnega osrednjega organa. Tako je Kongregacija de propaganda res tisti glavni, osrednji organ, po katerem papež izvaja uspešno misijonsko akcijo po vsem svetu, po katerem opravlja svojo glavno misijonsko dolžnost, ki mu jo je naložil Kristus kot svojemu namestniku na zemlji in poglavarju vesoljne Cerkve.

Znano je, da so naši predniki božji ukaz, ki jim je veleval učiti in krščeovati vse narode, vedno spolnjevali tako, da so pošiljali duhovnike, izmed katerih jih Cerkev mnogo javno časti zaradi svetniškega življenja ali junaško prestopnega mučeništva. (4)

Evropo in komaj odkrite in raziskane neznane dežele so si ti duhovniki prizadevali po vrsti razsvetliti z našo vero, čeprav z različnim uspehom. Z različnim uspehom, pravimo; kajti misijonarji so včasih delali skoraj zaman, bili so ali umorjeni ali pregnani in zato je marsikaka njiva, ki so jo bili začeli obdelovati, šele komaj otresla s sebe divjost, ali pa jo je, že v cvetoč vrt spremenjeno in potem samo sebi prepuščeno, polagoma znova preraslo-trnje in grmovje. (5)

ZGODOVINA MISIJONSTVA .

(4) Resničnost papeževih besed, da so vsi njegovi predniki božji ukaz, ki jim je veleval učiti in krščevati vse narode, vedno spolnjevali, nam najboljše dokazuje zgodovina misijonstva katoliške Cerkve. Zato jo samo bežno in v glavnih obrisih preglejmo.

Prva 3 stoletja.

Preden je bil Gospod Jezus vzet v nebo, je dal svojim učencem povelje za odhod: "Pojdite torej in učite vse narode". (Mt 28,19) Apostoli so ga ubogali: "Oni pa so šli in učili povsod" (Mr 16,20), je zapisal evangelist. Tedaj se je začel zmagoviti pohod Cerkve po vsem svetu; zdaj je bil silen in močan da je zrušil poganstvo, zdaj se je spet nekoliko umiril, popolnoma prenehal pa ni nikoli.

Do konca časov bodo prva tri stoletja čast in ponos svete Cerkve. Apostoli, ki so prevzeli nalogo, da presade Cerkev po vsem svetu, so kmalu zapustili malo Palestino in šli: sv. Peter v Rim, sv. Janez v Efez, sv. Andrej med Skite, sv. Tomaž v Indijo, sv. Jernej v Arabijo in drugi po ostalih vzhodnih deželah.

"Apostol narodov" v polnem pomenu besede pa je bil veliki sv. Pavel. Odkar se mu je Gospod prikazal pred Damaskom, se mu razodel, ga poučil o skrivnosti Cerkve in mu rekel: "Pojdi, kaj jaz te bom poslal daleč med pogane", (Apd. 22,21) ni imel več obstanka. "Gorje mi, če bi evangelija ne oznanjal" (Kor. 9,17). Zato ni odnehal, dokler ni "blagovesti o Kristusu razširil od Jeruzalema, pa daleč tja do Ilirika" (Rim 15,19). Pa ne samo to. Ljubezen Kristusova ga je gnala dalje v Rim, tako da je že sam lahko pisal Kološanom, da je evangelij razširjen po vsem svetu (kol 1,6).

Sv. Pavel je in ostane nedosegljiv vzor katoliškega misijonarja. A sv. Pavel ni bil sam. Imel je odlične sotrudnike: sv. Barnaba, sv. Luka, sv. Marka, sv. Timoteja, sv. Tita, sv. Klemenca in druge sodelavce. Ti apostolski učenci, preroki in učitelji NZ so kakor vsi prvi kristjani imeli samo eno željo: širiti sv. Cerkev. Origen je zapisal: "Kristjani se na vso moč trudijo, da bi razširili vero po vsem svetu." Zaradi preganjanj kristjanov ni bilo manj, ampak več. "Plures efficimur quoties metimur a vobis: semen est sanguis christianorum". (Tert.) Če pomislimo še na izredno božjo pomoč in na dejstvo, da je bil vsak kristjan ali apostol ali odpadnik - aut apostolus aut apostata - potem je čudovito razširjenje krščanstva v prvih treh stoletjih umljibejše. Ob milanskem ediktu (leta 313) je bilo krščanstvo razširjeno že po vsem rimskem cesarstvu. Globlje je bilo ukoreninjeno v mestih kot po deželi. A tudi tu se je okorelo poganstvo polagoma umikalo napredujočemu krščanstvu.

Novi narodi.

Od četrtega do desetega stoletja je Cerkev sproti sprejemala v svoje naročje novodošla barbarske narode. V 5. stoletju je sv. Patricij pokristjanil Irsko. Zeleni otok je spremenil v otok svetnikov, Uredil je hierarhijo in ustanovil velike samostanov, ki so bili nova misijonska žarišča za sosednje dežele. L. 496 je po zmagi nad Alanami sprejel katoliško vero frankovski kralj Klodvig in kmalu nato vsi Franki.

Misijonski papež prvega reda je bil Gregorij Veliki (590 - 604). Sam bi rad šel spreobračat Anglosase, ker pa so ga izvolili za papeža, je poslal na Angleško opata Avguština s 40 menihi. Kentski kralj Ethelbest sam in mnogi njegovi rojaki so sprejeli sv. krst. Gregorij Veliki je ustvarjal tesne stike tudi z Zapadnimi Goti, Franki in Langobardi, da bi jih tesneje navezal na Cerkev.

[The following text is extremely faint and illegible due to the quality of the scan. It appears to be a list or index of geographical locations and possibly historical events, organized in columns.]

Kar je bil sv. Pavel za stari vek in kar je bil sv. Frančišek Ksaverij za novi vek, to je bil sv. Bonifacij za svojo dobo. Imenujejo ga apostola Nemcev. Trikrat je šel v svojem življenju v Rim (Gregor II, Gregor III) po navodila za misijonsko delo. V Nemčiji je uredil škofije in ustanavljal samostane. Središče samostanov je bila Fulda. Umrl je kot mučenec l. 754 med Frizi.

V 8. stoletju so se pokristjanili Slovenci.

V 9. stoletju sta najpomembnejši osebnosti sv. brata Ciril in Metod, ki sta odprla slovanskim narodom vrata v sv. Cerkev. Zaporedoma so vstopali v sv. Cerkev Moravani, Čehi, Bolgari, Srbi, Rusi (l. 954), Poljaki (l. 966). Medtem so krščanstvo sprejeli tudi severni evropski narodi. Tako je Cerkev zaključila drugo veliko misijonsko dobo in se presadila med vse novopriseljene narode v Evropi.

Premirje - velikopotezni poizkusi.

Ker je splošno cerkveno življenje v 11. stoletju propadalo, je zastalo tudi misijonstvo. Misijonskega dela v velikem obsegu v tem času skoraj ni opaziti. Omeniti pa je treba pokristjanjenje Pomorjancev in Fincev. Zarja boljših časov za misijone je vzšla z nastopom beraških redov: frančiškanov, dominikancev in servitov. Že l. 1219 je odšlo 6 frančiškanov v Maroko; l. 1274 jih je šlo 5 v Perzijo, leta 1289 je odšel Janez da Monte Corvino na dvor mongolskega kana v Peking. Največji misijonar 14. stoletja je brez dvoma Rajmund Lullus, ki je deloval v Tunisu in umrl l. 1316 mučeniške smrti. Tudi dominikanci so odhajali misijonarit v Maroko, južno Rusijo, Orient. Ti misijonarji so bili prve izvidnice mogočne misijonske armade v novem veku.

Novi svetovi se odpro.

Takoj za drznimi osvojevalci novih zemelj so šli nič manj drzni osvajačci - misijonarji. Šestnajsto in sedemnajsto stoletje sta doba navdušenega in velikopoteznega misijonskega dela, ki je marsikje prineslo trajne sadove. Razvoj misijonskega dela so pospeševale naslednje okoliščine: odkritje novih dežel, oživljeno navdušenje za misijone v beraških redovih, ustanovitve in cvetoč razmah jezuitov, novo ustanovljena Congregatio de Propaganda fide (1622), ki je rešila misijone španskega pokroviteljstva, ustabovitev Družbe za zunanje misijone v Parizu in deloma volja osvojevalcev novih dežel: širiti s svetno oblastjo tudi katoliško vero. Največje ovire za misijonstvo tistih dni pa so bile poleg nezdravih podnebij, nepoznanja dežel in jezikov, še prav posebno: brezobzirno izkoriščanje domačinov, vmešavanje svetne oblasti v misijonsko delo in prepričanje glede akomodacije v Indiji, Kitajski in Japonski.

Najmogočnejša postava v vsem misijonskem delu novega veka je brez dvoma sv. Frančišek Ksaverij, ki je v desetih letih opravil ogromno misijonsko delo v Indiji, na Malaki in na Japonskem. Umrl je l. 1552 na otoku Sanciano pred kitajsko obalo, star 46 let.

Misijonarjev vseh redov, posebno jezuitov, je bilo vedno več. Katoliška vera se je močno zakoreninila na Japonskem. Res je silno preganjanje Cerkev na zunanaj zatrla, a vendar se je vera na skrivnem ohranila 200 let, čeprav ni bilo duhovnikov.

Jezuiti, frančiškani in dominikanci so vztrajno prodirali na Kitajsko. Ob koncu 17. stoletja je bilo tu 250.000 vernikov. Jezuitski misijonarji so še prav posebno delovali kot učenjaki na dvoru. Znameniti so pp. Matej Ricci, Aleksander Valignani in Adam Schall. Tudi na Kitajskem so Cerkev velikokrat preganjali.

V 16. stoletju so bili položeni trdni temelji katoliški Cerkvi na Filipinih. Sto let po odkritju otokov je bilo tam že 2 milijona vernikov.

V Indiji so jezuitje nadaljevali delo sv. Frančiška Ksaverija. Za delo med bramani si je pridobil največ zaslug p. Robert de Nobili, ki je podobno kot Ricci na Kitajskem utiral pot novi misijonski metodi, a je pri tem izzval "boj za obrede", ki je divjal polnih 100 let v Indiji in na Kitajskem.

Ponos misijonov so paraguajske redukcije v Južni Ameriki, ki so jih ustvarili jezuiti, da bi rešili Indijance pred brezvestnimi evropskimi kolonisti in jih navadili rednega življenja. V čudovitem blagostanju je tu živelo nad 100.000 katoliških Indijancev.

Mehiko so v prej kot 100 letih pokristjanili frančiškani, ki so delovali tudi v Braziliji. Prav v tej pokrajini so padli njihovi prvi mučenci. Zelo so pospešili delo jezuiti, ki so prišli tja l. 1549. V Severni Ameriki sta znana mučenca Brebent in Lallemant s tovariši, ki so že skoraj Hurone pridobili za Kristusa, a divji Irokezi so nenada udarili nanje in vse uničili.

Zastoj.

V 18. stoletju je misijonska delavnost začela resno pojemati. Morda je največ k temu razpadu pripomogel žalostni "obredni boj" ali "boj za akomodacijo", ki je nastal zaradi različnega gledanja misijonarjev na vprašanje, kako naj se prilagode poganskemu okolju. Temu nesoglasju je vzrok mnogo stvari: vprašanje samo, ki je eno najtežjih misijonskih vprašanj, različnost misijonske metode posameznih redovnih skupin, nacionalna nasprotstva, vmešavanje kolonialnih držav, spor med Španci in Rimom, slednjič pa, ker sv. Stolicy ni bila dana možnost, da bi vprašanje temeljito proučila. Tako se je moral stoletni boj končati s kategorično prepovedjo akomodacije v poganskih obredih, s katero je Benedikt XIV v konstitutiji "Ex quo singulari" leta 1742 napravil mir, morda rešil čistost krščanskega nauka, a vendar zavrl misijonsko navdušenje.

V tem času so se na Kitajskem razbesnela huda preganjanja, japonske Cerkve je bila že tako v katakombah, v Indiji se je pa vse delo omejilo le na parijce in nižje kaste. Ko je bila 1773 leta zatrta Družba Jezusova, ki je sama štela preko 3000 misijonarjev, je delo še bolj zastalo.

Stari misijonarji, raztreseni po vsem svetu, so umirali, novih pa ni bilo dovolj, tako se je zgodilo, da je ob začetku 19. stoletja misijonska armada štela le 300 misijonarjev, pa še ti so bili brez stalnih sredstev.

Kriza.

Nastopila je morda najbolj kritična doba za misijone. Veri sovražna politika francoske revolucije je razgnala redove in zaplenila cerkveno imetje. Sama Congregatio de Propaganda fide v Rimu je bila ukinjena od 1798 - 1808. Napoleonske vojske so vznemirjale Evropo, papež je bil ujet. Toda kakor hitro se je Cerkev spet opomogla v Evropi, je vzvela nova misijonska pomlad. Značilnosti misijonstva v 19. stoletju smo že navedli. Omeniti pa je še to, da so začeli papeži že v 19. stoletju živo posegati v misijonsko vprašanje. Gregor XVI in Pij IX sta dala podlago. Leon XIII je nastopil že s posebno okrožnico, ki kliče vernike k misijonskemu delu. In vendar! Misijonarji so se množili, delo je rastlo, a uspehov ni in ni bilo. Razcepljenost, nezanimanje za uspešno misijonsko metodo in nekak diletantizem so zavirali, da se gorečnost in dobra volja nista mogli uspešno uveljaviti.

Že Pij X je nameraval izdati misijonsko okrožnico, a ga

je prehitela smrt. Njegovo misel pa je izpolnil Benedikt XV in v polni meri razvil Pij XI.

Tako snemo reči, da prva polovica 20. stole ja kljub dvojni svetovni vojni pomeni tolikšen misijonski razmah, kot ga najdemo le v dobah najbolj cvetočega misijonstva.

Misijonska zgodovina je gotovo najlepši del cerkvene zgodovine. Posebno zaradi svetosti in mučeništva. Papež pravi, da mnoge misijonarje "Cerkev časti zaradi svetniškega življenja in junaško prestanega mučeništva". Skoraj je ni misijonske dežele, ki bi ne bila oročena z mučeniško krvjo. Spomnimo se samo na veliko preganjanje na Japonskem, na kitajske mučence v 19. stoletju, zlasti ob boksarski vstaji leta 1900. Indokina je prava dežela mučencev. Če bi šli vsako sekundo v četverostopih mimo nas, bi hodili osem ur. Potem pa ugandski mučenci, mučenci v Ameriki, Indiji, v muslimanskem svetu.

Prav tako je tudi ni dežele, kjer bi ne deloval kak misijonar, ki ga častimo kot svetnika. Dolga vrsta pa je takih, za katere teče proces. Razumljivo, saj je Cerkev vsaj v prejšnjih stoletjih pošiljala svoje najboljše sinove v misijone.

(5) Toda ti misijonarji, pravi papež, so delovali z različnim uspehom. Včasih so delali skoraj brez uspeha. Še danes se zdi n.pr. skoraj brezuspešno delo med muslimani in Japonci. Vsaj če gledamo na spreobrnjenja, kar pač ni točno presojanje. Spet drugod so bili misijonarji pregnani, in cvetoči misijoni so propadli. Tako je n.pr. propadel japonski misijon. Še kakih 100 let bi se nadaljevalo delo, ki ga je začel Frančišek Ksaverij, pa bi bila Japonska katoliška dežela. Tako pa je preganjanje misijon popolnoma opustošilo in danes stoji Cerkev pred strašnim, skoraj nerešljivim misijonskim vprašanjem v japonskem cesarstvu. Cvetoča misijona v Indiji in na Kitajskem sta iz znanih vzrokov doživela skoraj popolno razsulo. In zdaj v dvajsetem stoletju se je prav za prav šele pričelo pravo misijonsko delo. Vsa Severna Afrika, Palestina in Mala Azija so bile nekoč cvetoče krščanske pokrajine, danes pa tam docela gošpodari islam, misijonsko delo je komaj v začetku.

Snemo pa se vendarle veseliti. Kajti v zadnjih letih so družbe, ki delujejo v misijonih med pogani, podvojile napore in sadove z novo gorečnostjo, verniki pa so primerno povečanemu delu misijonarjev, pomnožili pomoč in podporo. (6)

Brez dvoma je k temu veliko pripomoglo apostolsko pismo, ki ga je naš prednik blagega spomina Benedikt XV. dne 30. novembra 1919 napisal vsem škofom "o širjenju katoliške vere po vsem svetu". V njem namreč sv. oče škofo spodbuja k skrbnemu in vnetemu sodelovanju, apostolske vikarje in prefekte pa z zelo modrimi opomini uči, katere ovire je treba premagati in kaj morajo podložniki storiti, da bo misijonsko delo plodovitejše. (7)

PORAST MISIJOJSKEGA DELA .

(6) Porast misijonskega dela, zaradi katerega papež izraža svoje veselje, je predvsem zasluga redovnih družb.

Že v 19. stoletju so se redovniki poizkusili v plemenitem tekmovanju, katera družba bo poslala čim več svojih članov v misijone. Rodile so se nove redovne družine z zgolj misijonskim namenom. Danes imamo 18 takih duhovniških, 1 moško laiško in 203 ženske redovne družbe.

Stari redovi in družbe kot frančiškani, jezuiti, dominikanci, lazaristi, kapucini in drugi, so svojo delavnost še povečali. Pred vojno je delovalo v misijonih kakih 80 različnih papeško priznanih duhovniških redovnih družb. Danes šteje misijonska armada 22.000 misijonarjev - duhovnikov, 11.000 misijonskih bratov in 57.000 misijonskih sester.

Tudi Slovenci smo v tem času napredovali približno od ničle na blizu 80 misijonarjev in misijonark, med njimi 17 duhovnikov.

Papež pravi, da so redovne družbe podvojile skrbi in sardove. Le po zaslugi tolikšnega prizadevanja redovnih družb so mogli papeži tako hitro deliti misijonska polja in ustanavljati nove misijonske pokrajine (danes jih je 550). Zlasti večji redovi so v 20. stoletju več kot podvojili število misijonskih pokrajin, ki so jim izročene v misijonsko skrb. V krščanskih deželah so ustanovili velike zavode za vzgojo misijonarjev, v misijonskih deželah pa važne misijonske ustanove, ki bodo rodile svoj sad prav za prav šele v bodočnosti.

Vendar v resnici tudi do sedaj sadovi tega dela niso izostali. Že same številke pokažejo velik uspeh: Število katoličanov se je v zadnjih 40 letih dvignilo od 3 milijonov na 25 milijonov. A te številke nam ne povedo vsega. Med muslimani n. pr. beli očetje začenjajo akcije, ki bodo rodile vidne uspehe šele čez desetletja, a nevidni uspehi, ki se ne dajo zajeti v številke, so že sedaj. Po vsem misijonskem ozemlju so v zadnjih desetletjih zrastle podjetja, ki bodo rodila vidne uspehe šele v bodočnosti, a so že sedaj velik sad skrbnega prizadevanja. Vpliv na kulturo, javno življenje in sploh na vse duhovno delo se ne da premeriti, a sadovi niso tu nič manjši kot število spreobrnjenj, v nekem pogledu še bolj pristno misijonski. Tako smemo biti v resnici veseli nove misijonske dejavnosti.

"MAXIMUM ILLUD".

(7) "Brez dvoma je k temu veliko pripomoglo apostolsko pismo," nadaljuje Pij XI, "ki ga je naš prednik blagega spomina Benedikt XV. dne 30. novembra 1919 napisal vsem škofom o širjenju katoliške vere po vsem svetu."

Ta okrožnica je po svoji vsebini trdna podlaga novim reformam in tudi podlaga Pijevi okrožnici. "Rerum Ecclesiae" Benediktovo okrožnico "Maximum illud" potrjuje in dopolnjuje. Zato naj podamo vsaj kratko vsebino, važnejše citate bomo pa vzporedili Pijevi okrožnici.

Že Pij X, predhodnik Benedikta XV, je /po zatrjevanju prof. Schmidlina - ZM 1913, 117/ nameraval izdati misijonsko okrožnico, a njegov načrt je uresničil šele naslednik. Misionologi so okrožnico pozdravili z velikim veseljem. Zatrjevali so, da se da z njo nekoliko primerjati le okrožnica Leona XIII

"Sancta Dei civitas", a po vsebini in dalekosežnosti prescgo tudi to.

Prvič se namreč papež uradno loti misijonskih problemov samih. Ne obrača se samo do škofov in vernikov v krščanskih deželah, naj pomagajo pri misijonskem delu, ampak predvsem na apostolske vikarje in prefekte ter na misijonarje v misijonskih deželah. Poučuje jih, kako naj usmerjajo misijonsko delo, da bo rodilo zaželene uspehe. Ne spušča se v kako teoretično razpravljanje, marveč razmišlja čisto praktično in konkretno.

Uvodoma poda papež kratek zgodovinski posnetek misijonskega dela in našteje tudi največje misijonarje.

Potem pa spregovori besedo delavcem v misijonih. Misijonskim predstojnikom naroča očetovsko ljubezen; biti morajo duša misijonskega dela. Sami naj bodo zgled vsem misijonarjem in naj z njimi očetovsko in modro postopajo, kajti "mnogo more škodovati nesposobnost onega, ki vlada in nadzoruje".

Spominja jih odgovornosti, ki jo nosijo za zaupani jim misijon. Naj se torej trudijo za spreobrnjene, da jim nihče ne odpade in za pogane, ki se morajo še spreobrniti. Ustanavljajo naj nove postojanke, ki bodo središča bodočih novih vikarijatev, da se bo delo hitreje širilo.

Nadalje jim naroča, naj opuste vsako sebičnost, naj ne gledajo ljubosumno samo na svoje vikarijate, ampak naj si prizadevajo za vzajemno sodelovanje ne glede na narodnost in različnost družb. Po možnosti naj sklicujejo tudi sinode. Slednjič jim pove, kaj mora biti njih glavna skrb. "Končno mora predstojnik misijona obrabčati svoje glavno prizadevanje na to, da se izobrazijo dobra duhovščina izmed domačinov, na katere se stavijo najlepše nade novih krščanskih postojank." Duhovščina mora biti dobro vzgojena, temeljito izobražena in pripravljena sprejeti tudi vodstvo posameznih vikarijatev. S tem bo cilj najhitreje dosežen. Papež pravi dobesečno: "Kjerkoli bo torej zadosti domače duhovščine, ki bo dobro vzgojena in vredna svojega svetega poklica, tam se lahko reče, da je misijonsko delo srečno dovršeno in Cerkev zelo lepo utrjena."

Znana je beseda Benedikta XV., da mu je en domač duhovnik več vreden kot 50.000 posameznih spreobrnjenj. Zato pa naroča kongregaciji Propagande, naj stori vse, da bodo povsod semenišča, ki bodo vzgajala dober in izobražen duhovski naraščaj. Pritočuje pa se nad nekaterimi misijonskimi predstojniki, ki še nimajo vzgojene domače duhovščine. Ta del okrožnice je po krepkih izrazih sodeč najudarnejši in razodeva skoraj nevoljo papeževo.

Nato se obrača k misijonarjem duhovnikom. Spominja jih dostojanstva njih poklica. Pravi, da jim "ne pristojta širiti posvetnega kraljestva, marveč ono, o katerem govori Kristus, namreč božje."

Svari jih pred šovinizmom, ki je še toliko škode napravil v misijonih. "Pomnite, da vsakemu izmed vas pravi Gospod: 'pozabi na svoj rod in na hišo svojega očeta' /Ps 44,11/; ne pozabite, da ni vaša naloga širiti svetno kraljestvo, ampak kraljestvo Kristusovo in da ne pridobivate državljanov za zemsko domovino, ampak za nebeško. Kako žalostno bi bilo, če bi kak misijonar pozabil na svoje dostojanstvo in bi bolj mislil na zemsko domovino kot na nebeško, ter si prizadeval povsod razširjati njeno oblast in slavo. To bi bila pač najhujša poguba za apostolsko delo, v oznanjevalcu evangelija bi uničila vse ljubezen do duš, v ljudstvu pa omajala njegov ugled. Celotno preprosti in nekulturni ljudje zelo dobro vidijo, kaj misijonar hoče in išče pri njih; naravnost nagonsko začutijo, če pričakuje kaj drugega kot njihov duhovni blagor. Recimo, da bi kakor koli začel služiti svetnim namenom in bi bilo videti, da ni povsem apostolski mož, ampak da hoče služiti

tudi načrtom svoje domovine: takoj bodo ljudje sumili o vsem njegovem delu. Prav lahko jih bo to dovedlo do mnenja, da je krščanska vera le vera kakega tujega naroda in da se mora vsak, ki se te vere oklene, podvreči zaščiti tuje države in se odpovedati svojemu državljanstvu.

V zadnjih letih se začela izhajati misijonska poročila, ki so Nam prinesla veliko skrb. Kajti v njih se bolj razodeva prizadevanje, da se poveča ugled njihove države, kakor pa da se razširja božje kraljestvo. Čudimo se, da ne pomislijo, kako more tako početje odtujiti srca poganov sveti veri. Tako ne piše katoliški misijonar, ki je vreden tega imena. On se vedno zaveda, da opravlja svoje poslanstvo za Kristusa, ne pa za svoj narod, tako tudi živi in dela, da more vsak brez dvoma spoznati v njem služabnika vere, ki je namenjena vsem ljudem, ki časte Boga v duhu in resnici, vere, ki ni nobenemu narodu tuja, kjer "ni več ne Grka ne Juda, ni obrezanega ne neobrezanega, ni divjaka ne Scita, ni sužnja ne svobodnega, ampak je vse in v vsem Kristus" /Kol 3,11/.

Prav tako svari pred pohlapom po denarju, saj misijonar mora goreti edinole za čast božjo.

Slednjič spregovori besedo o izobrazbi sodobnega misijonarja: Poleg krepostnega življenja nujno zahteva čim večjo izobrazbo, ne samo v bogoslovnih vedah, ampak tudi v svetnih. Misijonar je pogosto osamljen, dajati pa mora odgovor na najtežja vprašanja. Kako trpi njegov ugled in logično tudi njegovo delo, če je po izobrazbi na nižji stopnji kot tamkajšnji izobraženci. Pa tudi svojemu misijonskemu delu mora dati znansstveno podlago. Zato zahteva papež temeljito izobrazbo zlasti na misijonskih zavodih v Rimu.

Posebej poudarja popolno znanje jezika. To zahtevo papež krepko utemelji.

Predvsem pa zahteva od misijonarjev svetniško življenje. Le tako bo mogel s svojim zgledom spreobračati in svoje apostolsko delo uspešno voditi.

Poleg vsega tega pa je misijonarju potrebno neomajno zaupanje v Boga.

Ko spregovori še besedo o misijonarkah, se obrne na vernike in jih kliče k sodelovanju in podpiranju misijonov. Na prvem mestu naroča molitev, nato vzgajanje misijonskih poklicev in slednjič gnotno pomoč. V ta namen toplo priporoča Družbo za širjenje vere, Sveto Detinstvo, Družbo sv. apostola Petra in Družbo za reševanje jetnikov v Afriki, ki jo je ustanovil Leon XIII.

Vse to pa se bo napravilo, če bo duhovščina misijonsko vzgojena. Zato papež naroča, naj se po vseh škofijah ustanovi "Unio cleri pro missionibus".

Konča pa svoje okrožnico z lepo mislijo, da ga Kristus vzpodbuja kot nekoč Petra: duc in altum! - odrini na globoko! In prav to želi, da bi se razplamtel nov misijonski ogenj v srcih vseh, da bi se pomnožili poklici in bi ves svet pridobili za Kristusa, po vsem svetu razširili Njegovo kraljestvo.

Da so te njegove smernice in naročila vzpodbudile k novi gorečnosti in podvojeni delavnosti, je razumljivo in tudi papež Pij XI. to zatrjuje v svoji okrožnici, ki ta načela sprejema, potrjuje in dopolnjuje.

2. SVETA OČE PIJ XI. IN MISIJONI.

Glade Nas vam je dobro znano, častiti bratje, da smo takoj ob začetku svojega vladanja sklenili poskusiti prav vse, da bi po misijonarjih luč evangeljske resnice ponesli vsak dan dalje in tako poganskim narodom utrli edino pot do zveličanja.⁽⁸⁾ V tem smo pogrešali dveh stvari: Ob je je bolj potrebno kot samo karistno, eno zelo tesno povezano z drugim. Prvo je, da naj bi veliko več misijonskih delavcev in sicer v raznih znanostih bolj izobraženih odhajalo v neizmerne in brezmejne pokrajine, ki še nimajo krščanske omike. Drugo pa, da naj bi verniki spoznali, kako goreče, s kakšno skupno molitvijo in slednjič s kakšno darežljivostjo naj sodelujejo pri tem tako svetem in plodovitem delu.⁽⁹⁾

(8) PIJ XI. - MISIJONSKI PAPEŽ.

1. dokaz - njegove izjave.

O tem pričajo najprej njegove lastne izjave. Ne le v tej okrožnici, ampak še ob tolikih drugih priložnostih je za-trjeval, da mu je misijonsko delo najbolj pri srcu in da mu ves čas svojega papeževanja posveča največjo pozornost. V pi-smu kitajskim škofom pravi:

"Prav od začetka papeževanja smo posvetili vso svojo skrb in prizadevanje za rast in napredek svetih misijonov, zlasti tistih, ki žive še v temi in smrtni senci. Dokaz te naše ve-like skrbi smo nudili z okrožnico "Rerum ecclesiae". ki je pravkar izšla, kjer smo modro usmerjajoč prizadevanje misijo-narjev po novih in skrbn-je izdelanih normah, klerike in ver-ne ljudstvo vneta vzpodbujali v Gospodu, naj z molitvami in denarjem podpirajo evangeljske delavce."

Ko so se od njega poslavljali misijonarji, jim je dejal: "Povejte vsem in na vseh krajih, da našega duha zaposluje predvsem svetovni misijon, da ta ideja najbolj razvne naše srce. Svetovni misijon je prva naših misli, ona je temelj vseh naših želja in čustev."

Ponovno je naglašal: "Misijonsko delo je največje in naj-svetejše izmed vseh katoliških podjetij."

Pij XI je imel takorekoč neprenohoma pred očmi misijon-stvo. V mnogih skupnih in osebnih avdijencah je omenjal misi-jon.. Tako je 22. IX. 1925, ko je stalo 200 mladih članov KA pred njim, vzkliknil:

"Naj Kristus uporabi v tem trenutku moje besede, da zbudi nekaj misijonskih poklicev med onimi, ki me poslušajo in še niso nikdar mislili na daljni apostolat."

K misijonskemu delu je klical in drnil vse steno-ve in narode. Zlasti pa je članom KA stalno naročal, da morajo go-jiti in širiti misijonsko misel, misijonarjem pa, da morajo ustanavljati KA tudi v misijonskih deželah.

2. dokaz - dejanja.

Še bolj kot v besedah pa izpričuje Pij XI v dejanjih, da je res misijonski papež. Predvsem je njegova zasluga, da je misijonstvo dobilo svoj sistem in znanstveno utemeljitev. Znamenita je njegova izjava:

"Danes je potrebno, da je akcija znanstveno utemeljena... Misijonstvo se ne sme odtegniti tej zahtevi, ki je značilna za naš čas". Jasno je očrtal misijonsko teologijo, jo dogmatično utemeljil in spravil v redni verski pouk. Na njegovo pobudo se je leta 1926 na Zavodu Propagande ustanovila posebna stolica za misijonsko vedo; leta 1932 - 1933 je ustanovil 2 misijonski fakulteti, eno na zavodu Propagande, drugo na Gregorijanški univerzi. Na njegovo pobudo so ustvarjali ustanove kot je n.pr. Collegium sinicum v Pekingu, šole za jezike kot frančiškansko v Pekingu. To, da se je misijonsko delo znanstveno poglobilo in se začelo sistematično preučevati, je prav za prava najznačilnejših novih potez, ki jih je načrtoval Pij XI. misijonskemu delu. Ugotovil in orisal je strogo misijonsko dolžnost za vse stopnje cerkvene hierarhije, kakor tudi za vse vernike.

Da bi se v obširnih misijonskih pokrajinah mogla uvajati enotna metoda misijonskega dela in da bi misijone bolj povezal z Rimom, je poslal stalne apostolske delegate na Kitajsko, v Južno Afriko, Indokino, Belgijski Kongo, Britsko Afriko in na Japonsko.

Misijonska podporna društva, ki so bila doslej zasebnega značaja in so poljubno teknovala med seboj, je spravil v hierarhičen red. Trem društvom: Družbi za širjenje vere, Svetemu Detinstvu in Družbi sv. apostola Petra je dal častni naslov papeških misijonskih organizacij, katere naj se vernikom v prvem redu priporočajo.

3. dokaz - sadovi.

Bogati so tudi sadovi njegovega prizadevanja. Od leta 1922, ko je nastopil papeško službo, pa do njegove smrti leta 1939, se je število katoličanov v misijonskih deželah več kot podvojilo. Leta 1922 jih je bilo 11 milijonov, ob smrti l. 1939 23 milijonov. V Aziji se je število dvignilo od 5 na 8 milijonov. V Oceaniji je poskočilo za 1 milijon. V Afriki se je pa kar potrojilo. Leta 1922 je bilo tam 2 in pol milijona katoličanov, danes jih je skoraj 8 milijonov. Danes se v enem letu spreobrne več pogánov, kot se jih je spreobrnilo v vsem 18. stoletju. Izmed 550 misijonskih okrožij, ki danes obstoje, jih je Pij XI sam ustanovil 230. A to so le nekateri zunanji uspehi, ki se dajo povedati v številkah. Zasluge Pija XI za misijone pa so vse večje. Utrl je misijonstvu nova pota, in prav o teh govori ta okrožnica. Najpomembnejša je nujna zahteva vzgoje domače duhovščine, o čemer govori v okrožnici in v svojih številnih nagovorih in v uradnih listinah.

Še drznejša je poteza, da je začel nastavljal domačine za škofe in apostolske vikarje. Kmalu po svojem imenovanju je posvetil 2 indijska škofa, tri leta kasneje 6 kitajskih škofov, naslednje leto prvega japonskega, čez 6 let spet 3 kitajske, enega indijskega in enega indokinskega. Te je posvetil sam, da je s tem poudaril važnost dogodka in tesno povezanost katoliških škofov po vsem svetu s papežem in Rimom, kot sedežem Kristusovega namestnika na zemlji. Druge so posvetili posamezni misijonski škofje na misijonskem ozemlju samem. Leta 1930 je postavil prvega Afrikanca za škofa v Eritreji. Tako je bilo ob Pijevi smrti okrog 60 škofov - domačinov, največ jih je na Kitajskem, kjer je izmed 135 škofov 35 domačinov. S tem je katoliška Cerkev začela res dobivati domovinsko pravico v poganskih deželah. O vsem drugem njegovem delu bomo govorili še pri razlagi posameznih delov okrožnice.

(9) Pij XI je pri svojem prizadevanju spoznal zlasti dvoje velikih napak pri katoličanih: pomanjkanje misijonarjev, posebno izobraženih in za moderno misijonsko delo sposobnih in pa pomanjkanje gorečnosti pri vernikih, da bi misijonarje res podprli s svojo molitvijo in gnotno pomočjo.

Prav zato posveti ves prvi del okrožnice temu, da bi ves katoliški svet vzpodbudil in mobiliziral za velikopotezno misijonsko akcijo.

Tudi sicer je v svojih nagovorih vedno tožil o tej dvojni pomanjkljivosti pri misijonskem delu in s krepkimi primerami slikal položaj. Takole je klical k sodelovanju v binkoštni homiliji leta 1922:

"Če se pogubi ena sama duša zaradi naše zanikarnosti, zaradi pomanjkanja plemenitosti, če en sam misijonar ne more naprečevati, ker nima sredstev, ki bi mu jih morali eskrbeti mi, je to za nas velika odgovornost, na katero morda še nismo dosti pomislili v svojem življenju..."

Misijonarji Propagande, njihovi vodniki: škofje, njihovi pomočniki: katehisti, redovniki, misijonske sestre, vsa sveta vojska Gospodova stoji nasproti tem silnim množicam nevernikov; toda število delavcev je nezadostno, in sredstev manjka. Pomislite! V svesti so si svoje snage, pripravljeni so dati življenje za to, toda manjka jim orožja, manjka jim municije.

In pogumna vojska je obsojena na zastoj; med tem pa hite drugi na bojno polje, a ti niso junaki krščanske resnice.

Kako žalosten prizor!... Zato kličemo s tega apostolskega sedeža ves katoliški svet na zbiranje sredstev."

Sploh sta pred njim neprestano dve ideji: misijonstvo in KA, kar je tako značilno označil prefekt Propagande kardinal Fumasoni-Biondi 17. oktobra 1934, ko je v imenu svetega očeta Pija XI. povabil ameriške katoličane k sodelovanju pri misijonskem delu Cerkve:

"Kar danes rečajo v Londonu, Parizu, Washingtonu ali Moskvi, je jutri že znano na zadnjem oceanskem otoku. Moči teme to dobro razumejo. Zato vdirajo na naš mali planet ideje, ki imajo ta cilj, da zrušijo vse, kar je vzvišenega, lepega, plemenitega in svetega. S pomočjo moderne tehnike pošiljajo ti prvoboritelji svoje zmotne nauke na vsak košček in v vsak kotiček zemlje.

Temu nasproti je namestnik Kristusov papež Pij XI. znova poklical nas v že stoletja stari boj, ki je bil vedno znak cvetočega krščanstva. Dvoje bojnih gesel označuje to slednjo križarsko vojno: prvo se glasi "Katoliška akcija", drugo "Misijonsko delo".

Naloga Katoliške akcije je v strnjenih vrstah razgibati katoličane po vsem svetu, da ponese v javnost vzore in načela, po katerih morajo vsi ljudje živeti, če res hočejo imeti v sebi življenje in ga imeti v polnosti. Cilj misijonskega dela, ki v nekem smislu spada k Katoliški akciji, pa je zaručiti vse, ki so izven Kristusove črede, s Cerkvijo, ki jo je ustanovil Kristus, da bodo vsi ljudje od kraja do kraja zemlje priznali enega Gospoda, eno vero, en krst. Obe akciji skupaj tvorita velike cilje, ki jih je zastavil papež Pij XI. 400 milijonom katoličanov po vsem svetu. Zato s povabilom k misijonskemu delu ne kliče le k posuljenemu pobožnemu delu. Ta klic je bolj vzpodbuda k sodelovanju pri nalogah, ki jih mora imeti vsak katoličan za bistveni sestavni del cerkvenega programa!"

Ali nismo tudi prav s tem namenom odredili, naj se v Naši palači priredi misijonska razstava? In hvaležni smo dobrotljivemu Bogu, da so, kot smo slišali, na razstavi mnoga mlađa srca začutila v sebi prvo navdušenje za katoliško misijonsko delo, ko so nekako v predstavi gledala božjo milost ter človeško velikodušnost in plemenitost. In že zdaj z dobrim upanjem slutimo, da take občudovanje apostolskih delavcev, ki je prevzelo množice obiskovalcev, ne bo ostalo prazno in kar brez sadu. (10)

Kar pa ti misijonski predmeti nekako molče kažejo in uče, je največje važnosti in se ne sme nikdar uničiti ali izgubiti. Zato smo sklenili, kar morda že veste, naj se najvažnejši predmeti zberejo, se primerno uredijo in naj se ustanovi muzej v Naši Lateranski palači, to je na onem kraju, odkoder so Naši predniki, odkar je Cerkev dobila mir, poslali v pokrajine, ki so se že zdele "bele za žetev" toliko apostolskih mož, odličnih po svetniškem življenju in verski gorečnosti. Ta muzej bodo predvsem obiskovali misijonski voditelji in prostaki, da se tako izrazijo, ki se bodo navduševali za boljša in večja dela že, ko bodo primerjali med sabo stanje poedinih misijonov. Na druge pa, ki ga bodo obiskovali, mislimo, da ne bo vplival manj kot je vatikanska razstava na one, ki so si jo ogledali. (11)

(10) VATIKANSKA MISIJONSKA RAZSTAVA

je bila prirejena za 23. sveto leto l. 1925. Zasnoval in uredil jo je Pij XI z vnetim sodelovanjem misijonarjev in misijonskih sodelavcev. Dala je praznovanju svetega leta svojsko privlačnost in je uspešno pripomogla k povečanju njega duhovnih sadov. 40 moških redov, 170 ženskih družb ter 300 misijonskih organizacij je zbralo in uredilo to čudovito razstavo.

Po prvotnih načrtih določeni prostor ni zadostoval. Dvanajstim paviljonom, ki so bili zgrajeni na dvoru de la Pigna, so morali dodati še stavbe na vrtu. Statistične listine in zbirko narodnih predmetov, ki so jih dobili v roke, ko je bila razstava že odprta, so razpostavili v galeriji Chiaramonti. Celotna uporabljena površina je presegala 6.500 m².

Šest prostornih dvoran je bilo posvečenih misijonstvu. Prva, ki je bila nekak uvod, je bila posvečena Palestini, zibelki krščanstva, druga misijonski zgodovini, tretjo so namenili spominu misijonskih svetnikov in mučencev; četrta je podajala narodoslovne preglede; peta je kazala organizacijo in propagando misijonstva; v šesti pa je bila knjižnica.

K drugim skupinskim oddelkom spadata tudi statistični oddenek, in posebno občudovani oddenek o misijonskem zdravstvu. Velika misijonska okrožja so imela vsak svoj razstavni prostor: Severna Amerika, Južna Amerika, Srednja Amerika, Prednja Azija, Prednja Indija, Zadnja Indija, Tonkin, Kitajska, Mongolija,

Japonska, Azijsko otočje, Oceanija in Afrika. Prikazane so bile značilne posebnosti različnih narodov. Z narodopisnim in verskim proučevanjem se družijo vsakovrstni jezikovni, zgodovinski, književni in prosvetni študiji, ki jih misijonarji goje bodisi po lastnem zanimanju ali pa iz dolžnosti.

Knjige, časopisi, šole, zdravstvene ustanove in univerze v misijonskih deželah, vse, prav vse je ta vatikanska razstava primerno in zgovorno predstavljala.

Milijon ljudi, ki so se odzvali povečilu sv. očeta, je med sv. letom obiskalo misijonsko razstavo. Papež sam, ki se je podrobno zanimal za pripravljavana dela, je med letom večkrat obiskal dovršeno in izpopolnjeno razstavo.

V svojem nagovoru na kardinalski zbor dne 14. sept. 1925 je z velikim veseljem zatrdil, da so popolnoma dosegli cilje, ki so si jih zastavili: predstaviti vsem, kar so storili misijonarji, vzbuditi zanimanje za njih delo, vzbuditi duhovniške in misijonske poklice, jasno pokazati vesoljnost in enotnost Cerkve, njeno delavnost in apostolsko rodovitnost, vsem pa zgovorno in prepričljivo predstaviti velikansko nalogo, ki jo bo treba šele izpolniti.

(11) Ko je 19. januarja 1926 Pij XI razstavo zaključil, je izrazil svoje popolno zadovoljstvo nad njenim odličnim uspehom. Obrodila je obilo dobrih sedov ne samo pri vernikih, marveč tudi v dušah tistih, ki so še daleč od vere. Zato so se od vsepovsod po svetu oglašali z željo, da bi ta razstava bila nekaj trajnega.

Sv. oče, ki je bolj kot drugi uvidel, kako ugoden je trenutek, je odločil, da naj se "velika knjiga, ki so jo z misijonsko razstavo odprli, ne razkosa".

Tako se je drugim muzejem v Lateranu pridružil tudi misijonski narodoslovni muzej.

Muzej, - naslednik in dedič vatikanske misijonske razstave iz l. 1925, - ki ga je uredil in ga vodi slavní narodoslovec o. Viljem Schmidt iz Družbe Božje Besede, spopolnjuje in vedno bolj izboljšuje svoje pomembne krajevne, narodoslovne in misijonske zbirke ter zbirke pregledov, ki pojasnjujejo resnično vesoljnost misijonskega dela rimske katoliške Cerkve.

Kakšne načrte je imel Pij XI za bodočnost, dokazuje naslednje:

14. septembra 1937, na preznik povišanja svetega Križa je poslal Pij XI prefektu Propagande kardinalu Fumasoni-Biondiju apostolsko pismo, v katerem mu naroča naj za leto 1940 organizira razstavo krščanske umetnosti v misijonskih deželah in cerkvah vzhodnega obreda.

"Še nam je v svežem spominu čudoviti uspeh misijonske razstave, ki je bila prirejana v Vatikanu za sveto leto 1925.

Kakor je imela razstava po eni strani namen seznanjati s čudovitim misijonskim delom po svetu, tako je bila po drugi strani dana misijonskemu delu nova pobuda in nov zagon. Končno je nastal iz nje tako dobrodošel etnološki misijonski muzej v Lateranu. V našem neumornem prizadevanju, da vedno bolj pospešujemo misijonsko delo in misijonsko znanost, smo prišli na misel, da bi izkoristili razstavne dvorane pravkar zaključene razstave katoliškega tiska za neko drugo veliko misijonsko nalogo: v njih naj bi se leta 1940 priredila razstava krščanske umetnosti v misijonskih deželah in cerkvi vzhodnega obreda.

Umetnost, ki predstavlja in najbolj izraža genij in kulturo vseh narodov, nudi obenem sv. Cerkvi najdostojnejša in najpomembnejša sredstva za javno bogoslužje.

Zato bo nova razstava krščanske umetnosti podobna čudovi-

temu ogledalu, v katerem bodo odsevali različni narodi in v katerem bo s pomočjo bogatega predloženega gradiva razvidna uporabnost in prilagodljivost domače umetnosti potrebam misijonov.

Razstava bo pokazala narodom res katoliškega duha Kristusove Cerkve, kako spoštuje in ohranja starodavno umetnost in kulturo, zakone in običaje vsakega naroda, da le ne nasprotujejo božjim zapovedim. Cerkev že zdavna ne išče s svetim Pavlom nič drugega kot duše / 2 Kor 12,14-15/ in je "postala vsem vse" /1 Kor 9,22/.

Poleg tega bo ta razstava dokazovala neizčrpnost krščanske ideje tudi na področju umetnosti, pa tudi sposobnost, da daleč od vsega obžalovanja vredne cepitve združi v hiši skupnega očeta v čudoviti duhovni povezanosti umetnosti čisto različnih narodov, da se poklonijo Bogu z darovi iz kraljestva lepega.

Veselilo nas bo, če se bodo ob priliki te razstave prirejale zborovanja in se gojil študij misijonske znanosti, na kar smo namignili v sklepnem govoru misijonske razstave leta 1925."

Nato da papež kardinalu prefektu nalogo, naj organizira razstavo, mu da nasvete, koga naj pritegne k delu in svoj blagoslov. 29. septembra 1937 je prefekt Propagande s posebnim pismom poklical na pomoč k sodelovanju vse misijonske škofo, vikarje in prefekte. Vojna je načrt preprečila, v miru se bo pa gotovo čim prej izvedel.

Da pa to živo navdušenje vernikov za misijone še bolj vzplamti za misijonsko delo, pozivam in kličem vas, častiti bratje, k sodelovanju. Če je bilo vaše sodelovanje kdaj v kakršni koli stvari potrebno, ne odtegujte posebno tu stanovitne in prav skrbne pomoči; to vam brani vaša častna služba in vam svetuje vaša otroška vdanost do Nas. Dokler Nas bo božja Previdnost še pustila živeti na tem svetu, Nas bo gotovo ta del Naše službe neprestano skrbel in vznemirjal. Ko namreč večkrat premišljujemo, da je poganov še okrog ene milijarde, nimam Naš duh pokoja (2 Kor 7,5) in zdi se Nam, da tudi Nas pretresa oni glas: "Vpij, ne nehaj, kakor trobenta povzdiguje svoj glas!" (Iz 58,1). (12)

(12) PAPEŽEV POZIV K MISIJONSKEMU DELU.

Ko se je papež zamislil in računal, da število poganov naraste letno za 16 milijonov, število katoličanov pa le za 4 milijone, je spoznal vso nedostatnost dosežanega misijonskega dela. Sklenil je cerkveno delo za misijone temeljito preokreniti. Videl je tudi, da katoličani mnogo premalo sodelujejo pri misijonskem delu, zato jih ne le v tej okrožnici, ampak tudi sicer, ob različnih prilikah, poziva k misijonskemu delu. Vzbuditi jim hoče zavest misijonske dolžnosti, zato jim navaja važne nagibe, ki naj bi jih nagnili do vneme za misijonsko

delo; zlasti pogosto naglašala hvaležnost Jo Boga za dar sv. vere, za katerega se mu moremo edino tako primerno zahvaliti, da dar vere posredujemo tudi onim, ki ga še nimajo. In to smo dolžni storiti še toliko bolj, kar Bog navezuje podelitev tega daru na naše sodelovanje.

In ker je Pij XI. uvidel, da katoličani potrebujejo trajnih vzpodbud za misijonsko delo in da bodo dobili tako vzpodbude po dobrem misijonskem tisku, je dal pobuda za ustanovitev poročevalnega urada "Fides", ki naj bi dajal zanesljiva, podrobna in resnična misijonska poročila ne le katoliškemu časopisju, ampak svetovnemu časopisju sploh.

Tako sta na papežev pobudo Marchetti - Selvaggiani, tajnik Propagande in vrhovni vodja papeške DŠV, ki je zdaj kardinal vikar, in P. Considine, ki je danes glavni asistent zunanjih misijonov v Maryknoll, začela proučevati načrt misijonske poročevalne službe, ki bi v Rimu zbirala novice iz vseh misijonskih dežel in bi jih nato pošiljala svetovnemu časopisju. Vrhovni svet DŠV v Rimu je na svojem letnem zborovanju aprila 1927 načrt sprejel in se obvezal, da ga izpelja. Tako je bila ustanovljena "Agencija Fides".

Prva poročila poslovalnice Fides so izšla v decembru leta 1927. Bila so naslovljena na nekatere evropske in ameriške dnevnike. Pisana so bila v angleščini in francoščini. Pozneje so izšla tudi v italijanščini, španščini in nemščini.

Agencija je stara komaj 15 let, vendar že pošilja poročila v 5 jezikih več kot 1600 stalno izhajajočim listom v 47 deželah sveta. Natančno število dnevnikov in vsakovrstnih drugih listov, ki bolj ali manj redno priobčujejo objave Agencije Fides, bi bilo kaj zanimivo, a ga je težko določiti. Res, da ima Agencija svoje naročnike, a njih število je le zelo majhen del tiska, ki objavlja njene poročila. V nekaterih državah, posebno v Franciji, skrbi za razširjanje poročil naročni urad. Naročniki teh dežel niso v neposredni zvezi z osrednjim uradom v Rimu. Vendar pa pokrajinski tedniki in več vsakovrstnih drugih listov, ki niso naročniki pri Agenciji, objavljajo njena poročila; povzemajo jih iz velikih dnevnikov. Agencija torej ne bo nikdar vedela, koliko listov priobčuje njene objave, zato je tudi nemogoče reči, ali njena poročila prinaša 2.000 ali 10.000 ali 50.000 periodičnih listov. Važno je zaradi le, da se njena poročila kar v največjem številu objavljajo, tako, da vsa javnost čim bolj spozna misijone, jim postane naklonjena in za misijonsko sodelovanje pripravljena.

Agencija Fides razdeli vsak teden dnevnikom poročila in tudi fotografije, okrog 2.000 mesečno. Fotograf tega pripravlja vsakovrstne članke o misijonskih vprašanjih za čisto misijonske liste ali za liste splošno katoliškega značaja. Že od ustanovitve je sodelovala pri različnih misijonskih publikacijah, kot pri "Guida delle Missioni cattoliche" - da ne omenjamo drugih. Slednjač je ustanovila tudi poseben misijonsko statistični urad.

Nedvomno bo Agencija Fides obveljala kot ena najmodernejših ustanov Pija XI., ki bo še sedaj, ko veliki misijonski papež že molči, izvrševala poslanstvo, zaradi katerega ni imel "njegov duh pokoja".

Po tem uvodu se papež najprej obrne na krščanske dežele in spregovori resno besedo o misijonskem sodelovanju.

I.

NAVODILA ZA MISIJONSKO DELO V KRŠČANSKIH DEŽELAH.

1. Misijonska dolžnost vernikov.

Ni Nam treba obširno govoriti o tem, kako daleč so od ljubezni, s katero moramo ljubiti Boga in vse ljudi, oni verniki, ki prav nič ne skrbijo za drug, ki nesrečno tavajo izven Kristusovega hleva. Naša Bogu dolžna ljubezen pa gotovo ne zahteva samo, da po svojih močeh množimo število tistih, ki ga spoznavajo in molijo "v duhu in resnici" (Jan 4,24), ampak tudi, da podvržemo kraljestvu preljubega Odrešenika kar največ ljudi, da bi bil "dobiček v njegovi krvi" (Ps 29,10) vsak dan bogatejši in da vedno bolj ustrezamo onemu, kateremu ne more biti nič ljubše kot to, da bi se ljudje zveličali in prišli k spoznanju resnice (I Tim 2,4).

Kristus je rekel, da bo posebno in značilno znamenje njegovih učencev to, da bodo imeli ljubezen med seboj. (Jan 13,35; 15,12) Ali pa moremo svojim bližnjim izkazovati večjo in odličnejšo ljubezen, kakor če skrbimo, da se rešijo teme poganstva in se poučijo v pravi Kristusovi veri? To delo presega celo vse druga dela in dokazuje ljubezni tako zelo, kot presega duša telo, nebesa zemljo, večnost čas. Kdor po svojih močeh opravlja to delo ljubezni, kaže s tem, da dar svete vere ceni toliko, kot je prav. Poleg tega razodeva svojo hvaležnost do božje dobrotljivosti s tem, da nesrečnim poganom posreduje isti "izmed vseh najdragocenejši dar" in druge z njim združene darove. (13)

MISIJONSKA DOLŽNOST VERNIKOV.

(13) Papež tu navaja kot glavni nagib za misijonsko delo ljubezen do Boga in do bližnjega; poleg tega pa hvalečnost za dar sv. vere, ki mu je bil najljubši nagib in ga ponavlja v številnih nagovorih, v katerih je navduševal k misijonskemu delu.

Vendar ne bo napačno, če omenimo, kako so sodobni misionologi nauk o misijonski dolžnosti poglobili in na podlagi proučevanja misijonske vede ugotovili, da vse katoličane v vesti veže misijonsko delo, ne le iz ljubezni, ampak tudi in predvsem iz pravičnosti.

Da je tudi misijonsko delo delo ljubezni, ne more nihče tajiti. Saj je ljubezen tista krepost, ki ureja vse naše delovanje, izpolnjuje vse druge kreposti in je vez popolnosti. Zato je gotovo ljubezen do Boga in do duš močan nagib k misijonskemu delu. Misionologi pa se vprašujejo, ali je to res tisti

svojski nagib, ki nam nalaga misijonsko dolžnost.

Razmišljanje jih je privedlo do zaključka, da ljubezen ni tisti glavni razlog, ki katoličane obvezuje k misijonskemu delu, ampak da jim nalaga to dolžnost že krščanska pravičnost. Če bi bil svojski cilj misijonstva reševanje duš, potem bi temeljila misijonska dolžnost le na krščanski ljubezni. Ugotovljeno pa je, da je svojski cilj misijonstva širjenje višnega Kristusovega kraljestva, ustanavljanje in zasiłiranje Cerkve tam, kjer je še ni, to pa spada k čednosti bogočastja - virtus religionis. - Ta čednost se nanaša na pravičnost, ker po njej izkazujemo Bogu dolžno čast. Zato je rekel Kristus: "Dajte cesarju kar je cesarjevega in Bogu kar je božjega" (Lk 20,25). In sv. Pavel pravi: "Dajte vsakemu kar ste dolžni: davek komur davek, carino komur carino, čast komur čast". (Rim 13,7) S temi besedami sv. pismo dokazuje, da so državljani dolžni plačevati državi pravično naložene davke, prav tako pa smo tudi Bogu dolžni izkazovati čast, zato se res čednost bogočastja nanaša na pravičnost, zato je tudi Kristus plačevanje davkov povezal z izkazovanjem Bogu dolžne časti v en smiselno povezan stavek. Torej so katoličani dolžni misijonsko delati zato, da daje Bogu dolžno čast, da doprinašajo svoj delež k razširjanju božjega kraljestva na zemlji.

Pa tudi glede na poganke narode in ljudstva veže Cerkev dolžnost pravičnosti, da misijonsko deluje.

Kan 1322 § 2 namreč pravi: "Cerkev ima nezavisno od katere koli svetne oblasti pravico in dolžnost vse ljudi učiti evangeljski nauk, vsi ljudje pa imajo po božjem zakonu dolžnost, da se o njem pouče in se oklenejo božje Cerkve."

Na podlagi tega kanona vidimo, da ima Cerkev dolžnost vero po vsem svetu razširjati, in vsak, kdor jo pri tem delu ovira, ji dela krivico. Vsi ljudje pa imajo dolžnost, pkučiti se v pravi veri in stopiti v Cerkev, in vsak, kdor jih pri tem ovira, jim dela krivico. Na podlagi omenjenega kanona je to docela jasno vsem in vsakomur.

Misijonolog Perbal, profesor na Urbanijevem zavodu na Propagandi pa gre še dalje in pravi, da imajo narodi pravico do verskega zklada, ker je Kristus dejal: "Pojdite in učite vse narode". Ratočetje je sicer res božji dar za človeštvo, a izročen je Cerkvi, ne le da ga varuje in ohranja zase in za svoje sinove, ampak, da ga pravično deli vsem ljudem. Za Cerkev kot družbo je torej to dolžnost pravičnosti in sicer dolžnost legalne ali socialne pravičnosti, ki veže najprej poglavarja - papeža, potem pa tudi vse ude, ki so po krstu člani Cerkve. (Perbal: Prime lezioni di teologia missionaria str. 91)

Jasno je, da bi Cerkev grešila proti pravičnosti in bi delala poganom krivico, če ne bi skrbela, da se vera tudi njim oznanja in da se tudi med njimi ustanovi in razširi Cerkev, da bodo lahko vanjo stopili vsi, ki so dobre volje. Papež sam je v okrožnici to dobro nakazal, posebno kar se tiče papežev in škofov, glede ostalih vernikov pa je ugotovil vsaj toliko, da se "ne morejo odtegniti misijonski dolžnosti" ker je njih sveta dolžnost posredovati tudi nevernikom dar vero. Njegovo načelo je: vsi verniki za vse nevernike.

Misijonologi pa jasno uče, da so tudi vsi ude Cerkve dolžni iz pravičnosti vsaj nekoliko sodelovati pri misijonskem delu Cerkve, češ da to sleči že iz narave Cerkve kot živega organizma, kjer mora vsak ud nekaj dāprinesti k rasti telesa-Cerkve. Njegov silogizem je ta: Vsak ud kake družbe ima pravice in dolžnosti, ki so bistvene tisti družbi. Cerkev pa ima bistveno pravico in dolžnost, da širi vero po vsem svetu in da se razširi med vse narode, zato imajo tudi vsi ude Cerkve, vsi katoliški verniki, pravico in tudi dolžnost pomagati Cerкви pri tej njeni bistveni nalogi. Kajti če bi se vsi verniki tej dolžnosti odpovedali, bi Cerkev sploh ne mogla doseči svojega cilja in izpol-

niti svoje bistvene dolžnosti. Kakor bi se vsak državljani pregrešil proti pravičnosti, če ne bi izpolnil tistih dolžnosti, ki jih upravičeno zahteva od njega država, n.pr. plačevanje pravično naloženih davkov, da more država obstajati in dosegati svoj cilj: skrbeti za javni blagor ljudi, - tako greši katoličan tudi proti pravičnosti, če ne izpolni tistih dolžnosti, ki jih upravičeno od njega zahteva Cerkev - tu misijonsko sodelovanje, - da more uspešno dosegati svoj cilj: širiti vero po vsem svetu in omogočiti vsem ljudem vstop v Cerkev.

Taka so izvajanja sodebnih misionologov. Iz vséga se vidi, da je tudi misijonsko vprašanje začela Cerkev reševati s stališča pravičnosti, ne zgolj ljubezni, podobno kot je tudi socialno vprašanje reševala in rešuje ne le na podlagi krščanske ljubezni, ampak tudi in predvsem na podlagi pravičnosti. Je namreč med misijonskim in socialnim vprašanjem velika podobnost. Socialna pravičnost obvezuje države, da gospodarstvo tako preuredi in izdajo take socialne zakone, da se bodo snovne dobrine bolj enakomerno in pravično porazdelile med vse ljudi in vse stanove, da ne bo na eni strani kapitalistov, na drugi pa toliko proletarcev, ki niti najpotrebnejšega nimajo. Kajti prav države so postavljene, da skrbijo za javni blagor ljudi. Misionolog Perbal trdi, da ista socialna pravičnost obvezuje tudi Cerkev, ki naj zato poskrbi, da se bodo njeni duhovni zakladi pravično porazdelili na vse narode, saj imajo do katoliške vere in do zakladov Cerkve vsi narodi in vsi ljudje enake pravice. Prav gotovo bi se Cerkev pregrešila proti pravičnosti, če bi kak narod izključila iz svojega delokroga in mu odpovedala misijonsko pomoč. Pa Perbal modro dostavlja, da ta dolžnost ni tako nujna, da bi morala Cerkev v vsakem primeru in vsak čas širiti vero pri vsakem narodu, kajti vera se širi stopnjoma in polagoma in božja Previdnost sama nekako vzgaja in pripravlja narode na tisto uro, ko bodo zreli, da sprejmejo katoliško vero. Ko pa bo po božji Previdnosti tisti čas zasijal, ga Cerkev ne sme zamuditi, kajti njene misijonske dolžnosti izvirajo iz pravičnosti in po svoji naravi nujno obvezuje vse dotlej, dokler ni izpolnjena.

In ker vemo, da se mora Cerkev razširiti med vse narode in da morajo dobiti vsi možnost, da spoznajo katoliško vero in storijo v Cerkev, danes pa dejansko tega vsi narodi in ljudje še ne morejo storiti, bi jim Cerkev prav gotovo delala krivico, če se ne bi potrudila, da jim to omogoči, posebej še, ker ji je tehnični napredek to delo zelo olajšal. In danes je zanj ta dolžnost še toliko nujnejša, ker jo sicer utegne prehiteti svetovno organizirani brezbočni komunizem, ki je med pogani še posebno premeteno razpredel svoje mreže.

Ker tvorijo Cerkev vsi katoličani, tudi misijonska dolžnost veže vse, saj so vsi udje Cerkve. Kakor ima Cerkev v celoti dvojno dolžnost: 1. da se razširi po vsem svetu in 2. da razširjena po vsem svetu vodi ljudi k zveličanju, tako mora vsaka škofija, vsaka župnija, da vsak član Cerkve sodelovati pri obojni nalogi. V semem sebi in v svojem okolju mora uživljati katoliško življenje, obenem pa mora pomagati, da se Cerkev razširi po vsem svetu. Kdor nima smisla za obojno delo, se ne more imenovati popoln katoličan. Danes, ko so za obojno delo načrtane nove smernice in tudi konkretno določene oblike, je dolžnost sodelovanja pri obojnem delu Cerkve še nujnejša. KA in misijonska akcija, sta bili gesli, ki je vanju veliki Pij XI. zajel svojo apostolsko gorečnost in pokazal katoličanom vsega sveta smer za dolga desetletja. Obe akciji izvirata iz istega apostolskega duha, obe sta za katoličane obvezni, obe vodita k delu za blagor iste Cerkve, zato si ne nasprotujeta, ampak se med seboj dopolnjujeta. Vsak ud Cerkve, ki ima katoliškega duha, ki čuti s Cerkvijo, bo pripravljen sodelovati pri obeh.

Iz tega pojmovanja izvira še neka značilnost misijonskega

dela, ki jo katoličani nismo zadosti upoštevali. Romantični misijonarji so prihajali k poganom kot nekaj vzvišenega, kot čudoviti dobrotniki, ki jim izkazujejo usmiljenje, katerega so divjaki komaj vredni. Zato se je tudi misijonska propaganda opirala na usmiljeno ljubezen do bednih poganov; a take vrste ljubezen je bila za te narode krivična in žaljiva. Kakor hitro pa vemo, da je Kristus ustanovil Cerkev zato, da posreduje vsem ljudem zveličanje, se moramo zavedati, da imajo pogani tudi pravico do ustanovitve Cerkve sredi med njimi, mi pa dolžnost, ki nam jo nalaga članstvo v Cerkvi.

Katoliški misijonarji morajo torej prihajati k poganom kot skromni božji služabniki, kot starejši bratje, ki vabijo svoje mlajše brate v Cerkev, katere sicer še ne poznajo, a imajo vendar ne le pravico, ampak tudi dolžnost, da se svoje matere Cerkve oklenejo. In vsi katoličani v domovini moramo gledati pogske narode kot enakovredne, saj so vsi poklicani, da stopijo v Cerkev in tvorijo z nami eno družino. Tako katoliško pojmovanje in tako usmerjeno misijonsko delo je največji protest proti modernim zablodam "o čistokrvnih rasah". To pojmovanje posebno močno naglašata tudi okrožnica Pija XII "Summi pontificatus". Papež naglašata, da je vse človeštvo ena družina; 1. ker ves človeški rod izhaja iz Boga, 2. ker imamo vsi enako naravo, ki jo tvorita snovno telo in duhovna, neumrljiva duša, 3. ker imamo vsi isti bližnji namen in nalogo na svetu, vsi isto bivališče na zemlji, ker imamo do zemeljskih dobrot že po naravi pravico vsi ljudje, 4. ker je tudi nadnaravni smoter za vse isti: namreč Bog in isti pripomočki, da moremo ta namen doseči.

Zato pravi: "Naj vedo vsi, kateri se oklepajo katoliške Cerkve, kateregakoli rodu in jezika so, da imajo v Gospodovi hiši v kateri vladata postava in mir Jezusa Kristusa, ehake sinovske pravice." Od misijonarjev zahteva, naj spoštujejo pogske narode in naj se jim bližajo kot enakovrednim bratom.

Pij XII naglašata v tej okrožnici tudi misijonsko dolžnost za vse katoličane:

"Delati zato, da se božje kraljestvo širi, je sveta dolžnost vsakogar, ki ga je Kristusova milost rešila satanovega suženjstva in ga s svetim krstom naredila za državljana njegovega kraljestva. Seveda je to delo v vsakem stoletju drugačno, druga so sredstva, drugi pa so tudi napor in boji. Biti član tege kraljestva se pravi, živeti v njegovem duhu, delati za to, da se vedno bolj širi in da se njegovi zakladi odpro tudi tistim, ki še niso njegovi člani."

Ker so torej sodobni misionologi misijonsko dolžnost, ki v vesti obvezuje vse katoličane, znanstveno utemeljili in ker so jo sodobni papeži z najvišjega mesta tako jasno in odločno razglasili, se noben katoličan, ki hoče izpolnjevati svoje bistvene katoliške dolžnosti, ne bo mogel odtegniti misijonskemu delu. Zato se bodo morali tudi slovenski katoličani zavedati besed Pija XI., da se "noben vernik ne more odtegniti misijonskemu delu", da se torej morajo pridružiti misijonski akciji vsi tisti katoličani, ki so doslej še stali ob strani v dobri veri, da misijonsko delo ni njihova dolžnost.

2. Misijska dolžnost duhovnikov in škofov.

Če se torej že noben vernik ne more odtegniti misijonski dolžnosti, ali se ji potem morejo duhovniki, ki so po čudoviti izvolitvi in privolitvi Gospoda Kristusa deležni njegove duhovske in apostolske službe, ali se ji morete odtegniti vi, častiti bratje, ki ste odlikovani s polnostjo duhovniške oblasti in vsak za svoj del po božji volji vladate krščanske duhovnike in vernike? Beremo namreč, da Kristus ni samo Petru, na čigar prestolu sedimo, ampak vsem apostolom, katerih nasledniki ste vi, zapovedal: "Pojdite po vsem svetu in oznanjujte evangelij vsemu stvarstvu!" (Mr 16,15). Jasno je zato, da moramo Mi skrbeti za širjenje vere tako, da ste dolžni brez vsakega dvoma vi sodelovati z Nami in Nam pri tem delu pomagati, kolikor vam omogoča to vaša posebna in lastna služba. Zato se ne branite, častiti bratje, ampak vdano ubogajte Nas, ki vas z očetovskim srcem pozivamo in bomo morali nekoč Bogu dati natančen obračun o tej važni stvari. (14)

(14) DUHOVNIK - MISIJONAR.

Jedro vprašanja.

Pri tem odstavku moramo spregovoriti besedo o duhovniku pri misijonskem delu in s tem v zvezi o duhovniku misijonarju. Vprašanje je namreč, ali sta sploh dva poklica: duhovniški in misijonski, ali pa je to samo en poklic, ki ima v zunanjem uveljavljanju nekatere razlike.

V glasilu italijanske Unio Cleri "Rivista missionaria" je bila od l. 1936 - 1938 anketa za razčiščenje vprašanja, ali sta duhovniški in misijonski poklic dva različna poklica ali en sam duhovniški poklic, ki pa se po kraju in različnosti dela deli v duhovniškega v domovini in v misijonskega.

Na podlagi te ankete so prišli do jasnih zaključkov, ki jih je že dolgo prej podal P. Manna, ustanovitelj Unio Cleri, v knjigi "Operarii autem pauci."

Zaključki:

1. Za duhovniško službo je nujno potreben božji klic.
2. Ni dveh različnih poklicev, misijonskega in duhovniškega, ampak en sam poklic v Kristusov apostolat.
3. Iz tega sledi, da je vsak duhovnik prav zato, ker je duhovnik in apostol tudi misijonar.

Ti zaključki so oprti na temeljite svetopisemske in dogmatične dokaze, ki so povzeti v knjigi "La vocazione missionaria", a jih ne moremo tu obširneje navajati. Le nekaj besed k gornjim trdim ugotovitvam.

Razlaga.

1. Za duhovniško službo se zahteva božji klic. To se razodeva v čistem namenu, da pripravnik hoče delati v božjo čast

in rešenje duš, izključujoč zgolj človeške ozire; nadalje v telesnih, umskih in v нравnih sposobnostih, in nazadnje v volji škofa oziroma Cerkve. To so znane stvari in ni treba razlage.

2. Misijonski poklic ni bistveno različen od duhovniškega, ni nič drugega kot duhovniški poklic. Kdor ima duhovniški poklic, mora biti pripravljen služiti Cerkvi in Bogu tako, kot zahtevajo od njega predstojniki oziroma Cerkev. Pripravljen mora biti, pridobivati duše za božjega Odrešenika, kamor koli ga pošlje papež ali škof. In ko sprejme nase jarem duhovništva, se izroči v službo Cerkvi in podredi svojo voljo volji svojih cerkvenih predstojnikov, tako da ga imajo pravico poslati kamor koli, pa četudi na Kitajsko, Japonsko ali v Indijo.

Ne sme nas motiti dejstvo, da Cerkev dejansko tega ne izvršuje, dasi ima za to popolno pravico. V knjigi "La vocazione missionaria" so zapisane trde besede, da cerkveno predstojništvo tega ne dela "ad duritiam cordis" in se zadovolji s prostovoljci. Nikogar ne sili, čeprav bi mogla, čeprav je prostovoljcev premalo, čeprav je razmerje med poganskimi in krščanskimi deželami krivično: tam na 50.000 in 100.000 ljudi po en duhovnik, tu na 1000 ali 800 po eden.

A načelo zaradi tega ni porušeno. Duhovnik je prav kot duhovnik apostol z istimi obveznostmi kot prvi apostoli. Kristus ga prostovoljno izbere izmed mnogih. Izbere ga, da ga pošlje oznanjevat evangelij, kamor sam hoče. Vse mora zapustiti in iti za Kristusom, kot so storili prvi apostoli. To so zahteve duhovniškega in misijonskega poklica, ali prav za prav enega poklica: apostolskega. Razlika med duhovnikom in misijonarjem je le postranska, je samo razlika kategorije "kje" in pa razlika v načinu dela. Duhovnik ostane v domovini med svojim narodom, misijonar gre med pogane k tujim narodom. Duhovnik dela, kjer je Cerkev že zakoreninjena, misijonar gre tja, kjer vidne Cerkve še ni, prav zato, da pomaga Cerkev presaditi med tisti narod. V tem je razlika, ki je pa - kot rečeno - le postranska, v bistvu pa je to en in isti poklic.

Iz tega sledi najprej, da za misijonarja ni treba posebnega poklica. Kdor ima duhovniški poklic, je lahko tudi misijonar, samo če ima telesne sposobnosti, ki so mu potrebne. Ni vsak za misijone, kakor tudi ni vsak za gorsko faro, a to je postransko.

Seveda je potrebno še naročilo cerkvenega predstojnika, ki more duhovnika poslati kamor koli.

3. Druga posledica gornjih ugotovitev pa je tretji ključek ankete: vsak duhovnik je in mora biti prav zato, ker je duhovnik, apostol in misijonar. K tej tretji ugotovitvi je zapisal P. Manne razlago: "Če kdo, ki pravi, da ima duhovniški poklic, reče, da ni pripravljen tega poklica opravljati v poganskih deželah če bi bilo treba, ta, ali nima pravega poklica, ali pa ne ve, kaj je pravi duhovniški poklic! Mislim, da resničnost te trditve ni treba dokazovati; zadostuje, da premislimo, da "sequere me" ne dopušča nobenih časovnih in krajevnih omejitev. A te besede se zde preostre, če obenem ne poudarimo, da gre samo za dušno nastrojenje, le za pripravljenost, le za dobro voljo delati za Boga in Cerkev, kakor in kjer hočeta. Da se ta pripravljenost spremeni tudi v dejanje, pa je treba še volje predstojnikov.

Na tej podlagi pa neki P. Scavizzi upravičeno deli duhovnike v različne razrede:

a) Sveti duhovniki so tisti, ki so pripravljeni na vse, pa četudi jim Gospod brezpogojno ne zapove, ampak jih samo nagiba in vabi k boljšemu.

b) Dobri duhovniki so tisti, ki so pripravljeni pokorno

slediti vsakemu Gospodovemu ukazu in zato ukazu tistih, ki so njegovi namestniki pri vodstvu vidne Cerkve.

c) Povprečni in polovičarski so tisti, ki stavijo pogoje ker jih vežejo človeški in svetni razlogi.

d) Slabi duhovniki so tisti, ki jim je v apostolstvu več za lastno voljo in lastno zadovoljstvo, kakor pa za pravo gorečnost.

e) Odpadli duhovniki so tisti, ki iščejo svoje udobnosti in slave, ne pa zmage Kristusovega kraljestva.

Nadškof v Pittsburgu je rekel na misijonskem kongresu v Bostonu l. 1913: "So duhovniki, ki se nočejo ukvarjati z zunanjimi misijoni, ker jih ne poznajo in ne ljubijo. O njih bi mogel reči le eno: to so heretični duhovniki." (Laboremus II, 4, 177)

Gre torej za temeljno duhovniško potezo: misijonsko pripravljenost. Slednjič je vseeno, ali gre kdo v Indijo, ali ostane doma, samo da ima v sebi to razpoloženje in to pripravljenost.

Zato tudi papež v naši okrožnici navaja kot glavni razlog, zakaj morajo vsi duhovniki sodelovati pri misijonskem delu, to, da so deležni Kristusove duhovniške in apostolske službe, ki je bistveno misijonska. Škofe pa papež celo sebi enači glede na dolžnost misijonskega delovanja, ker Kristusovo naročilo "Pojdite po vsem svetu..." ni veljalo le Petru, ampak vsem apostolom. Zato tudi ta Kristusova zapoved ni prešla le na papeža, naslednika prvaka apostolov - Petra, ampak tudi na škofe, naslednike apostolov.

Posledica.

Iz vsega tega jasno sledi, da morajo vsi škofje in vsi duhovniki imeti tisto duševno nastrojenje, da bodo storili za misijone toliko, kolikor jim dopuščajo služba in zmognosti: imeti morajo tisto pripravljenost, da bodo storili za misijone vse, kar bosta od njih zahtevala papež in Cerkev. Sodobni misionologi upravičeno naglašajo, da bi tisti škofje in tisti duhovniki, ki bi se zanimali in delali le za svojo škofijo, le za svojo župnijo, ne bili več katoliški škofje in katoliški duhovniki. Kajti kakor je bistvo Cerkve, da je katoliška - vesoljna, da se udejstvuje po vsem svetu, prav tako je za njene uradnike - duhovnike bistveno, da se zanimajo in po svojih močeh tudi delajo za njeno vesoljnost, da bi se razširila med vsemi narodi po vsem svetu. Zavedati se je treba, da posamezne župnije in škofije zaslužijo zanimanje le kot deli celotne, vesoljne Cerkve in da župnija ali škofija nima nobene pravice, storiti kaj takega, kar bi škodovalo cerkveni celoti. Škofje in duhovniki, ki bi zagovarjali stališče, da ne bodo nič misijonsko delovali, da bodo delo omejili le na svojo župnijo in svojo škofijo, bi s tem škodovali cerkveni celoti t.j. vesoljni Cerkvi, a obenem bi škodovali tudi lastni župniji in škofiji, saj vendar dobivajo manjše celice Cerkve, kot so župnije in škofije svojo moč in polnost življenja le iz celote t.j. vesoljne Cerkve po vsem svetu. Zato bi župnije in škofije, ki bi se skušale omejiti pri svojem delu le nase, izgubile ves dinamizem in bi nekako okostencle, kajti župnije in škofije morajo nujno ostati v neposredni zvezi s celotnim življenjem in razvojem Cerkve - Kristusovega skrivnostnega telesa. Zato je nespametno misliti, da bi župniji ali škofiji kaj škodovalo, če bodo škofje in duhovniki tiste škofije delovali tudi misijonsko, ali če se bodo nekateri posvetili izključno misijonstvu. Izkušnje in načela, ki izhajajo iz ustroja Cerkve dokazujejo prav nasprotno. Tiste škofije in župnije, ki se misijonsko najbolj udejstvujejo in pošljejo v misijone največ duhovnikov, so v verskem življenju najboljše in imajo najboljše

duhovnike in vernike, tiste pa, ki se misijonsko slabo udeležujejo, imajo navadno tudi mlačne duhovnike in vernike in slabo razvito domače dušnopastirsko delo. Zato lahko mirno trdimo, da po misijonskem udejstvovanju škofije ali župnije spoznamo tudi veličino in moč verskega in cerkvenega življenja tiste škofije in župnije. Ni je škofije, ki bi imela bujno razvito versko življenje, pa bi se v misijonskem pogledu ne udeleževala dosti, kakor tudi ni škofije ali župnije, ki bi začela razpadati zato, ker so se duhovniki in verniki preveč zanimali za misijonsko delo. To dokazujejo izkušnje.

Izkušnje pa potrjujejo le načelo cerkvenega ustroja. Ker je Cerkev živ organizem - Kristusovo skrivnostno telo -, je nujno, da mora rasti celo telo obenem in da morajo pri rasti telesa sodelovati vsi udje Cerkve, posebej duhovniki, ki imajo v Cerkvi podobno nalogo, kot jo imajo organi pri človeškem telesu. In kakor bi pri človeškem telesu tisti udje, ki bi se hoteli osamosvojiti in se odpovedati skupnemu delovanju telesnega organizma, ohromeli in zamrli, prav tako bi tista škofija ali župnija, ki bi se hotela omejiti le nase in delati le zase, pa bi nič ne sodelovala pri misijonstvu, ki je bistvena naloga vse Cerkve - celega skrivnostnega telesa Kristusovega, počasi shirala in propadla. Taki so namreč zakoni organskega življenja.

Dejstvo je torej, da morajo vsi udje Cerkve, zlasti vsi duhovniki sodelovati pri rasti Cerkve, storiti morajo za rast in širjenje Cerkve toliko, kolikor jim narekuje njihova služba v Cerkvi, to spada k njihovi bistveni dolžnosti in če se ji odpovedo, niso več pravi duhovniki, kakršne hoče imeti Kristus in Cerkev.

Dejstvo je tudi, da se škofje in duhovniki nobene škofije ne smejo in ne morejo popolnoma odtegniti misijonskemu delu, češ, da imajo že v lastni škofiji toliko dela, da se misijonsko ne morejo udeleževati. Tak izgovor - kot smo videli - ne velja in bi bil za tisto škofijo usoden, za vso Cerkev pa škodljiv. Res je, da je treba najprej doma utrditi Cerkev, zlasti če razpada, vendar pa je treba vzporedno s tem opravljati tudi misijonsko delo, saj se s tem najbolje utrjujejo Cerkev in katoliška zavest duhovnikov ter vernikov tiste škofije. Prav isto dela Cerkev tudi v misijonih. Brž ko ima v misijonih vernike in vzgoji domačo duhovščino, jim Cerkev že ukaže, ne le, da morajo utrditi Cerkev v svojem ožjem krogu, marveč da jo morajo misijonarjem pomagati širiti tudi tja, kjer je še ni.

Kakor hitro je torej nekdo katoličan, ali celo katoliški duhovnik, sporejme nase tudi dolžnost misijonskega delovanja. Ta dolžnost ga potem veže stalno in povsod, vse dotlej, dokler Cerkev svoje misijonske naloge ne bo sklenila. Šele takrat, kadar bo Cerkev zakoreninjena pri vseh narodih in jo bodo povsod vodili domači duhovniki, se bodo lahko škofje in duhovniki zanimali le za svojo škofijo in le za svoje vernike.

3. Molitev za misijone.

Zlasti si prizadevajte z besedo in s pismom pri svojih vernikih vpeljati in polagoma razširiti navado, da bodo prosili "Gospoda žetve, naj pošlje delavcev na svojo žetev" (Mt 9,38) in naj pomaga nevernikom z nebeško lučjo in milostjo; navado, pravimo, torej stalno in neprestano vajo, saj vsakdo ve, da taka navada pri božjem usmiljenju veliko več velja, kot mo-

litve, ki se opravljajo le enkrat ali le včasih. Naj se namreč misijonarji trudijo in mučijo, da bi pogane spreobrnilih katoliški veri, naj žrtvujejo tudi življenje, naj uporabijo vso marljivost, skrbnost in druga človeška sredstva, vendar ne bodo dosegli ničesar, vse bo zaman, če Bog src nevernikov ne bo ganil s svojo milostjo in jih tako omehčanih pritegnil k sebi. Ni težko umeti, da prav vsakdo more moliti in da morajo to pomoč in nekako hrano za misijone nuditi vsi. Zato boste zelo ustregli naši želji ter mišljenju in čutu ljudstva, če boste n.pr. zapovedali, naj se rožnemu vencu in drugim takim molitvam po župnijskih in drugih cerkvah dodaja posebna molitev za misijone in za spreobrnjenje poganov.

K molitvi vabite in vnemajte, častiti bratje, zlasti otroke in redovnice. Želimo namreč, naj se v zavetiščih, otroških sirotišnicah, šolah in zavodih ter prav tako v vseh hišah in samostanih za redovnice vsak dan dviga k nebu molitev, ki kliče usmiljenje božje v množico nesrečnih ljudi, v tako številne poganske narode. Kaj naj namreč nebeški Oče odreče in odkloni onim, ki so nedolžni in čisto žive? Niti ni dvoma, da v nežnih otroških srcih, v katerih se prvič razsvete ljubezen in ki se navadijo moliti za večno zveličanje poganov, more z božjo pomočjo včasih vzkliti želja po misijonskem delu, ki bo morada, če se bo skrbno negovalá, v teku časa dala neprekosljive delavce za misijonsko službo. (15)

MOLITEV ZA MISIJONE .

(15) Pri misijonskem delu gre za nadnaravne stvari. Teh pa brez milosti ni mogoče doseči. Milosti pa ne zadobiti brez molitve. Zato papež najprej prosi, naj škofje in duhovniki navajajo vernike k molitvi za misijone. A ta molitev mora biti res misijonska. Izžarevati mora tisto katoliško širino, tisto vseobsegajočo ljubezen, ki izvira iz božjega Srca. Molitev mora biti res izraz našega misijonskega čutenja. Ne molimo, kot da izkazujemo milost poganom, ampak kot bratje poganov. V molitvi se v duhu približajmo Indijcem, Kitajcem, Afrikancem, začutimo z njimi njihove težave. S pogani občutimo njihove blodnje, ki na njih dnu utriplje hrepenenje po resnici. S katehumeni doživljajmo njihove boje na poti k spreobrnjenju, z novokrščenimi slavimo Boga za veliki dar nadnaravnega življenja in molimo za stanovitnost. Vživimo se v strahoto poganskega sveta in pomislimo na maloštevilne misijonarje med neverniki. Prisluškujmo utripom vseh 300 milijonov muslimanov, ki živijo v prepričanju, da je njihova vera prava. Zamislimo se v indijske probleme, začutimo z indijskimi škofi in misijonarji tisto strašno trpljenje, ko skoraj onemogli strme pred vprašanji, ki jim zija nasproti, ne da bi jim bili kos.

Ko molimo za Kitajsko, se postavimo v duhu v ta največji

narod na svetu, ki ima toliko plemenitosti, a je v celoti še vendar daleč od Kristusa. Brez posmeha, s prav bratsko ljubeznijo z njim vred molimo, da bi Bog dokončal v njih, kar gradi morda že stoletja in stoletja. Tako naj bo naša molitev res misijonska, res praktično misijonska. Saj misijonska misel nas veže z vsem svetom in misijonska molitev nas mora tesno družiti, zavestno ali podzavestno, z vsemi, za katere molimo; saj ne molimo, kot bi jim z viška skazovali milost, ampak da pridružujemo svoje molitve njihovem hrepenenju po resnici in dobroti, po očiščenju in odrešenju. Tako bomo z njimi združeni v eni molitvi, čeprav bomo molili v različnih jezikih in na drugačen način, a vendar bo to naša skupna molitev, ki bo uslišana. Te misli podaja P.Charles v enem svojih najlepših govorov.

Posebej pa papež priporoča molitev za misijone otrokom in redovnicam. Po sirotišnicah, otroških šolah in zavodih naj veliko molijo. In ta molitev bo po njegovem imela tudi svoj vzgojni pomen. Kajti v takih dušah, tako pravi, "more z božjo pomočjo včasih vzkliti želja po misijonskem delu, ki bo morda, če se bo skrbno negovala, v teku časa dala neprekosljive delavce za misijonsko službo."

K molitvi bi bilo omeniti še žrtve, zlasti "apostolat trpljenja", ki so ga v zadnjem času začeli organizirati.

APOSTOLAT BOLNIKOV .

Katoličani so se vedno dobro zavedali vrednosti, ki jo trpljenje prinaša apostolskemu delu. Zato misel, naj bi bolniki s svojim trpljenjem pomagali pri misijonskem delu, ni tako izvirna, pač pa je izviren način tega apostolata, namreč organizirano trpljenje. Na nekem misijonskem zborovanju v Rimu, kjer so govorili o različnih oblikah misijonske pomoči: o molitvi, vzgoji poklicev in denarni pomoči, je nekdo predlagal, naj bi misijone podpirali s trpljenjem bolnikov.

Misel je zorela in leta 1930 je bila ustanovljena v Italiji "Zveza za apostolat bolnikov". V to zvezo se vpišejo bolniki, ki so pripravljeni s svojim trpljenjem klicati blagoslov na misijonsko delo. Dolžnosti bolnikov so trojne: 1. svoje trpljenje naj vdano sprejmejo iz božje roke; 2. svoje trpljenje naj potrpežljivo prenašajo v združenju s trpljenjem Kristusovim, 3. svoje trpljenje naj darujejo za rešenje duš.

Posebej pa naj pri svojem trpljenju store namen: 1. da bi bili misijonarji sveti, 2. da bi jih bilo vedno več, 3. da bi se neverniki spreobrnil.

Vsak član dobi mesečno tolažbe polno pismo z vzpodbudo, naj vztraja v svojem poslanstvu.

Zamisel je našla lep odziv pri bolnikih. Leta 1931 so na binkoštni praznik prvič izvedli "dan bolnikov" po vsem Rimu. Naprosili so 7000 bolnikov, naj ta dan darujejo vse svoje trpljenje za misijone. Bolniški kurati so zatrjevali, da je bil to res dan tihega veselja. Naslednje leto so organizirali "dan bolnikov" po vsej Italiji. 156 škofij se je pridružilo svojvrstnemu apostolatu in 200.000 bolnikov je združilo vse svoje trpljenje v misijonski namen. Ko so poročali svetemu očetu o uspehu "dneva bolnikov", je rekel ves ginjen: "Kako lepo in dobro je, če se trpeči sinovi združijo s svojim očetom. Kako lepa in sveta zamisel! Lepa, ker priča o ljubezni do papeža in misijonov. Sveta, ker je tako uspešna pri Bogu. Povejte vsem dragim bolnikom, da jim je papež hvaležen za ta dan trpljenja.

Povejte, kako veliko zaupanje ima papež v molitve bolnikov, povejte jim, kako jih ljubi in posebej blagoslavlja.

Apostolat bolnikov se je začel širiti čez meje Italije. Danes je že kar redno misijonsko delo poleg vseh drugih misijonskih organizacij. Pri nas so "dan bolnikov" prvič obhajali leta 1938.

MISIJONSKI POKLICI .

4. Pomanjkanje misijonarjev.

Mimogrede se dotaknemo stvari, ki je gotovo zelo vredna, da jo, častiti bratje, sami prav skrbno premišlujete. Mislimo, da ni nikogar, ki bi ne vedel, da je zadnja vojna napravila širjenju vere veliko škodo, ko so nekateri izmed misijonarjev bili poklicani v domovino in so mrtvi obležali v nečloveških bitkah, drugi so bili odtrgani od področja svojega dela in tako je vsak svojo krajino pustil dolgo časa neobdelano. To škodo in izgubo je bilo treba in je tudi danes še treba popraviti, prejšnje stanje obnoviti in tudi delo pospešiti in širiti. (16)

Dalje, če pogledamo neskončno množico krajev, ki se še niso odprli krščanski cmiki, ali velikansko število onih, ki še danes ne uživajo dobrot odrešenja, ali potrebe in težave, ki stiskajo in ovirajo misijonarje, ker jih je tako malo, vidimo, da si morajo škofje in vsi katoličani složno prizadevati, da se število misijonarjev poveča in pomnoži. (17)

(16) Škoda, ki jo je napravila v misijonih prva svetovna vojna, je bila brez dvoma velika. Zato papež poziva k podvojenemu delu, da se razdejanje popravi.

Še večja bo verjetno škoda po sedanji vojni. Zato njegove besede veljajo prav tako za današnji čas. Kjer so se razvile bojne fronte, kot n.pr. na Kitajskem, je bilo uničenih nešteto misijonskih postaj in tudi veliko ustanov. Ponekod so prišli ob vse. V Afriki, Indiji, Kitajski in tudi drugod so bili misijonarji raznih narodnosti v velikem številu internirani. Tako je moralo delo zastati. Podpora iz domovine je usgnila, s tem pa je marsikakšen misijon zašel v velike gmotne težave. K vsemu so se pridružili nasilni umori, izgnanstva, bolezni in podobne nesreče. Maloštevilna poročila, ki še prihajajo iz misijonov v Rim, so večinoma poročila o smrti misijonskih škofov in misijonarjev, ki so postali žrtev vojne, komunistov ali izčrpanosti.

(17) Pa četudi bi teh izrednih razmer ne bilo, bi bilo prav tako danes kot ob izidu okrožnice eno največjih vprašanj, kako dobiti zadostno število misijonarjev. Kajti teh 22.000 mi-

sijonarjev, 11.000 misijonskih bratov in 57.000 misijonskih sester se izgubi kot kaplja v morju. Na vsakega izmed 4.800 duhovnikov na Kitajskem pride približno 630 vernikov in okoli 120.000 poganov; v Indokini na vsakega izmed 2.000 duhovnikov 1.000 vernikov in 10.500 poganov; na Japonskem na vsakega izmed 420 duhovnikov 260 vernikov in 175.000 poganov; na Koreji, Formozi in Karolinah na vsakega izmed 270 duhovnikov 680 vernikov in nad 100.000 poganov; v Indiji s Cejlonom na vsakega izmed 3.400 duhovnikov 1.230 vernikov in okoli 100.000 poganov; na Sundskih otokih na vsakega izmed 450 duhovnikov blizu 980 vernikov in nad 100.000 poganov; v Afriki na vsakega izmed blizu 5.000 duhovnikov 1.400 vernikov in 30.000 poganov in v Oceaniji na vsakega izmed 430 duhovnikov 800 vernikov in 8500 poganov. Statistika je bila objavljena tik pred vojno. Med vojno pa se je razmerje kvečjemu še povečalo.

Če mislimo na krščanske dežele se pač pokaže veliko nesorazmerje. Mala Belgija z 8 milijoni prebivalcev ima 15.000 duhovnikov, za vso pogansko maso s 1.300 milijoni prebivalcev je pa 22.000 duhovnikov. Pri nas imamo v ljubljanski škofiji za pol milijona ljudi 750 duhovnikov, Japonska pa ima za 70 milijonov prebivalcev le 420 misijonarjev. Podobna razmerja so tudi po drugih deželah.-

Seveda je to razmerje ponekod še bolj kričeče. Mnoge dežele kot Sibirija, Mongolija, Tibet, Nepal, Butan, Afganistan so skoro izključno nedostopne; ko se odpro, bo prvo vprašanje, kje dobiti misijonarje. Pa tudi v dostopnih ozemljih je ponekod pomanjkanje misijonarjev kar neverjetno. Tako je imelo okrožje Patna s 17 milijoni prebivalcev nedavno le 17 misijonarjev. Torej na vsakega izmed njih pride milijon ljudi, kot bi bil za vse Slovence le en sam duhovnik.

Zato pravi papež, "da si morajo škofje in vsi katoličani složno prizadevati, da se število misijonarjev poveča in pomnoži."

Pij XI. je izračunal, da bi potrebovali celih 25 stoletij, da bi pokristjanili ves poganski svet, če bi šlo delo tako naprej, a bi poganska masa nič več ne rastla. A na svetu je vsako leto za 20 milijonov prirastka, katoličani pa pridobimo le za 4 milijone, 3 milijone in pol jih izide iz katoliških družin in le pol milijona je spreobrnjenj. Tako postaja sorazmerje vedno večje. Zato hoče poudariti poleg pravega pojmovanja misijonskega dela tudi nujnost, da se pomnože misijonski poklici.

Če se vam torej zdi, da so v vaši škofiji mladeniči, bogoslovci ali duhovniki, ki so po božji volji poklicani k tako vzvišenemu apostolatu, morate z naklonjenostjo in vplivom njih sklepe in nagnjenja podpirati, nikdar pa jih ne smete pri tem ovirati. Dovoljeno vam je sicer svobodno preskušati duhove, ali so od Boga (1 Jan 4,1). Če pa spoznate, da se je tak nad vse koristen sklep po božjem vplivu rodil in da zori, naj vas niti pomanjkanje duhovnikov niti potreba škofije ne vznemirjata in ne odvrata od dovoljenja, saj vaši rojaki imajo, da tako rečemo, sredstva za zveličanje pri rokah in so zato veliko bližje zveličanju kot pogani, posebno tisti, ki še živijo v svoji divjosti in barbarstvu. Če torej prilika nanese, žrtvujte ravnodušno iz ljubezni do Kristusa in do duš katerega svojih

duhovnikov, če se to sploh sme imenovati žrtev. Kajti če boste izgubili pomočnika in sodelavca, ga bo Ustanovitelj Cerkve gotovo nadomestil ali z obilnejšimi milostmi za škofijo, ali tako, da bo v sveto službo poklical druge mladeniče. (18)

(18) Zaradi silnega pomanjkanja misijonarjev papež naravnost prosi, naj škofje pospešujejo misijonske poklice.

Prav tako je vzpodbujal že Benedikt XV: "V drugi vrsti pa je treba odpomoči pomanjkanju misijonarjev. /Prej govori o molitvi./ Pomanjkanje je bilo že prej veliko, zdaj po končani vojni pa je tako veliko, da mnogi predeli božje njive nimajo delavcev. Častiti bratje, želimo, da predvsem na to obrnete svojo pozornost. Izvršili boste delo, vredno vaše ljubezni do vere, če boste skrbno gojili v duhovščini in škofijskem semenišču kali svetega poklica, ki bi se pokazale pri tem ali onem. Naj vas ne vara noben videz dobrega in ne moti kak človeški razlog, češ da boste odtegnili koristi švoje škofije, kar boste prepustili zunanjim misijonom. Namesto enega, ki ga boste pustili v tujino, vam bo Bog vzbudil več uporabnih duhovniških poklicev doma. Predstojnike redovnih družb in zavodov, ki delajo v zunanjih misijonih, pa prosimo in rotimo, naj za to sveto službo določijo le najbolj izbrane člane, tiste namreč, ki se očitno odlikujejo po čistem življenju, goreči pobožnosti in gorečnosti za zveličanje duš. Ko bodo pa videli, da so njihovi misijonarji v kakem narodu uspešno delali in ga pripeljali od gnusnega malikovalstva h krščanski modrosti, in tam Cerkve dosti dobro utrdili, naj jih kot izbrano četo Kristusovo predstavijo v drug narod, ki naj ga iztrgajo krempljem satanovim. Kar pa so že pridobili za Kristusa, naj prav radi prepuste drugim, da bodo naprej skrbeli za nadaljne izpopolnjevanje. S tem si bodo prisvojili obilno žetev, svojim redovnim družinam pa bodo pridobili obilne zaklade božje dobrote."

Pij XI., kot Benedikt XV., naveda za glavni nagib blagoslov, ki se bo razlil nad domovino. V resnici izpričuje zgodovina redov in škofij, da se tem bolj množe poklici v domovini, čim več škofija ali red žrtvujeta za misijone.

V tem živem prepričanju je Pij XI. nekoč nasvetoval nekim redovnicam, ki so zaradi pomanjkanja poklicev že skoraj izumirale, naj prevzamejo delo v kakem poganskem misijonu. Sestre so ga ubogale in takoj se je družba poživila. Takih primerov je polna zgodovina redov.

Isto kot za redove velja za škofije. Res je, da so svetni duhovniki v misijonih bolj redki že za to, ker navadno pri svojem delu ne morajo imeti za seboj cele organizacije kot redovniki, vendar danes tudi svetnemu duhovniku ne bo nemogoče iti v misijone. Verjetno, da bodo v Rimu v bližnji bodočnosti to vprašanje še posebej reševali. Posebno če se odpro Rusija, Sibirija, Tibet in ostale nedostopne dežele, kar se bo prej ali slej zgodilo, bo v resnici treba zbrati vse sile, da v odločilnem trenutku pošlje Cerkve čim več in čim boljših misijonarjev-duhovnikov v misijone. Takrat bo potrebna prava mobilizacija, pri kateri se bo morala po svojih močeh oddolžiti vsaka škofija.

5. Duhovniška misijonska zveza.

Da pa bo misijonsko delo v pravem soglasju z drugimi dolžnostmi pastirske službe, odredite, da se ustanovi pri vas Duhovniška misijonska zveza, ali, če je že ustanovljena, jo s svojim nasvetom, opominom in ugledom vzpodbujajte k vsak dan živahnejši delavnosti. To družbe, po posebni bažji previdnosti ustanovljene pred osmimi leti, je naš prednik Benedikt XV. obdaroval z mnogimi odpustki in jo podredil Kongregaciji za širjenje vere. V zadnjih letih se je razširila po večini škofij katoliškega sveta in mi smo jo odlikovali z mnogimi dokazi papeške naklonjenosti.

Kolikor je v njej duhovnikov ali bogoslovcev, naj - vsak na svoj način - po njenem namenu prosijo za dar svete vere brezštevilni množici poganov, zlasti med sveto mašo, in naj druge spodbujajo k molitvi. Kadar in kjer koli bo prilika, naj ljudem govore o apostolatu pri poganih, skrbje naj tudi, da določene dni na sestankih skupno in uspešno razpravljajo o tem, med ljudi naj širijo misijonske knjižice; pri komer zapazijo od Boga dane klice misijonskega poklica, naj mu preskrbe sredstva za primerno izobrazbo in vzgojo; v mejah svoje škofije naj na vse načine podpirajo Družbo za širjenje vere in obe drugi družbi, ki ji pomagata.

Vam, častiti bratje, ni neznano, koliko darov je Duhovniška misijonska zveza doslej nabrala za podporo tem družbam in koliko jih bo še, upamo, v prihodnje, ker darežljivost vernikov vsako leto raste. Vi ste večinoma v poedinah škofijah pokrovitelji in pospeševalci te družbe, vendar pa želimo, da bi ne bilo nobenega duhovnika več, v katerem bi ne gorel ogenj take ljubezni. ⁽¹⁹⁾

(19) DUHOVNIŠKA MISIJONSKA ZVEZA (DMZ).

Po papeževi želji naj bi bila DMZ porok, da se bodo navodila, ki jih daje za misijonsko delo v krščanskih deželah tudi izvajala. Saj bodo prav duhovniki tisti, ki bodo duša vseh misijonskih organizacij in vzgojitelji misijonske misli v narodu. Zato naj bi DMZ poskrbela, da bodo duhovniki na to svoje poslanstvo res pripravljeni.

Namen in sredstva.

Papež sam opiše namen in sredstva DMZ. Opozarja na molitev, širjenje misijonske misli, misijonsko vzgojo, podpiranje misijonskih organizacij in posebe še vzgojo misijonskih poklicev. Da bi DMZ res dosegla zaželeni namen, naroča sama v skladu s papeževimi željami naslednje:

1. molitev,
2. študij misijonstva,
3. širjenje misijonske misli na duhovniških zborovanjih in medsebojno vzpodbujanje,
4. vzbujaanje misijonskih poklicev,
5. misijonsko vzgojo vernikov v Cerkvi in v zasebnih razgovorih,
6. pomoč raznim misijonskim organizacijam,
7. posebe še pospeševanje papeških družb,
8. slovesno praznovanje misijonskih praznikov in
9. delo za zedinjenje ločenih bratov.

Nastanek in razvoj DMZ.

Med prejšnjo svetovno vojno, ki je izsušila vire za misijone, toliko misijonarjev pa poslala v strelske järke ali taborišča, je Cerkev stala pred veliko katastrofo misijonskega dela. Teda j je P. Pavel Manna, ravnatelj misijonskega semenišča v Milanu ustanovil l. 1916 posebno misijonsko zvezo za duhovnike v Italiji, ki bi naj misijonsko pomoč v domovini znova organizirala. Imenovali se je Unio cleri missionaria: Duhovniška misijonska zveza. Papež Benedikt XV je v svoji okrožnici Maximum illud l. 1919 to zvezo odobril in jo razširil na ves svet. "Nasja želja je", tako pravi. "da se ustanovi Duhovniška misijonska zveza v vseh škofijah in da je podrejena Kongregaciji de Propaganda". Sv. oče Pij XI. pa jo je v svoji okrožnici Rerum Ecclesiae duhovnikom znova priporočil, naj jo ustanove, ali če je že ustanovljena, da jo s svojim nasvetom, opominom in ugledom vzpodbujajo k vsak dan živahnejši delavnosti. Duhovniška misijonska zveza je sv. očetu zelo draga. Sam pravi dalje: "Mi smo jo odlikovali ne samo z enim dokazom papeške naklonjenosti".

Leta 1922 je Duhovniška misijonska zveza že praznovala svoj prvi mednarodni kongres. Takrat je Zveza štela v Italiji 10.255 članov.

Duhovniška misijonska zveza se je kmalu pričela širiti tudi izven meja Italije. Že l. 1919 je bila n.pr. ustanovljena na Poljskem in na Irskem, 1921 v Belgiji, v Parizu, v Lyonu in v Španiji, l. 1922 v Švici in Kanadi. Po desetih letih je bila Duhovniška misijonska zveza organizirana že med 19 narodi, leta 1936 med 26, in 1941 med 48 narodi. Če organizacijo Duhovniške misijonske zveze pregledujemo po škofijah, je bila uvedena zveza l. 1936 v 641 škofijah, l. 1941 pa že v 1165 škofijah in misijonskih okrožjih. Vseh članov je bilo l. 1941 177.606.

Po dvajsetih letih od prve ustanovitve l. 1936 je bil v Rimu drugi mednarodni kongres, ki se je je udeležilo kakih 2000 duhovnikov in bogoslovcev iz vseh delov sveta. Bili so sprejeti tudi pri sv. očetu. Ko je papež pregledoval statistiko in videl, da je v nekaterih škofijah doseglo število v Duhovniški misijonski zvezi vpisanih duhovnikov komaj polovico škofijskih duhovnikov, je izjavil: "Zakaj samo polovica ali še manj kot polovica, zakaj ne dobesedno vsi. O da bi prišel dan, ko bodo vsi duhovniki po vsem svetu posvečali pozornost temu odličnemu apostolatu".

14. aprila 1937 so bila z odlokom sv. kongregacije de Propaganda potrjena nova pravila Duhovniške misijonske zveze. Po teh pravilih je uvedeno novo mednarodno tajništvo in poudarjena zamisel mednarodnih kongresov za DMZ.

Delo DMZ.

Če se je po zadnji svetovni vojni misijonstvo tako razmahnilo, gre v nemali meri zasluga tudi Duhovniški misijonski zvezi. Člani DMZ so na prižnicah, sestankih in po raznih krožkih navduševali svoje vernike za misijone. Odkrivali so misijonske poklice, dečke, ki so jih misijoni veselili, pošiljali v šole in jih gmotno podpirali. Z misijonskim tiskom so širili misijonsko miselnost med ljudstvo. Predvsem pa so skrbeli za Družbo

za širjenje vere, Sveto Detinstvo in Družbo svetega apostola Petra, ker so te tri organizacije uradno od sv. Stolice priznane misijonske organizacije.

Samo v Italiji n.pr. je Duhovniška misijonska zveza priredila v 25 letih svojega obstoja 3 vsenarodne kongrese, 55 jih je bilo v posameznih pokrajinah, preko 200 pa v posameznih škofijah. V poletnih počitnicah je organizirala vsa 400 misijonskih tečajev za bogoslovce. Zveza je izdajala tudi svoje lastne liste. /Rivista missionaria, Euntis etc/.

DMZ pri nas.

Pri nas je bila DMZ ustanovljena l. 1923. Največ zaslug za to ima nadškof Dr. Anton Bonaventura Jeglič, ki je bil sam do leta 1930 tudi predsednik DMZ, zdaj pa je prevzvišeni gospod Dr. Gregorij Ržman. Na Jegličevo pobudo so skoraj vsi jugoslovanski škofje uvedli DMZ v svoje škofije. Njegovi goreči pozivi v Škofijskem listu so našli tako ugoden odmev med duhovščino, da se je domala vsa duhovščina vpisala v DMZ; tudi druge škofije niso hotele zaostajati. Statistika iz leta 1938 nam pove, da je bilo v ljubljanski škofiji od 886 duhovnikov, redovnikov in bogoslovcev v DMZ vpisanih 785, v mariborski pa od 605, 241; v vseh dvajsetih jugoslovanskih škofijah pa od 2700 duhovnikov 1050.

Tajnik Duhovniške misijonske zveze in nje duša je bil vsa leta do svoje smrti l. 1942 univ. profesor Dr. Lambert Ehrlich. Zveza je imela vsakih pet let svoj občni zbor. V posameznih škofijah je bilo več skupščin DMZ. Najbolj delavna je bila brez dvoma ljubljanska DMZ. Od l. 1937 naprej je izdajala svoje glasilo: Lux mundi, prirejala predavanja, tečaje in misijonske razstave. Posebej je treba omeniti misijonske tečaje za slovenske in hrvatske bogoslovce, ki jih je zadnja leta prirejala DMZ, tako l. 1939 v Sarajevu, l. 1940 na Trsatu. Tudi na dekanijskih konferencah je bilo večkrat na sporedu kako misijonsko predavanje. Vendar pa je moral tajnik DMZ na seji narodnega odbora DMZ v Zagrebu l. 1938 z žalostjo ugotoviti, da pri nas DMZ le života in da še ni bilo posebnih duhovniških prireditev za misijone, ne tečajev. Vse delo DMZ se omejuje le bolj na pobiranje članarine.

6. Družba za širjenje vere.

Ta družba je izmed vseh drugih misijonskih družb gotovo prva. Ne da bi škodovali slavi plemenite žene, ki jo je ustanovila, in Lyonu, smo to družbo prenesli v Rim in ji tako rekoč dali rimsko državljanstvo; krščansko ljudstvo naj jo podpira tako darežljivo, da bo povsem ustrezalo mnogoštevilnim potrebam sedanjih misijonov in onih, ki se jim bodo še pridružili. Koliko je v resnici teh potreb in kako velike so, kakšna je revščina večine misijonarjev, je jasno pokazala vatikanska razstava; toda tega mnogi morda niso dobro zapazili, ker jim je zasenčila oči množica, novost in lepota razstavljenih predmetov.

Ne sramujte in ne upirajte se, častiti bratje, postati nekaki berači za Kristusa in zveličanje duš. S pismi in iz

srca prihajajočo zgovornostjo spodbujajte svoje vernike, naj s svojo darežljivostjo in naklonjenostjo pomnože in mnogo povečajo žetev, ki jo vsako leto zbere Družba za širjenje vere. Naj nam pač nihče ne bo tako reven in berno oblečen, nihče tako slaboten, lačen ali žejen, kakor so oni, ki ne poznajo Boga in ne vživajo milosti. Vsako zato sprevidi, da gotovo ne bo manjkalo božjega usmiljenja in plačila tistim, ki bodo skazali usmiljenje najrevnejšim izmed vseh ljudi. (20)

(20) DRUŽBA ZA ŠIRJENJE VERE (D Š V)

Pavlina Jaricot. Ustanovitev D Š V.

Žena, katero papež sam imenuje "plemenito" ustanoviteljico DŠV, je Pavlina Jaricot. Rodila se je 22. julija 1799 v Lyonu. Njen oče Anton Jaricot je bil bogat trgovec s svilo. Mati Ivana Lattier je svojo hčer Pavlino, poslednjo izmed sedmih otrok, plemenito vzgajala v pravem krščanskem duhu. Z lepimi zgledmi ji je že zelo zgodaj vcepila v srce ljubezen do bližnjega. Ta značilna poteza v značaju mlade Pavline ji je ostala skozi vse življenje, saj je bila vprav nesebična ljubezen in skrb za dušni in telesni blagor bližnjega tisto počelo, ki jo je vodilo pri vseh njenih plemenitih akcijah. Kljub vsej dobri vzgoji je Pavlina v mladih letih skraj pozabila na Boga. Vdajala se je ničurnemu, posvetnemu življenju. Ponosnemu, nekoliko oholemu Pavlininemu srcu je lasčalo, da so jo vsi občudovali zaradi lepote in eleganc, da je vladala svetu kot kraljica. Menadna bolezen, hud živčni pretres, pa je imela usodne posledice zanjo. Tako je oslabela, da so ji morali več mesecev prikrivati materino smrt. Po dveh mesecih se ji je zdravstveno stanje nekoliko izboljšalo. Sedemnajstletna Pavlina je po neki postni pridigi, v kateri je goreči duhovnik Jean Wendel Wurtz govoril o ničurnosti, globoko prevzeta popolnoma suremenila svojo življenjsko pot. Stopila je na pot pokore, žrtve, odgovedi, zatajevanja same sebe in hodila po tej poti v vsem svojem nadaljnjem življenju. Še kot otrok se je zanimala za misijone, ko je pestunja v domači hiši pripovedovala otrokom zgodbe o japonskih in kitajskih mučencih. Njeno zanimanje se je še poglobilo, ko je leta 1819 njen brat Filip odšel v semenišče Argentières. Ravnatelj tega semenišča so leta 1817 izdali brošuro, v kateri so priporočali, da bi se osnovala "molitvena družba" za razširjenje kat. vere. Pavlina Jaricot je najprej v Lyonu, nato v Saint Vallieru osnovala prve skupine te pobožne družbe. Navdušila je mlade delavke v Saint Vallieru, v tovarni svoje sestre Marije Lavrencije Chartron, da so darovale vsak petek po en sou za misijone, po kratki molitvi nočast sv. Frančišku Ksaveriju. Prispevke, namenjene odkupu kitajskih izpostavljenih otrok, je pošiljala Pavlina v Pariz, semenišču za zunanje misijone. S tem je dala osnovo svoji bodoči družbi za širjenje vere. Z žalostjo v srcu je Pavlina opazovala, da to zbiranje ni redno, niti dobro organizirano in zato ne donša takih sadov, kot bi bilo potrebno. Premišljevala je, molila, trpela, se postila, žrtvovala vse za to, da bi ji Bog pokazal pravo pot, kako naj bi čim uspešneje pomagala misijonom. Jesenskega večera leta 1819. pa se je domislila, da bi bilo najbolj enostavno, a obenem najbolj učinkovito, če bi se prispevki za misijone pobirali po desetnicah, te bi se združile v stotnije, te zopet v tisočnije. Ta način zbiranja, ki jo je iznašla Pavlina Jaricot, je ostal do danes. Pavlina je naprosila nekaj požrtvovalnih oseb, ki so vsako nedeljo pobrale od desetih lju-

di po en sou za misijone. Pavlina Jaricot je dobila od svojega spovednika don Gourdiata, župnika v Saint Polycarpe, dovoljenje, da začne širiti svojo družbo in zbrane prispevke pošiljati v Pariz. Pavlinina družba se je uspešno razširjala, naletela pa je pri tem na take težave, da je bilo videti, da jih ne bo mogla premostiti. Nekateri cerkveni krogi so dolžili Pavlino satanske oholosti, duhovniki so s prižnice obojevali družbo za razkolniško in nedovoljeno. Pavlina pa je pri vseh teh napadih molila in trpela, a vseeno vtrajala na začeti poti. Da pa se je mogla družba še celo širiti, je pripomogel Pavlinin spovednik don Gourdiat, ki je kljub nasprotovanjem od vseh strani postal blagajnik družbe. kmalu sta se osnovali dve tisočrjki, ena pod vodstvom Pavline Jaricot, druga pod vodstvom mladega uradnika v svilarni Viktorja Girodona, ki je pozneje postal duhovnik. Prispevki so bili namenjeni le za kitajske misijone. Tedaj pa je nekaj mladih kongreganistov, ki so spoznali, kako lepe sadove rodi družba Pavline Jaricot, sklenilo razširiti to družbo po vsem katoliškem svetu, da bodo prispevki v korist vseh katoliških misijonov, ne pa, kot doslej, samo Kitajski. In res se je na sestanku 3. maja 1822, v Lyonu, ki mu je prisostvoval tudi Viktor Girodon, dokončno ustanovila Družba za širjenje vere, svetovna organizacija za vse katoliške misijone. Določeno je bilo, da morajo člani zmoliti vsak dan en očenaš, zdravamarijo, čast bodi in vzdih! "Sv. Frančišek Ksaverij, prosí za nas!" Družbo je takoj odobril lyonski nadškof. Dne 15. marca 1823 ji je sv. oče Pij IX. naklonil veliko odpustkov.

Dasi s težkim srcem je Pavlina Jaricot vendar prepustila vodstvo družbe, za katero je toliko žrtvovala in se zanjo borila, drugim rokam. Ostala je samo še požrtvovalna načelnica stotnije. Ker se je družba tako zelo razširila in žela tolikšne uspehe, se je Pavlina ponižno uklonila in ni več poudarjala, da je ona ustanoviteljica. In res se je še za časa njenega življenja našlo mnogo ljudi, ki ji niso hoteli priznati ustanoviteljske časti. Šele 3. maja 1881 je papež Leon XIII. v pismu priznal velike zasluge Pavline Jaricot, ustanoviteljice DŠV.

Pavlini ni zadostovalo, da je obilno pripomogla k širjenju kraljestva božjega na zemlji z ustanovitvijo DŠV. Hotela je vse življenje položiti Boga na oltar v zadoščenje. S svojo žrtvijo bi rada pripomogla k rešitvi svoje ljubljene domovine Francije, ki je zaradi številnih zablod zaslužila božjo kazen. Na griču Fourviere pri Lyonu je kupila hišo "Lorette" in jo posvetila Brezmadežni. Zbrala je okrog sebe nekaj požrtvovalnih, pobožnih deklet. Nazvale so se Marijine hčere in začele so živeti po samostansko. Z molitvami in žrtvami so zadoščevale božjemu Srcu, zlasti v usodnih časih, ki jih je preživel Lyon zaradi upora delavcev. Pavlina je poživila po Franciji molitev sv. rožnega venca s tem, da je ustanovila molitveno družbo "Živi rožni venec". Petnajst članov te družbe je zmolilo vsak dan ves rožni venec.

Pavlina je šla v svoji vnemi še dalje. Opazovala je žalostne razmere, v katerih je takrat živel delavstvo. Zaradi slabih gmotnih razmer, hude bede in pomanjkanja so se delavci vdajali brezboštvu in preziranju vsega božjega. Pavlina je spoznala, da se bodo povrnil k Bogu in veri le tedaj, če se jim bodo socialne razmere spremenile, če bodo dobivali dostojno plačo, vsakdanje potrebščine po zmernih cenah, če bo poskrbljeno za dobro vzgojo njihovih otrok. S svojim premoženjem je sklenila ustanoviti pravo, res vzorno delavsko kolonijo. Zaupala je mlademu možu, ki jo je kruto preveral in pahnil v največjo bedo. Izgubila je vse svoje premoženje in zabredla v ogromne dolgeve. Naložila si je vdano še ta križ in v hudem pomanjkanju in ponižanju preživljala poslednja leta življenja. Umrla je 9. januarja 1862. Njeno srce so balzamirali. Branijo ga v cerkvi Saint Polycarpe poleg kapel sv. Frančiška Ksaverija. Postopek za njeno proglašenje blaženim je v teku.

D Š V - papeška misijonska družba s sedežem v Rimu.

Do leta 1922 pa je ostala Družba kljub pohvalam papežev, številnim odpustkom in fakultetam, ki so jih bili nje člani deležni, povsem privatna ustanova. Toda svetovna vojna, ki je misijonom toliko škodila, je prinesla tudi v Družbo preobrat, ki pa ni škodil, ampak neizmerno koristil. Potrebe misijonskega polja so po svetovni vojni postajale vedno bolj kričeče in treba je bilo misliti na velikopotezne misijonske pomožne akcije v zaledju. Politični položaj pa je odnose med posameznimi deželami zelo spremenil, in nekatere dežele so izjavile, da svojih misijonskih darov ne bodo v bodoče več pošiljale v Lyon. Vse to in še drugo je napotilo že Benédikta XV, da je posvetil misijonskemu vprašanju mnogo študija. posebno še v pogledu organiziranja misijonskega zaledja. Ta razmišljanja so rodila važne spoznave in sklepe, ki jih je udeležil Benediktov naslednik Pij XI. Z Motu proprio "Romanorum pontificum" z dne 3. maja 1922 je Družbo za širjenje vere predstavil iz Lyona v Rim, njena pravila prilagodil potrebam novega časa in ji postavil na čelo več odličnih verkvenih dostojanstvenikov različnih narodnosti, ki so tvorili v Rimu vrhovni svet, v neposredni odvisnosti od sv. zbora za širjenje vere. Družba je v Rimu postala uradni organ katoliške Cerkve, ki ima nalogo, zbirati po vsem svetu nele članarino, ampak tudi vse splošne misijonske darove. DŠV naj postane tako obsežna, kakor je obsežna katoliška Cerkev sama; misijonski dolžnosti, ki veže vse vernike, naj ti zadoste prav s tem, da se vsi vpišejo v Družbo za širjenje vere.

Številne izjave papežev in njihovih organov to jasno izražajo. Tako beremo v pismu papeža Pija XI. na londonskega kardinala Bourneja z dne 17.IX.1922: "DŠV zavzema prvo mesto med misijonskimi družbami in nič ni bolj želeli kot to, da vsi katoličani postanejo njeni člani."

Včlanjenje v DŠV se smatra kot minimalna misijonska dolžnost, ki jo more izpolnjevati vsak vernik, kakor izpolnjuje dolžnost nedeljske maše. DŠV naj se širi vse povsod kot glavna misijonska organizacija pred vsemi drugimi misijonskimi organizacijami, ki imajo le delne cilje. Celo misijonarji in župniki iz misijonskih redov naj si štejejo v dolžnost, da priporočajo na prvem mestu Družbo za širjenje vere in druge papeške oficijelne misijonske organizacije. Ni se bati, da bi druge misijonske organizacije trpele škodo, kajti papeške organizacije zahtevajo prav majhne prispevke, in ko verniki tej svoji dolžnosti zadoste, podpirajo lahko po možnosti tudi druge misijonske družbe in ustanove.

Člani so deležni velikih duhovnih dobrot: 76 krat v letu morejo dobiti popolni odpustek in ob raznih prilikah še druge odpustke.

Duhovniki, ki Družbo za širjenje vere pospešujejo, so deležni še posebnih privilegijev.

Uredba D Š V .

Nova pravila DŠV, objavljena ob stoletnici Družbe dne 3. maja 1922, uvajajo v Družbi trojne odbore, ki jo vodijo: Vrhovni svet, Narodni svet in Škofijska vodstva.

Vrhovni svet ima sedež v Rimu pri kongregaciji za širjenje vere. Načeluje mu vsakokratni tajnik kongregacije za širjenje vere, ki pa mora biti od papeža izrecno imenovan za predsednika. Predsedniki posameznih narodnih svetov so člani Vrhovnega sveta, ki vodi račune o vseh zbirkah DŠV in razdeljuje enkrat na leto, v plenarni seji o velikonočnem času, podpore vsem misijonom.

Vrhovni svet mora skrbeti, da se ustanove pri vseh narodnih narodni sveti, ki so podrejeni Vrhovnemu svetu v Rimu. Predsednike Narodnih svetov imenuje kongregacija za širjenje vere v Rimu in sicer na predlog škofov. Narodni sveti imajo nalogo, da ustanove s pomočjo škofov Družbo v posameznih škofijah in dajejo skupne navodila za njeno vodstvo. V to svrhu naj izbere vsak škof za svojo škofijo primerne osebe, ki tvorijo škofijsko vodstvo. Skrb tega vodstva bo, da se uvede DŠV po prizadevanju župnikov v posamezne župnije. Župnikom pomaga pri tem župnijski misijonski odsek.

Člani Družbe morejo postati vsi katoličani, ki imajo vsaj 12 let. Njihove članske dolžnosti so! mesečno prispevati članarino 50 cent (v ljubljanski škofiji je tako), vsak dan pa zmoliti enkrat Oče naš in Zdravo Marijo s pristavkom: sv. Frančišek Ksaverij, prosi za nas!

Delo D Š V .

DŠV ima na skrbi vse misijonsko delo, ki ga v tolikih različnih opravlja sv. katoliška Cerkev po vsem svetu. Pri tem ji pomagata njeni pomožni ustanovi, tudi papeški družbi: Družba sv. Detinstva, ki zbira sredstva za otroška zavetišča v misijonih, in pa Družba sv. Petra apostola, ki skrbi za vzgojo domačih duhovnikov v semeniščih.

Če bi hoteli ponazoriti bistvo poslanstva DŠV, bi pač najbolje zadeli, ako bi naslikali sv. očeta, ki z razprostrtimi rokami na eni strani sprejema duhovno in gnotno pomoč vseh vernikov sveta, na drugi strani pa jo deli vsem misijonarjem brez razlike, za vse nevernike sveta; njegovo dušo pa polni trdno upanje, da bo lahko nekoč spet roke sklenil in z njimi prišel na svoje očetovsko srce vse narode sveta.

DŠV je v 17 letih svojega "rimskega državljanstva", kot se je izrazil sv. oče, to je od leta 1922 do leta 1939 zbrala 802,379.076.42 lir in razdelila 806,147.481.54 lir. Povprečno zbere in razdeli Družba vsako leto 50 milijonov lir. Ta znesek je pa komaj desetina tega, kar potrebujejo misijoni za skromno vzdrževanje samo tistega osebja in ustanov, ki danes obstoje; koliko večji se nam pokaže primanjkljaj, če pomislimo, da misijoni kriče še po novem osebju in novih ustanovah!

D Š V med Slovenci.

Med Slovenci je DŠV najbolj priporočal škof Slomšek in jo je tudi ustanovil, a se ni obdržala za stalno. Poznali so jo povsod tudi pri nas z imenom "Dijonska družba" in zanjo prispevali.

V ljubljanski škofiji jo je slovesno ustanovil škof Jeglič dne 7. januarja 1924 na prvem misijonskem tečaju. S posebnim obširnim misijonskim pastirskim listom, ki je izšel v ljubljanskem škofijskem listu 21. februarja 1924, je vsem vernikom misijonsko dolžnost in DŠV obrazložil ter vse vernike "nujno prosil", da pristopijo kot člani k tej družbi.

Škofijsko vodstvo DŠV v ljubljanski škofiji se je zlasti po prizadevanju Misijonske pisarne (pod vodstvom prof. dr. Ehrliha) v vseh 20 letih organizacije DŠV v naši škofiji vedno trudilo, da bi se Družba med verniki zakoreninila po željah Cerkve in ne brez uspeha. Dočim je katoličan v bivši Jugoslaviji leta 1939 dal za DŠV povprečno 0.05 din, vsak vernik zagrebške škofije 0.01 din, vsak vernik lavantinske škofije 0.14 din, je prispeval vsak vernik ljubljanske škofije 0.44 din. Pred ljubljansko škofijo je bila tega leta samo krška škofija, v kateri je posamezni vernik prispeval povprečno 0.47 din. Naš vernik pa bi za DŠV še neprimerno več žrtvoval, ako bi bila v naši škofiji

organizacija Družbe izpeljana po desetnijah. V zadnjem času se ta sistem bolj in bolj pospešuje - s presenetljivimi uspehi.

Predpogoj lepega življenja D Š V :
Župnijski misijonski odseki.

Izkušnja kaže, da se desetnjijski sistem DŠV težko uvede ali se vsaj težko ohranja živ, ako v škofiji ni izvedena župnijska misijonska organizacija, ki jo pri nas imenujemo "Župnijski misijonski odsek".

V nagovoru na Vrhovni svet DŠV dne 20. marca 1926 je izjavil sv. oče:

"DŠV mora biti organizacija, ki se širi iz središča na periferijo, iz središča katoliške hierarhije po vseh žilah skrivnostnega telesa - Cerkve v župnije, da, v vsako poedino dušo. Misijonsko delo ne sme biti trenutno, ampak se mora vršiti dan za dnem, uro za uro, minuto za minuto."

Papež tu očitvidno misli na organizacijo, v kateri je skupina vernikov, mož in žena, ki jih imenuje župnik.

Na Holandskem so najprej ustanovili take organizme. Imenovali so jih Pfahrmissionsvereinigung, Pfahrmissionsklub. V Italiji jih imenujejo "Commissioni". Tam jih je bilo že leta 1929 - 3.300. Predsednik italijanske Unio Cleri Francesco Carminati jih je imenoval "najvažnejše člene misijonskega organizma".

Pri nas se je z ustanavljanjem župnijskih misijonskih odsekov začelo šele pred misijonsko nedeljo 1943. Sestavljena so bila zanje sledeča pravila:

1. Župnijski misijonski odsek ima nalogo: med farani stalno oživljati misijonsko misel in organizirati njih misijonsko sodelovanje v papeških misijonskih družbah.

2. Odsek sestoji iz odbora in sotrudnikov. - Odbor sestoji iz predsednika, tajnika in blagajnika.

3. Odbor, ki ga imenuje župnik, dela pod vrhovnim župnikovim vodstvom.

4. Predsednik sklicuje mesečne sestanke sotrudnikov, kjer dobe navodila in podajajo poročila. Sotrudnikom določa delokroge; nesposobne ali nedelavne odslavlja in jih nadomešča z drugimi. - Tajnik vodi zapisnik o sestavi odbora in zapisnik mesečnih sestankov; vabi na sestanke; vodi točen poimenski seznam vseh faranov - članov posameznih papeških misijonskih družb. - Blagajnik vpisuje, hrani in oddaja darove ter članarino.

5. Sotrudniki so člani odseka in izvajajo stalno in načrtno misijonsko akcijo vsak v svojem delokrogu, ki jim ga določi odbor; zlasti vpisujejo vernike v papeške misijonske družbe, v DŠV s pomočjo desetnikov. Na mesečnih sestankih javijo tajniku imena novih članov in izroče blagajniku nabrane prispevke.

6. Glavna misijonska akcija Misijonskega odseka se osredotoči ob Misijonski nedelji.

7. S pristankom in po pregledu župnikovem pošlje odbor letno dvoje poročil škofijski misijonski pisarni: novembra poročilo o praznovanju Misijonske nedelje in o zbirkah te nedelje; januarja pa letno poročilo o misijonskem delovanju v župniji, o celoletni zbirki članarine papeških misijonskih organizacij in o drugih misijonskih zbirkah.

8. Misijonski odsek, ki je organ papeških misijonskih družb v župniji, je edini uradno poklican izvajati misijonsko propagando.

9. Propagandno in organizatorno glasilo vseh župnijskih misijonskih odsekov je list: "Katoliški misijoni", glasilo DŠV.

7. Družba sv. Detinstva Jezusovega in
Družba sv. apostola Petra.

Z glavno Družbo za širjenje vere sta v zvezi še dve drugi, kot smo rekli, namreč Družba sv. Detinstva in Družba sv. apostola Petra. Ker je sveta Stolica ti dve družbi sprejela za svoji, naj jih verniki z nebranimi prispevki podpirajo pred vsemi drugimi družbami, ki imajo kak poseben namen.

Prva ima namen, kakor je vsem dobro znano, učiti naše otroke, naj se navadijo svoj denar hraniti posebno v te namene, da se z njim odkupujejo in katoliško vzgajajo poganski otroci, kjer koli jih zametavajo ali more. (21)

(21) DRUŽBA SVETEGA DETINSTVA JEZUSOVEGA .

(Sveto Detinstvo - S D)

Namen.

S kratkimi besedami označi sv. oče namen te papeške misijonske družbe. Ta družba ima namen, zbirati pri otrokih denarna sredstva, s katerimi bo mogoče odkupiti otroke poganskih staršev, in jim na ta način posredovati sveti krst, zlasti tam, kjer so še v rabi nečloveške navade, da otroke izpostavljajo ali jih celo more. Poleg tega bodo ti otroci pri misijonarjih dobili krščansko vzgojo, predvsem pa največjo dobroto - sveto vero. Domače otroke pa naj bi družba s tem svojim delom posvečevala in jih ohranjala v krepostih.

Nastanek.

Tudi pri postanku te družbe je sodelovala Pavlina Jaricot. Prvo pobudo zanjo pa je dal francoski škof iz mesta Nancy, F o r b i n J a n s o n (1785-1844). Ko je bil nekaj časa v Ameriki, se mu je vzbudila misel, ustanoviti novo društvo, ki bi pospeševalo širjenje katoliških misijonov. Svojo misel je l. 1842 razložil Pavlini Jaricot.

Ta je med svojo boleznijo prišla na misel otroškega misijonskega združenja. "Naši otroci naj bi se zanimali za svoje bratce in sestre v daljnih misijonskih pokrajinah in jim s svojimi darovi naklanjali milosti sv. krsta in krščanske vzgoje!"

Misel otroškega združenja je razložila škofu, ki je nato razposlal oklic francoskim, italijanskim, angleškim, nemškim, holandskim in drugim škofijam. Tudi sam je v l. 1843 hodil po Francoskem in navduševal otroke za to otroško križarsko vojsko. Zamisel je kmalu uresničil. "Družba Sv. Detinstva Jezusovega" je bila še istega leta ustanovljena v Parizu.

Uradna potrditev.

Kmalu je vneti škof dobil za svoje delo priporočilna pisma. Papež Pij IX. sam se je zanimal za njegovo delo. S svojim pismom z dne 18. julija 1856 je SD uradno potrdil in mu dal za pokrovitelja in zastopnika sv. Stoliice enega izmed kardinalov. Vsem škofom kat. Cerkve pa je v istem pismu naročil, naj vpeljejo SD v svojih škofijah in ga naj kot "drevesce pridno goje, da bo obrodilo obilo sadov."

Tudi poznejši papeži so se večkrat pohvalno izrazili o namenu in delu SD. Kot izraz svoje naklonjenosti so SD obdaruili z mnogimi odpustki.

S D pri nas.

Že škof Slomšek je l. 1861 pisal v "Drobtinicah": "Ni je bratovščine tako mile in družbe tako zaslužne, kakor je Družba svetega Detinstva za starše in otroke."

V ljubljanski škofiji se je za ustanovitev in širjenje SD največ prizadeval kanonik in stolni dekan dr. Andrej Zamejic, ki je dosegel, da je bila SD pred 64 leti ustanovljena. Zamejic mu je bil prvi škofijski voditelj. 25 let je izdajal "Vestnik Dejanja Svetega Detinstva", ki je letno poročilo SD in izhaja še sedaj pod uredništvom svetnika A. Čadeža, drugega škofijskega voditelja te družbe pri nas.

Delo in uspehi.

Komaj 50 let po ustanovitvi je bila Družba razširjena že po vsem svetu. Danes ima Sveto Detinstvo že na tisoče članov celo v misijonskih pokrajinah samih. Okrog 8 milijonov katoliških otrok vsega sveta je včlanjenih v njej. Koliko ti milijoni premolijo za misijone! In koliko so zbrali s svojimi neznatnimi mesečnimi prispevki (v Italiji le 5 cent. mesečno)! V enem stoletju so na ta način zbrali 626 milijonov frankov. V moči teh molitev in teh gmotnih sredstev je bilo krščenih od l. 1843 do 1935 okrog 28 milijonov poganskih in mohamedanskih otrok. Poleg tega vzdržuje Družba številna zavetišča, sirotišča, šole in druge vzgojne zavode, v katerih vzgajajo misijonarji letno okrog 600.000 otrok. Prav ti fantiči bodo postali temelj bodočega krščanstva v misijonskih deželah, in prav te deklice bodo postale nositeljice in vzgojiteljice novega katoliškega rodu med neverniki. Mnogi od fantičev, ki se po zaslugi Svetega Detinstva vzgajajo po misijonskih zavodih, bodo dosegli vzvišeni poklic mašništva; postali bodo kot domači duhovniki tisočam svojih poganskih rojakov duhovni očetje, vsemu človeštvu pa graditelji Cerkve tam, kjer je še ni. In tisočere izmed deklic, ki se vzgajajo v sirotiščih Svetega Detinstva, bodo pomnožile vrsto domačih redovnic, ki so tako potrebne Cerkvi za preroditev poganškega in mohamedanskega ženstva.

Organizacija.

SD je zdaj papeška misijonska družba. Vodi jo Vrhovni svet, ki je imel prej svoj sedež v Parizu, zdaj v Rimu. Tja se stekajo dohodki iz vseh delov sveta v skupno blagajno. Vrhovni svet jih po svoji uvidevnosti in po potrebi misijonov razpošilja v mis. pokrajine. V Vrhovnem svetu so zastopniki vseh večjih narodnih združenj SD. Vrhovni svet se snide vsako leto, da se posvetuje o denarnih in računskih zadevah, da razdeli podpore misijonom in misijonskim zavodom v soglasju s po- glavitnim namenom SD.

Številke.

Na zboru Vrhovnega sveta za l. 1938 so ugotovili, da je SD l. 1937 po vsem svetu zbralo 34,440.808.- frankov. V letu 1936 so bili dohodki približno za 10 milijonov manjši. V seda-

njem vojnem času so se dohodki še povečali. Kako majhna kapljica je naša slovenska nabirka za SD, namreč 4.928.75 lir v letu 1942.

Članstvo.

Član SD je lahko vsak krščen otrok, tudi dojenčki, samo da vrši zanj dolžnosti mati ali kdo drugi. Pravi član ostane vse do 12. leta. Vsi tisti, ki so starejši in darujejo za namene SD, so zavezniki oz. podporni člani. Članarina za SD je majhna (nekaj lir na leto). Poleg te majhne članarine zmolijo člani vsek dan še eno zdravemarijo in vzdihljaj: "Sv. Devica Marija, prosi za nas in za uboge poganške otroke!" Kot zunanji znak dobe člani ob sprejemu v SD posebno svetinjico.

Sv. Cerkev je članom iz hvaležnosti za te gnotne darove naklonila obilo duhovnih darov. To so popolni in nepopolni odpustki na praznike varuhov SD in sv. maše, ki se darujejo za člane SD.

SD izdaja po narodnih skupinah vsako leto tudi svoja poročila. Slovenski "Vestnik Detinstva Jezusovega" izhaja že 63 let.

Druga pa hoče z molitvami in denarnimi prispevki pomagati k temu, da se morejo izbrani domačini v semeniščih primerno vzgojiti in prejeti mašniško posvečenje, da bi tako njih rojaki lažje našli pot h Kristusu ali se v veri utrdili.

Kot vam je znano, smo Družbi sv. Petra nedavno za nebeško zaščitnico določili sv. Terezijo Deteta Jezusa, ker je ta, ko je živela na zemlji v samostanu, enega ali drugega misijonarja nekako vzela za svojega, da bi mu pomagala; darovala je stalno zanj božjemu ženinu molitve, prostovoljno ali zapovedano telesno zatajevanje, predvsem pa silno trpljenje v svoji bolezni. In pod varstvom lizjejske device si obetamo še obilnejših sadov.

Zelo nas pri tem veseli, da se je prav mnogo škofov vpisalo za stalne člane te družbe, ter da so semenišča in katoliška mladinska društva prevzela dolžnost, da bodo s skupnimi prispevki vzdrževala in vzgojila kakega domačega bogoslovca. ⁽²²⁾

(22) DRUŽBA SVETEGA APOSTOLA PETRA (D A P)

Japonski primer.

Na Japonskem je bilo leta 1600 okoli 750.000 kristjanov. Strahovito preganjanje pa je misijonarje pregnalo iz dežele, veliko misijonarjev in vernikov je izgubilo življenje in Cerkev je bila za 200 let uničena. A zgodil se je čudovit primer, da je še po 200 letih bilo na Japonskem 60.000 kristjanov, ki so priznali novodošle misijonarje kot prave katoliške duhovnike. Takrat so misijonarji spoznali usodno napako, ki so jo napravili prvi misijonarji. Premalo so skrbeli za domači duhovski naraščaj. Če bi imeli japonski kristjani med seboj večje števi-

lo duhovnikov in vsaj enega japonskega škofa, bi morda bila Japonska danes cvetoča katoliška dežela. Ker pa ni bilo domačih škofov in duhovnikov, je z odhodom evropskih misijonarjev katoliška Cerkev izginila iz dežele vzhajajočega sonca.

Sv. Cerkev danes bolj kot kdaj poprej spoznava veliko važnost domače duhovščine v misijonskih deželah. Pri nje vzgoji ji zlasti pomaga Družba sv. apostola Petra.

Nastanek D A F .

V 19. stoletju sta živeli na Francoskem dve navdušeni misijonski sodelavki: Ivana B i g a r d in njena mati. Njuna najljubša skrb je bila, da sta podpirali škofove pri vzgoji domačih duhovnikov. Osebnost sta se dopisovali z različnimi misijonarji in jim pošiljali podporo. L. 1889 je Ivana dobila pismo z Japonske. Pisal ji je misijonski škof iz Nagasakija. "Prav zdaj odpošiljam nove priglasičence za semenišče. Zavrniti jih moram in poslati nazaj družinam, ker še teh 50 gojencev, ki jih imamo, komaj vzdržujemo..."

Pismo je učinkovalo. Z materjo sta sklenili, da bosta živeli skromno in s prihranki oskrbovali nekaj japonski semeniščnikov. Istočasno se je v Ivani vzbudila misel, da bi ustanovila posebno misijonsko družbo za vzgojo domačih duhovnikov. Še istega leta je bila ustanovljena Družba sv. apostola Petra.

Družba v Rimu.

Delo Ivane Bigard ni ostalo skrito. Že šest let po ustanovitvi, l. 1895, je papež Leon XIII. družbo blagoslovil in ji podelil obilne odpustke.

Papež Benedikt XV. jo s posebnim poudarkom omenja v svoji misijonski okrožnici: "Družba sv. apostola Petra nam je posebno pri srcu, ker hoče dati Cerkvi v misijonskih krajih domačih duhovnikov, ki bodo širili kraljestvo našega Gospoda Jezusa Kristusa. Zato je naša želja, da se razcvete v vsaki škofiji, da, v vsaki župniji."

Na drugem mestu pravi isti papež: "En domač duhovnik mi je več vreden kot 50.000 spreobrnjenj."

Pij XI. pa je na binkoštno nedeljo, 4. jun. 1922 rekel: "Vse Naše upanje leži na domači duhovščini."

Dobi naslov papeške misijonske družbe.

Kongregacija Propagande je 28. aprila 1920 prevzela DAP pod svoje vodstvo. S tem je bila družba uvrščena v vrsto papeških misijonskih družb.

Papež Pij XI. je dal družbi kot drugo zaščitnico sv. Terezijo Deteta Jezusa. Sv. Terezija upravičeno zasluži ime "velike misijonarke", četudi ni nikdar zapustila svoje domovine in šla v misijonske dežele.

Organizacija Družbe.

Pij XI. je komično uredil stališče Družbe v dveh pismih z dne 24. jun. 1929. V prvem povzame svoje prejšnje sklepe, v smislu katerih je Družba za širjenje vere glavna papeška misijonska ustanova, njej ob strani pa stojita kot pomožni sili Sveto Detinstvo in Družba sv. apostola Petra. Predsednik Vrhovnega odbora Družbe sv. apostola Petra je vedno pomožni tajnik Propagande. V vsaki državi se mora ustanoviti Narodni odbor, čigar predsednik je isti kot predsednik Narodnega odbora DŠV.

V drugem pismu pa papež določa namen Družbe: pomoč Propagandi pri vzgoji domačih duhovnikov in pri gradnji semenišč: spodbujanje vernikov k molitvi in dobrim delom v ta namen.

Dolžnosti udov Družbe.

Udje najprej molijo v družbene namene. Za vsak dan je predpisano: očenaš, zdravamarija, čast bodi s dostavkom: Kraljica apostolov, prosi za nas; sv. Peter, prvak apostolov, prosi za nas in za domača semenišča; Sv. Terezija Deteta Jezusa, ščiti svojo družbo.

Druga dolžnost udov je gmotno podpiranje. Navadni udje plačujejo letno samo 1 liro, dosmrtni 50 lir. Dobrotniki, ki vzdržujejo kakega bogoslovca, plačujejo skozi 6 let po 300 lir. Ustanovni člani pa so tisti, ki plačajo enkrat kot ustanovno glavnico 2.500 ali 5.000 ali 7.500 ali 10.000 lir. Za oskrbovanje kakega posameznega bogoslovca se lahko združi po več dobrotnikov.

D A P pri nas.

V ljubljanski škofiji se je o DAP že nekaj let pisalo v naših misijonskih listih, našli so se tudi že nekateri posamezniki in skupine, ki so vzdrževali kakega domačega bogoslovca, a uradno je družbo ustanovil šele škof dr. Gregorij Rožman v jeseni leta 1943.

Obe družbi, ki ju po pravici imenujemo pomočnici glavne družbe, je naš prednik blagega spomina Benedikt XV. v imenovanem apostolskem pismu priporočil. Prav tako vam jih tudi mi ne nehamo priporočati. Upamo, da po vaših priporočilih verniki pač ne bodo dopustili, da bi jih v darežljivosti premagali in prekosili nekatoličani, ki razširjevali so svojih zmot tako obilno podpirajo. (23)

(23) Slednjič opozori Papež katoličane na vneto sodelovanje drugovercev pri njih misijonskem delu. Tu misli zlasti na protestante, ki vsaj gmotno res neprimerno obilnejše podpirajo svoje misijonarje. Zlasti za univerze, srednje šole in podobne ustanove veliko hitreje zbero potrebne vsote kot mi katoličani.

Deloma je razumljivo, ker pač najbolj podpirata njih delo najbogatejši deželi Anglija in Amerika, ki imata poleg tega še svoj poseben interes pri misijonskem delu.

Katoličani v tem gotovo zaostajamo. Da bi zmogli tudi v gmotnem pogledu več prispevati, je pokazala zlasti Francija, ki je bila dolgo največja opora misijonom.

Papež v okrožnici govori samo o velikih papeških družbah. Poleg teh je pa v cerkvi ogromna vrsta organizacij s podobnim namenom, samo da niso privilegirane. Nekatere izmed njih so svetovne (vseh je 8), n.pr. Družba sv. Petra Klaverja, ki jo priporočata Leon XIII in Benedikt XV v svojih okrožnicah. Druge pa so pokrajinske ali last posameznih redovnih družb, torej organizirane tam, kjer delujejo posamezne družbe.

Vse te posamezne organizacije lahko nemoteno razvijajo svoje delo, a nikdar ne na škodo papeškim družbam. Te so prve in vsem katoličanom namenjene. Kdor pa stori svojo osnovno mi-

siijonsko dolžnost v teh družbah, lahko po mili volji sodeluje pri posameznih misijonskih akcijah, pa naj so škofijske ali delo posamezne redovne družbe. To Rim nujno želi in priporoča.

Tako se zasebna pobuda in delo lepo vzporeja ob osrednjih organizacijah in se tudi vsa pomoč krščanskih dežel veže v lepo celoto.

V tem prvem delu okrožnice hoče papež predvsem mobilizirati vse katoliške sile, naj priskočijo na pomoč, da se misijonsko vprašanje čim hitreje reši. Glavne njegove želje so: molitev in žrtev, gmotna pomoč in misijonski poklici. Brez tega misijonsko delo ne more uspevati.

Nato pa se v drugem delu obrne kot strateg na misijonsko ozemlje samo in daje navodila, kako naj se delo uredi, da bo čim uspešnejše in bo cilj čim hitreje dosežen.

Kakor v prvem delu ne poda bistveno novih smernic, nakaže v drugem delu misijonskemu delu res novo smer, ki bo odločilnega pomena. Ni pa to samo taktika, ampak načrt, ki je oprt na zdravo, dogmatično osnovano katoliško gledanje misijonskih vprašanj, na najstarejšo cerkveno, naravnost apostolsko tradicijo in na zdrava načela akomodacije ali prilagoditve.

Zato je v tem pogledu drugi del okrožnice še važnejši.

II.

NAVODILA ZA DELO V MISIJONSKIH DEŽELAH.

1. Čestitke sv. očeta.

Tudi k vam se obračamo v svojem govoru, častiti bratje, ljubljeni sinovi, ki ste s svojim dolгим, trdnim in modrim misijonskim delom zaslužili, da ste z apostolsko oblastjo prevzeli vodstvo apostolskih vikariatov in prefektur. (24)

Vam in misijonarjem, ki jih vladate in vodite, pristrčno čestitamo na uspehih, ki so jih misijoni po vaši ljubeznivi skrbi v zadnjih letih povsed dosegli. (25)

Najvažnejše vaše dolžnosti in pa neprilичnosti, ki se jih morate pri izvrševanju teh dolžnosti ogibati, je naš prednik tako lepo in modro opisal, da bolje ne bi bil mogel. Vendar se nam zdi potrebno, da vam, častiti bratje, ljubljeni sinovi, povemo, kaj mislimo o nekaterih stvareh. (26)

V drugem delu okrožnice se papež obrača do misijonskih predstojnikov in jim daje navodila, kako naj uredijo svoje misijonsko delo, da bo čim prej dosežen zaželeni cilj.

(24) TERITORIALNA RAZDELITEV MISIJONSKEGA OZEMLJA.

Da bomo razumeli, kaj si je treba predstavljati pod besedami "vodstvo apostolskih vikariatov in prefektur", si moramo na kratko ogledati teritorialno organizacijo misijonskih pokrajin in jo primerjati s teritorialno organizacijo rednih cerkvenih pokrajin.

V rednih cerkvenih pokrajinah je cerkveno ozemlje razdeljeno v škofije, katerim načeluje škof; škofje vladajo škofije z redno oblastjo pod vodstvom rimskega papeža. Škofije se dele na župnije; župnije upravljajo župniki kot redni dušni pastirji; če je potreba, imajo tudi pomočnike - kaplane. Po več župnij se združuje v dekanijo, Sedež dekanije je navadno združen z določeno župnijo. Dekan je navadno obener župnik. V svoji župniji ima dekan enake pravice kot drugi župniki, v ostalih župnijah svoje dekanije pa ima nadzorstvene pravice, ki mu grede kot dekanu. V večjih škofijah imajo večkrat po več dekanij združenih v višjo edinico. V ljubljanski škofiji se taka višja edinica imenuje arhidiakonot, načeluje ji arhidiakon - navadno kanonik - , ki ima predvsem nadzorstvene pravice nad dekani in dekanijami svojega arhidiakonata.

Tudi v misijonskih pokrajinah je teritorialna organizacija podobno izpeljana, a ker je vse le prehodnega značaja, je za misijonske pokrajine značilno to, da nimajo točno izpeljane župnijske organizacije in da je cerkvena uprava v njih od-

visna od zunaj.

Najnižja, a že samostojna upravna edinica v misijonskem ozemlju se imenuje svojepraven misijon. Če je temu misijonu dodeljen poseben rektor, se imenuje quasi-župnija, tisti pa, ki jo upravlja quasi-župnik, ki ima prav za prav vse pravice župnika rednih cerkvenih pokrajin, celo več pravic ima, ker so mu dane zaradi izrednih razmer razne fakultete. Tak svojepraven misijon se nato povzdigne v apostolsko prefekturo in ta v apostolski vikariat. Apostolski prefekturi načeluje apostolski prefekt, apostolskemu vikariatu pa apostolski vikar, oba imenuje sv. stolica. Apostolski vikarji in prefekti imajo v svojem teritoriju iste pravice in fakultete kot v rednih cerkvenih pokrajinah škofje, fakultet imajo navadno še več, ker delujejo v izrednih razmerah in se je teže sproti obračati na sv. stolico. Temeljna edinica misijonskega ozemlja je torej apostolski vikariat, ki se ujema s škofijo v redni cerkveni pokrajini. In kadar se Cerkev v tistem teritoriju toliko utrdi, da se lahko samostojno upravlja in vrši svoje delo tako kot v rednih cerkvenih pokrajinah, potem se apostolski vikariati dvignejo v škofije - in sv. stolica priključi tisto misijonsko ozemlje rednim cerkvenim pokrajinam.

Po statistiki z dne 31. decembra 1939 je bilo v Cerkvi 306 apostolskih vikariatov, 128 apostolskih prefektur in 18 svojepravnih misijonov.

(25) R A S T C E R K V E .

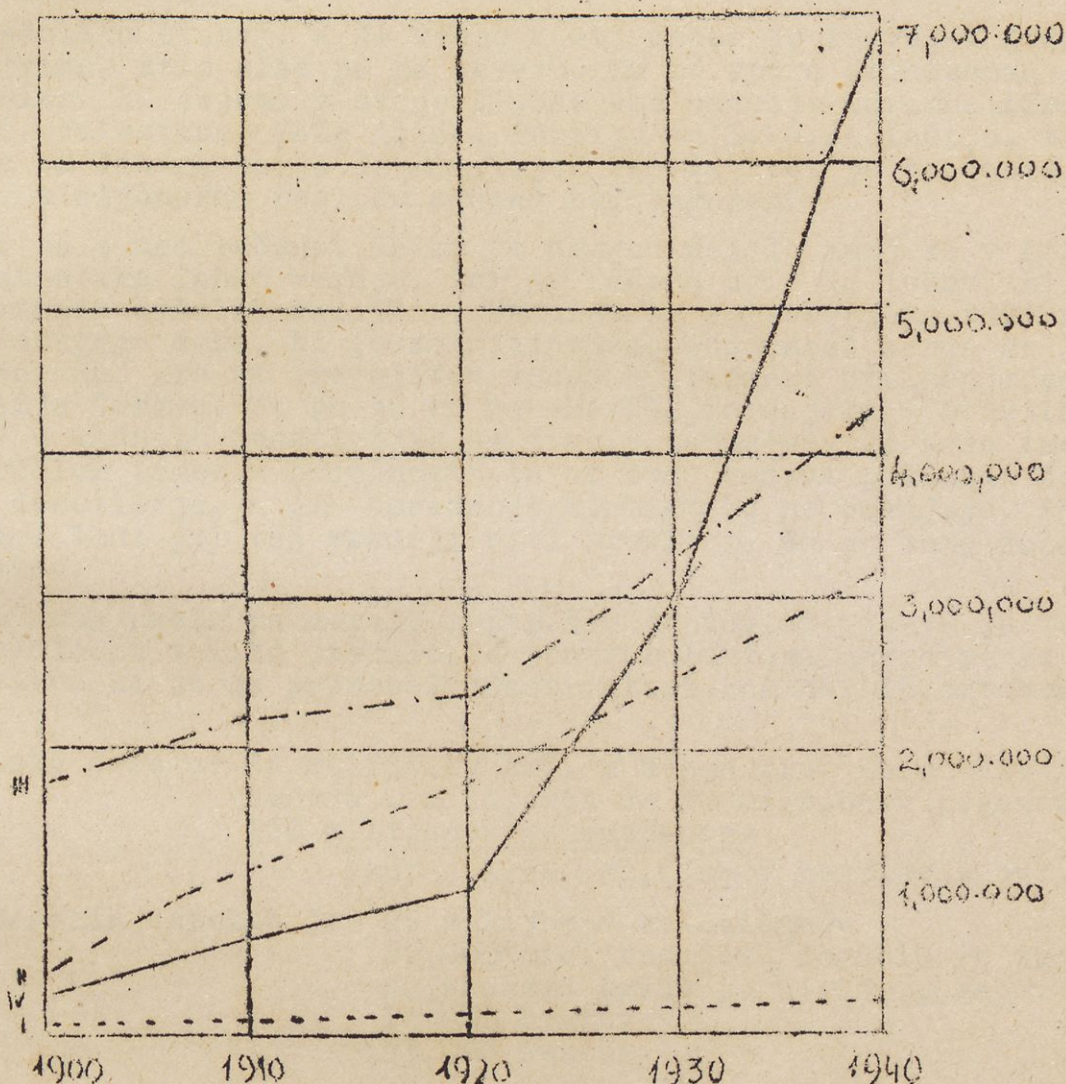
Papež se zaveda, da so misijonarji v svoji gorečnosti veliko dosegli. Morda res niso povsod uporabljali najprimernejših metod, a delo in uspeh se jim morata priznati, sicer bi bili do njih krivični. Napredek misijonskega dela v 20. stoletju naj nam pokaže naslednja tabela:

dežela	1910	1920	1930	1940
Japonska in Koreja	63.000	162.000	200.000	304.000
Kitajska	1,210.000	1,820.000	2,500.000	3,200.000
Indija	2,300.000	2,400.000	3,200.000	4,260.000
Afrika	800.000	1,000.000	3,000.000	7,000.000

Lepo nam ponazoruje primerjavo, kako je rastlo število katoličanov v posameznih omenjenih deželah, naslednja slika. Spodaj so označena leta od 1900 do 1940, ob strani pa število katoličanov, katerega so dosegle posamezne dežele. Štiri črte pa kažejo, kako je v posameznih desetletjih naraščala katoliška Cerkev v posameznih deželah.

Prva črta /I/ pomeni Japonsko. Pričenja se pri tleh in tudi ostane pri tleh. Druga /II/ označuje katoličane na Kitajskem, pričenja se pri 500.000 in se končava blizu 3 milijonov in pol. Ta črta se dviga sicer bolj počasi, a vendar vztrajno, v zadnjem desetletju nekoliko hitreje nego v prejšnjih treh. Upati je, da pojde v petem desetletju še bolj navzgor. Tretja črta /III/ nam kaže razvoj Cerkve v Indiji. Dvigne se od 1,900.000 na 4,450.000. Razveseljivo je zlasti to, da se v

zadnjih dveh desetletjih dviga neprimerno bolj, nego v prvih dveh. Najbolj zanimiva pa je četrta črta /IV/, ki nam podaja napredek misijonskega dela v Afriki. Začenja se zelo nizko pri 400.000, končava se pa pri 7 milijonih. Pa to ni edina njena značilnost. Še zanimivejše je to, da leži v prvih dveh desetletjih skoraj vodoravno, v tretjem se nepričakovano naglo dvigne, v četrtem pa se vzpne do izredne višine, tako da prekosi vse druge in se dvigne visoko nadnje.

V zadnjih desetletjih je najmočnejši porast spreobrnjenj doživela Afrika, toda ne vsa, ampak predvsem Srednja Afrika. Podrobno nam kaže stanje katoličanov v posameznih afriških predelih v razdobju desetihi let /1928 - 1938/ tale tabela:

Posamezne pokrajine	leta 1928	leta 1938	prirastek
Sev.in sev.vzhod.Afrika	294.431	449.459	150.028
Zahodna Afrika	330.000	718.074	388.074
Južna Afrika z otoki	1,041.171	1,444.933	403.762
Vzhodna Afrika	542.253	1,356.131	813.778
Srednja Afrika	990.038	2,826.354	1,836.316
VSA AFRIKA	3,197.893	6,794.951	3,591.958

V istem času, ko je katoliška Cerkev v vsej Aziji porastla za 1,800.000 katoličanov, se je dvignilo število vernikov samo v Srednji Afriki za 1,840.000.- Belgijski Kongo z ozemljem Ruanda-Urundi, ki meri 2.297.541 km² in ima 14 milijonov prebivalcev, šteje 2,150.000 katoličanov in nad 1 milijon katehumenov, tako da bo kmalu dohitel širno Kitajsko. In sama Uganda, ki je znana po svojih mučencih, ima med 3 in pol milijona prebivalci 620.000 katoličanov, torej 17.71 %, povrh pa še 120.000 katehumenov. Tu se obeta katoliški Cerkvi res cvetoča bodočnost.

Nekoliko slabši, a še vedno dosti dober je razvoj v južnem delu Afrike, zelo slab pa na severu. Tu se upira Kristusovi resnici islam, ki objema v svoje klešče vse ozemlje Severne Afrike, Arabije, Palestine, Male Azije, Perzije in Severne Indije, torej pas od Tihega morja do Himalaje. Ves ta svet je do danes ostal v misijonskem pogledu skoraj nedotaknjen.

Ni pa s tem rečeno, da se je drugod delalo manj ko v Afriki. Statistike lahko varajo, ker ne kažejo ovir in težav, ki so po raznih deželah različne. Statistike spreobrnjenj tudi ne kažejo drugega dela, ki je za misijonsko bodočnost morda še važnejše. Saj gre za prepojitve vsega kulturnega življenja, za presajanje Cerkve. To pa se ne da zmeriti in zajeti v številkke. In prav v zadnjih desetletjih so zrasle ustanove, ki bodo imele odločilen pomen v bodočnosti in se bodo sadovi pokazali še le čez desetletja, a jih dosedanje statistike ne omenjajo. Zato moramo tudi pri tej presoji biti previdni, da ne bomo delali krivice.

Na vsak način pa moramo s papežem ugotoviti, da se je veliko delalo in veliko storilo. K ponazorilu tega navedimo še statistiko, ki jo je prinesel "Osservatore Romano" 15. oktobra 1942:

Misijonske dežele: 64 milijonov km², z dvema tretjinama človeštva, milijarda in 50 milijonov poganov,
260 milijonov mohamedancev
skupno 1.300 milijonov nekristjanov.

V misijonskih deželah je 25 milijonov katoličanov
22.000 misijonarjev /domačih in tujih/
na vsakega pride po 64.000 poganov
11.000 bratov
53.000 sester
76.000 učiteljev
92.000 katehistov
33.000 krščevalcev
3 milijone katehumenov
800.000 letnega prirastka
97.000 šol s 5 milijoni gojencev (od najnižjih do vseučilišč)
1.000 bolnic s 75.000 postelj
3.000 dispanzerjev z letno 30 milijoni obiskovalcev
2.000 sirotišč
260 gobavskih naselij in zavetišč
77.000 kapel in cerkva
400 semenišč s 16.000 gojencev
razne socialne naprave, zadruge, zavarovalnice itd.

(26) Benedikt XV. je že dal misijonskim predstojnikom glavne smernice. V glavnem smo jih že navedli v prvem delu, ko smo podali vsebino njegove okrožnice "Maximum illud", deloma pa bomo še točneje navedli nekatere njegove misli, ki jih Pij XI. predpostavlja. Kajti okrožnica "Rerum ecclesiae" smernice Benedikta XV. le potrjuje in izpopolnjuje. Kajti Pij XI. pravi, da je njegov prednik sicer najvažnejše dolžnosti lepo in modro opisal, a da se mu vendarle zdi potrebno spregovoriti o nekaterih stvareh. V glavnem goverí o domači duhovščini, semeniščih, domačih škofih, domačem redovništvu, še posebej o bogomiselnem redovništvu, o sredstvih, ki jih morajo misijonarji pri misijonskem delu uporabljati, ali o misijonski metodiki, končno še o delitvi misijonskih pokrajin.

Prav zaradi teh smernic pomenita okrožnici v misijonski zgodovini v resnici novo dobo. Vračata se na staro misijonsko prakso, na način, ki so ga uporabljali apostoli in misijonarji prvih časov. Zato te smernice niso nove v tem pomenu, kot da jih katoliška Cerkve še ne bi bila poznala. Okrožnici le opozarjata na to, kar je bilo v zadnji dobi nekako v pozabi. Ker pa so z načeli romantičnega misijonstva v resničnem nasprotstvu, saj to že sledi iz odločnega nastopa, ki ga izražajo nekateri odstavki v tem delu okrožnice, smemo imenovati te smernice res nove in odločilnega pomena za nadaljne misijonsko delo.

DOMAČA DUHOVŠČINA .

2. Pomen domačih duhovnikov za misijone.

Predvsem vas opozorimo na to, kako važno je, da sprejemate za duhovnike domačine. Če tega ne boste delali z vsemi močmi, mislimo, da bo vaše misijonsko delo nepopolno, zlasti pa se bo v onih pokrajinah ustanovitev in ureditev sv. Cerkve še dalje zakasnila in zavlekla. Radi priznamo in pritrdimo, da so ponekod za to že začeli skrbeti in pripravljati sredstva tako, da so ustanovili semenišča, kjer se z največjim upanjem domači mladeniči pravilno vzgajajo in izobražujejo, da bi dosegli duhovniško čast in potem svoje rojake poučevali v krščanski veri. Vkljub temu pa smo še zelo daleč od tistih uspehov, ki so za to stvar potrebni. (27)

Spominjate se, o čem je naš prednik blagega spomina, Benedikt XV., v tej stvari potožil: "Boleti nas mora, da v nekaterih pokrajinah, ki so že pred mnogimi stoletji sprejele katoliško vero, imajo še vedno domače duhovnike za manj vredne. Prav tako je precej narodov, ki jih je že zgodaj razsvetlila evangeljska luč in so se iz barbarstva dvignili že na tako stopnjo omike, da imajo v vseh svetnih strokah odlične može, ki pa, čeprav imajo že mnogo stoletij zveličavno moč evangelijske in Cerkve, doslej vendar še niso mogli dati niti škofov, ki bi jih vladali, niti duhovnikov, ki bi rojake vodili s poukom." (28)

(27) Najmočnejši nagib, naj se vzgaja domača duhovščina, je papežu prav to, da bi se Cerkev čimprej ustanovila in utrdila. Pred očmi mu neorestano stoji ta cilj, ki ga je treba čimprej doseči. Za to pa so potrebna sredstva in eno glavnih je domača duhovščina.

Priznava, da so ponekod s tem delom že začeli. Tu misli gotovo zlasti na Kitajsko in Indijo, kjer se domača duhovščina že ves čas vzgaja. Najbolj se je delo zakasnilo v Afriki in Oceaniji, in to je razumljivo. Sicer nam pa stanje duhovnikov in semenišč najbolje prikazuje naslednja statistična tabela; kaže nam število duhovnikov, semenišč in bogoslovcev v posameznih deželah:

Dežele	domači duh.	vel.semenišča	bogoslovci
Indija	3.034	16	957
Japonska	147	1	162
Indokina	1.472	10	654
Kitajska	2.008	26	1.010
Koreja	121	3	79
Afrika	351	34	925
Indonezija	16	1	38
Oceanija	14	2	28
Skupno	7.163	93	3.853

Podatki so v glavnem iz leta 1939. Niso pa tu všteti gojenci abesinskega zavoda v Vatikanski državi /c.18/ in 23 egiptskih duhovnikov. Sem pa še lahko prištejemo 284 malih semenišč z 12.277 gojenci iz vseh misijonskih dežel.

Vsekako so to že uspehi. A papež pravi, da smo še daleč od tistih uspehov, ki so za to stvar potrebni. Tožba je jasna, če pomislimo, kako malenkostno je to število v primeri s številom poganskih narodov, med katerimi živijo.

(28) Očitek Benedikta XV., ki ga okrožnica navaja, marsikje še vedno drži. Graja zlasti dvoje. Prvo, da imajo domače duhovnike za manj vredne, drugo pa, da jih sploh nimajo, čeprav delujejo že dalj časa med narodi, ki so kulturno na visoki stopnji. Sicer pravi Benedikt XV. v okrožnici: "Sveta stolica je vedno vztrajala pri tem, naj misijonski predstojniki to važno službeno dolžnost dobro razumejo in vestno izvršujejo". A zdi se, da evropski misijonarji dostikrat niso mogli premostiti tiste kvarne vzvišenosti, ki so se je zavedali, in so zato imeli posamezne narode za npravno tako na nizki stopnji, da se jim niso zdeli sposobni za duhovniško službo, ali pa so duhovnike, ki so jih vzgojili, podcenjevali. Zato je že Benedikt XV. večkrat dal, kar določna navodila. V okrožnici pravi:

"Sveti kongregaciji za širjenje vere naročamo, da da posameznim pokrajinam potrebne ukrepe in da poskrbi, da se ustanove v posameznih krajih ali za več škofij obenem semenišča, ali če

so že ustanovljena, da se bodo prav vodila. Posebno skrbno pa naj pazi, kako se v vikariatih in drugih misijonskih pokrajinah vzgaja novi duhovski naraščaj."

Za Benediktom je neprestano isto ponavljal Pij XI. in ponavlja tudi sedanji sveti oče Pij XII. Vrhovnemu svetu papeških misijonskih družb pri sprejemu 30. aprila 1939 je med drugim rekel:

"... Največjega pomena je, da se v posameznih narodih ustanovi Cerkev in v njih sredi oskrbe domači služabniki svevišča... Posvetite se torej še nadalje z vsemi močmi misijonskemu delu, in prav zdaj, ko je nevarnost, da ljubezen na svetu omrzne, "ker je resnica med človeškimi otroki otemnela" /Ps 11,1/ pokažite s svojim zgledom, da zemski prebivalci niso zato tu, da bi se polni zavisti v bratski moriji uničevali, ampak da bi se sledeč klicu večnega zveličanja združili v sveti zvezi z Bogom in med seboj."

Merda se še nikdar ni dosti razmišljalo o tem, na kakšen način se je začel širiti evangelij in kako se je začela ustanavljati po vsem svetu božja Cerkev. To smo mimogrede omenili pri zaključku tako imenovane Misijonske razstave. Takrat smo opozarjali, da prvi pisani spomeniki krščanske starodavnosti jasno kažejo, da apostoli duhovnikov, ki so jih postavljali na čelo kateri koli novo nastali krščanski občini, niso pripeljali od drugod, ampak so jih izbrali in privzeli izmed domačinov. (28)

Ker pa je rimski papež misijonsko službo, oznanjati poganskim narodom resnico, poveril vam in vašim pomočnikom, nikdar zato ne mislite, da morajo domači duhovniki misijonarjem samo pomagati in njih delo nekako izpopolnjevati. Kaj drugega, prosimo, nameravajo misijoni kot to, da se sveta Kristusova Cerkev v teh neizmernih pokrajinah ustanavlja in utrjuje? In iz česa bo danes Cerkev obstajala pri poganih, če ne iz vseh onih prvin, iz katerih se je nekaj pri nas razvila, to je iz domačega ljudstva in duhovnikov tiste pokrajine in iz domačih redovnikov in redovnic? (29)

(28) V potrditev naročila, naj se vzgaja domača duhovščina, se papež sklicuje na apostolsko dobo, oziroma prva stoletja krščanstva. V resnici so tedaj apostoli in tudi njih neposredni nasledniki vedno širili evangelij tako, da so v posameznih krajih najprej spreobrnili nekaj vernikov, potem pa takoj njim na čelo postavili koga iz njih srede kot predstojnika; pa naj si je bil le duhovnik ali škof. Zato so mogli tako hitro prodirati kot n.pr. sv. Pavel in se je Cerkev tako hitro širila. To načelo mora docela obveljati tudi v sodobnem misijonskem delu.

(29) Papež odločno zavrača mnenje nekaterih misijonarjev, ki so bili mnenja, da morajo imeti vsi oblast v svojih rokah in da jim bodo domači duhovniki le nekaki pomočniki. Zaradi tega nastrojenja je bilo dosti nesoglasij med domačo in tujo duhovščino. Pa tudi Cerkev nikakor ni mogla dobiti res domačinskega zunanjega izraza, ker so bili domačini vedno zapostavljeni. Papež se bori za njih pravice in jih postavlja v isto vrsto s tujimi misijonarji. Zato še enkrat navaja svoj razlog, da sicer Cerkev ne bo vsajena v tisti narod in misijonsko delo ne dovršeno. Ta citat smo vzeli kot izhodišče pri razlagi okrožnice.

Zakaj naj bi namreč odvrčali domače duhovnike od obdelovanja lastnega, domačega polja, to je, od vodstva lastnega ljudstva? Ali ne bo že zato zelo koristno, prepustiti postaje domačim duhovnikom, naj jih varujejo in uspešneje obdelujejo, da se boste vi mogli vsak dan hitreje pomikati k drugim narodom in jih pridobivati za Kristusa? Da, celo pri širjenju Kristusovega kraljestva bodo ti duhovniki kar največ pomagali in še več nego moremo pričakovati.

"Kajti domač duhovnik se" - da rabimo besede Našega prednika - "po rojstvu, naravi, mišljenju in teženju strinja s svojimi, rojaki, je čudovito sposoben vcepiti jim vero v srca. Kajti mnogo bolje kakor kdor koli drug ve, kako jih more o kaki stvari poučiti. Tako se često zgodi, da zlahka pride tja, kamor tuj duhovnik ne sme vstopiti."

Kaj naj rečemo o tem, da tuji misijonarji, ki jezik šele nekoliko znajo, včasih tako težko izražajo svoje misli, da se moč in učinek njih oznanjevanja zelo slabi? ⁽³⁰⁾

(30) Pij XI. svojo trditev še nadalje utemeljuje. Vidi se, kako mu je stvar pri srcu in skuša zbrati vse mogoče razloge, da bi misijonske predstojnike le prepričal o nujnosti in važnosti stvari.

Če vzgoje domače duhovnike, bodo imeli možnost, oditi na drugo, novo misijonsko področje, da znova začno orati ledino. Poleg tega pa bodo domači duhovniki za misijonsko delo sposobnejši. Za to trditev navaja Benediktovo okrožnico. Razlogi so prepričljivi. Misijonarji sami vedo, kako težko se popolnoma prilagode posameznim narodom, njih načinu mišljenja, čustvovanja in izražanja. Pogosto misijonarji prebivalstva sploh niso razumeli. To so bile velike ovire pri misijonarjenju. Domačini teh ovir ne bi imeli.

Predvsem pa je tujcu težko popolnoma znati jezik domačinov. V 19. stoletju sploh niso pazili na to, da bi vsaj približno znali jezik tistih, ki so jim oznanjali evangelij. Dandanes je tako ravnanje nedopustno in nemogoče. Zato se ustanavljajo posebne šole za misijonarje, posebno v krajih, kjer je jezik popolnoma različen od evropskih jezikov, kot n. pr. kitajski. A kljub tako skrbnemu učenju misijonar le stežka doseže tisto lahkoto izražanja, da bi njegovo oznanjanje blagovesti popol-

noma nič ne trpelo. Zato je v tem pogledu prednost domačih duhovnikov velika. Saj si lahko mislimo, kako bi bilo mučno, če bi nam oznanjali evangelij ljudje, ki bi le za silo "lomili" slovenščino. Vedno bi jih imeli za tujce. V vsem misijonskem delu pa težimo za tem, da bi bila posameznim narodom Cerkev čim bolj domača.

Pri pridiganju pa ne gre le za jezik, ampak tudi za način izražanja svojih misli, kakor pravi papež. Kitajec misli veliko nazorneje in slikoviteje nego mi. Zamorec nujno potrebuje najpreprostejših primer iz vsakdanjega življenja. Vsak narod ima svoj način mišljenja. Zato se mora misijonar približati tudi temu. Razumljivo, da ga bo v vsem prekosil domačin, ki se mu za to niti truditi ni treba.

Poleg tega pa so še druge težave, ki jih je treba pravilno ceniti, čeprav se zdi, da so te ali redkejšje ali pa jih je moč z manjšim trudom odstraniti. Recimo, da zaradi vojske ali drugih političnih razmer prejšnjo vlado nadomesti nova, ki zahteva ali sklone, da morajo tuji misijonarji kake določene narodnosti oditi. Ali pa, - to se bo pač teže zgodilo -, da se domačini, ki so dosegli višjo stopnjo omike in so politično dozoreli, hočejo osamosvojiti in zato izganjajo uradnike, vojsko in misijonarje tiste tuje države, ki so ji podložni, in da morejo to doseči edino le s silo. Kakšna izguba bi bila to za Cerkev, če bi ne bila po vsej pokrajini razprostrta nekaka mreža domačih duhovnikov in bi s tem ne bilo popolnoma preskrbljeno za potrebe ljudstva, pridruženega Kristusu?⁽³¹⁾

In dalje - kajti sedanjim razmeram niso nič manj primerne Kristusove besede: "Žetev je velika, delavcev pa malo" (Mt 9,37; Lk 10,2) - potrebuje dandanes mnogo duhovnikov tudi Evropa sama, odkoder prihaja večina misijonarjev. Potrebuje jih tem bolj, čim važnejše je, da se ločeni bratje z božjo pomočjo vrnejo k edinosti in se nekatoličani rešijo svojih zmot. Čeprav v duhovniško in redovniško življenje ni klicanih zdaj nič manj mladih ljudi kakor prej, ve vendar vsakdo, da jih božjemu klicu sledi zdaj mnogo manj.

Iz tega, kar smo omenili, častiti bratje, ljubljeni sinovi, sledi, da mora biti v vaših pokrajinah na razpolago toliko domačih duhovnikov, da bodo brez ozira na tuje misijonarje sami zase dovolj sposobni, širiti meje svete Cerkve in voditi versko občino svojega ljudstva.⁽³²⁾

(31) V tem poglavju poséga papež v bodočnost. Upošteva možnost, da bo del misijonarjev ali pa vsi tuji misijonarji izgnani iz misijonskih dežel.

Dandanes v resnici vsaj delno to doživljamo. In v povojnem času moramo biti pripravljeni na vse. V Afriki, Indiji in zadnji čas tudi na Kitajskem so misijonarji nekaterih narodnostmi internirani. Japonska vlada je izdala odlok, da smejo biti misijonski predstojniki le Japonci. Iz Abesinije so bili pred leti izgnani francoski misijonarji, zdaj so izgnani italijanski, če bi imeli zadosti domačinov, ne bi bilo treba misijonu trpeti take škode.

V vsem misijonskem ozemlju se pa vedno bolj očituje želja do samostojnosti. In kaj lahko se zgodi to, česar se papež boji, da bodo morali uradniki, vojska in misijonarji tujih držav tisto ozemlje zapustiti.

Zato je zadnji čas, da z vzgojo domače duhovščine res hite, da se ne bo zgodilo še kdaj v zgodovini Cerkve, kar se je zgodilo ob preganjanju na Japonskem. Tam je bilo že blizu milijon katoličanov, pa ne zadosti duhovnikov in nobenega škofa, ki bi mogli Cerkev ohraniti v življenju. Zdaj bi bilo morda tam misijonsko vprašanje rešeno, tako pa smo šele na začetku, in to na Japonskem, ki ima v sodobnem svetu tako veliko besedo.

Če gledam gornjo statistiko, bi kdo rekel: "Saj zdaj je pa duhovnikov že dovolj, če bi prišel nad posamezno deželo kak tak psoden dogodek." Res jih je povsod nekaj. A niti za dušno pastirstvo katoličanov bi jih še daleč ne bilo zadosti. Kaj šele, da bi mogli misliti na nadaljne osvajanje poganke množice. Papež pa hoče, da jih bo toliko, da bodo sami sposobni ne le ohranjati Kristusovo čredo, ampak tudi nadalje širiti Cerkev, in jo utrjevati.

(32) K vsemu pa dodaja še nov razlog. Pij XI. je imel pred seboj ves svet. Bil je velik misijonski papež. A prav tako so ga skrbele krščanske dežele in še s posebno ljubeznijo se je oziral na ločene brate. Zlasti mu je bila pri srcu Rusija. Sam je rekel, da vsak dan, ko povzdiguje Kristusovo Rešnjo Kri, misli na Rusijo. In prijatelji Rusijo so govorili: "Če bo kdo spreobrnil Rusijo, jo bo spreobrnil Pij XI." Tega srečnega dne ni dočakal. Pač pa je upal in napovedoval, da se bo Rusija odprla in spreobrnila. Zato je vedel, da bo potrebovala Cerkev tudi za pridružitve ločenih bratov pravi Cerкви veliko misijonarjev. Zato je podpiral vse priprave na to poslanstvo. In kot razlog, da naj se misijoni čim prej osamosvoje, je navedel prav to, da bodo misijonarji potrebni tudi pri tem delu, ki je v načelu prav tako misijonsko, kakor smo videli v utemeljevanju misijonstva.

V tej zvezi omenja še žalostno dejstvo, da sledi božjemu klicu manj mladih ljudi, čeprav jih Bog nič manj ne kliče. Materializem, ki je zašel tudi v katoliške vrste, je namoril idealizen mladih ljudi. Ko pa bo v novi katoliški mladini spet vzcvetela apostolska gorčnost, bodo znove porastli tudi misijonski poklici.

Pri tem poudarjanju domače duhovščine bi se utegnilo komu zazdeti, da v bodočnosti ne bo treba toliko misijonskih poklicev, ker bo misijonsko vprašanje že tako kmalu rešeno in bodo vse delo prevzeli domači duhovniki. Na ta pomislek nam najlepše odgovarja kardinal Tumassoni-Biondi, prefekt Propagande, v govoru 30. oktobra 1939, ki ga je govoril na akademiji zavoda Urbanianum v pričo gojencev zavoda in 12 novoposvečenih škofov.

..."Nihče ni pozabil lepe poteze Pija XI., ko je posvetil v Rimu prve kitajske škofo, kot temelj tisti domači hierarhiji, ki se mora v vseh misijonih vedno bolj razširjati. Toda še lepši in pomembnejši se mi zdi današnji dogodek: istočasna posvetitev domačih in tujih škofov, kot bi hoteli slovesno podkrepi-

ti naziranje, da med domačo duhovščino in zunanjimi misijonarji ne sme biti nikakega nesoglasja, ampak prav tesna povezanost v mišljenju in delovanju. Domača duhovščina gleda na tujo duhovščino kot na svojega največjega dobrotnika... Brez tuje duhovščine bi domače duhovščine ne bilo. Prav tako pa tuja duhovščina sama ne pozablja temeljnega načela misijonske metodike, katere cilj je vzgoja domače duhovščine in domačih škofov. Ta metodika se opira na nespremenljivi nauk Cerkve in stalna navodila Propagande. Tuji misijonar ve, da ne more ostati vedno v misijonu, ki je zaupan njegovemu redu ali zavodu. Imeti se mora le za prehodnega in začasnega misijonarja, pa četudi bi ta prehodni in začasni položaj trajal desetletja in stoletja. Biti mora prehodni misijonar, ki po zgledu prvih apostolov bu-di vedno boljše in številnejše duhovniške poklice. Vsak narod ima pravico do tega, da ga tudi v verskem področju vodijo pa-stirji, ki so izšli iz naročja njegovih družin.

Tuji misijonar, ki bi pozabil na to temeljno pravilo zdrave apostolske metodike, bi bil le polovičen misijonar.

Misijonar, ki bi se hotel pregrešiti proti tem navodilom, bi si pa naložil zelo težko odgovornost pred Bogom in Cerkvijo. Vsak tuji škof v misijonih mora imeti vedno pred seboj ta cilj, da prepusti misijon domačemu nadpastirju, brž ko razmere to dopuste. Do tedaj pa naj bo domačim duhovnikom res ljubezni polni oče, v prepričanju, da so pred Bogom in Cerkvijo in ljudmi vsi duhovniki enaki.

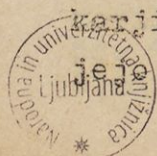
Vendar pa se ne smemo prenageliti in zaradi tega zavzeti odklonilnega stališča do tujih misijonarjev, češ da je njih naloga dovršena ali da bo kmalu opravljena in da je treba vse in povsod prepustiti domači duhovščini. Cerkev gre umirjeno svojo pot in ne dela skokov.

Kdor razume težko misijonsko vprašanje, lahko takoj sprevidi, da se je mogel tak zaključek roditi le v glavi nemodrih in nepripravljenih nestrokovnjaških propagandistov. Potreba po pomnožitvi zunanjih misijonarjev ni bila nikdar občutnejša kot danes, ko kar nepričakovano zdaj tu zdaj tam cele poganške pokrajine hrepeneče iščejo luči resnice. Naloga zunanjih misijonarjev še ni izvršena; nasprotno. Reči moremo, da se ta naloga zdaj šele pričinja, kajti zdaj nam je treba spreobrniti več poganov, kdt v času sv. Petra in Pavla.

Pretekla bodo desetletja in morda stoletja, preden bo tuji misijonar popolnoma izpolnil svojo nalogo. V vseh razsežnih misijonskih pokrajinah je le še preveč neibdelane zemlje, ki še ni videla misijonarja. Še dolgo let bodo morale čakati na krstno milost, če se ne bo število tujih misijonarjev pomnožilo, da boho mogli iti prav v vse dele Gospodovega vinograda gradit nove krščanske občine, ki so vedno prvi pogoj za domačo duhovščino."

3. Domača misijonska semenišča.

Ponekod so se res, kakor smo pravkar omenili, začela ustanavljati semenišča za domače bogoslovce. Po večini stojе med sosednjimi misijoni, ki so izročeni enemu in istemu redu ali eni in isti verski družbi. - Tem pošiljajo apostolski vikariji in prefekti posamezne najboljše mladeniče in jih vzdržu-je na svoje stroške, da bi jih dobili nazaj posvečene v maš-

nike in usposobljene za sveto službo.

Kar so torej nekateri ponekod že začeli, to naj prav tako store vsi misijonski predstojniki; to ne samo želimo, ampak hočemo in zapovedujemo: da nikogar izmed domačinov, ki kaže dobro upanje in ga Bog res vabi in kliče, ne odvrčate od duhovniške in misijonske službe.

Gotovo je potrebno, da izberete prav mnogo gojencev in jih pravilno vzgojite. Seveda, čim več jih izberete, tem večji bodo stroški. Vendar pa se ne bojte, ampak zaupajte preljubeznivemu Odrešeniku človeštva. Njegova previdnost bo poskrbela, da se bo pomnožila darežljivost sveta in da tako apostolska stolica ne bo v stiski za sredstva, s katerimi vas bo pri tako zveličavnem delu krepkeje podpirala.

Vsak izmed vas naj skrbi, da bo imel čim več domačih bogoslovcev. Toda poleg tega si prizadevajte jih dobro izobraziti in vzgojiti za sveto, duhovniku primerno življenje in za takega apostolskega duha, povezanega s skrbjo za zveličanje bližnjega, da bodo za rojake in sodržavljane pripravljeni dati življenje. Vendar je zelo važno, da se istočasno izobražujejo v svetih in svetnih vedah, ne razmetano in neurejeno, ne skrajšano, le po nekakem posnetku, ampak, da si po redni učni poti pridobe precejšno količino znanosti. (33)

(33) Čeprav je že v poglavju o domači duhovščini že zado-
sti utemeljeno, da morajo misijonski predstojniki ustanavljati
semenišča, papež vendar še posebej o tem govori.

Vsi naj posnemajo zgled tistih, ki so že ustanovili osred-
nja semenišča, to se pravi, eno semenišče za več misijonskih
pokrajin, ki pripadajo enemu in istemu redu. Ponekod so imeli
več semenišč, vsak vikariat svojega, a na željo Rima so se ta
semenišča združila; s tem je dana večja možnost za enotno vzgo-
jo, korist pa imajo misijoni tudi s tem, da pri vzgoji duhov-
skega naraščaja ni treba zaposliti toliko misijonarjev.

Taka semenišča papež ne samo želi, ampak "hoče in zapove-
duje".

Vedno pa delajo misijonskim predstojnikom nepriliko gnotne
težave. Papež jih navaja k zaupanju v božjo Previdnost. Posebej
pa poudarja, da mora biti vzgoja in izobrazba temeljita. V tem
je bilo dostikrat nekaj krivde pri misijonarjih, ker duhovnikov
niso zadosti izobrazili. Zato so bili na nižji stopnji nego tu-
ji misijonarji. Zato je bilo podcenjevanje domače duhovščine
možno. Papež zahteva troje: duhovniško izobrazbo, apostolsko
vzgojo in izobrazbo v svetnih vedah. Prvo dvoje je samo po sebi
razumljivo. Tretje pa je pri misijonskem delu nujno potrebno,
če hočejo biti ti duhovniki kos svoji nalogi, zlasti če hočejo
spreobrniti izobraženstvo v svojem narodu.

Za izobrazbo v svetnih strokah se ponekod ustanavljajo po-
sebni zavodi. Tako je n.pr. apostolski delegat za Kitajsko usta-
novil leta 1937 "Collegium sinicum", ki je priključen vseučili-
šču "Fužen". Vanj prihajajo že posvečeni kitajski duhovniki
študirat razne kulturne panoge, tako slovstvo, zgodovino, modro-

slovje itd. Ti naj bi potem postali predstojniki semenišč in šolskih zavodov. S tem bi dosegli dvoje: posredovali bi bodočemu duhovskemu naraščanju res kitajsko vzgojo, drugi pa bi dvignili raven duhovščine in približali Cerkev kitajskemu izobraženstvu.

Prav tako odločno kot Pij XI. je dobro vzgojo semeniščnikov zahteval tudi Benedikt XV. V okrožnici pravi:

"Da pa bo domača duhovščina doprinesla zaželenih sadov, je neogibno potrebno, da je dobro vzgojena in izobražena. Da je kdo sposoben za duhovniško službo, nikakor ne zadostuje le začetna in površna izobrazba, kakršna komaj zadostuje, da je sposoben postati duhovnik, temveč popolna in temeljita, prav vsestranska, kakršne so deležni duhovniki kulturnih narodov. Domači duhovniki ne smejo biti le toliko usposobljeni, da bodo v nižjih službah pomagali tujim misijonarjem, ampak tako, da bodo mogli nekoč resnično biti kos božji službi in sprejeti vodstvo svojega naroda."

4. Napredovanje domačih duhovnikov v cerkveni službi.

Tiste, ki jih boste v semenišču tako vzgojili, da se bodo odlikovali v neomadeževanem in pobožnem življenju, da bodo odlično usposobljeni za sveto službo in zelo spretni učitelji božjih postav, bodo njih rojaki gotovo zelo spoštovali in sicer tudi ugledni in izobraženi možje. Tudi ne bo nikake ovire, da ne bi z velikim upanjem prevzeli vodstva župnij in škofij, ki se bodo ustanovile, ko bo Bog hotel. (34)

Gotovo napačno sodi, kdor ima take domačine za ljudi nižje vrste in topega duha. Kajti dolgotrajna izkušnja kaže, da narodi, prebivajoči po daljnih vzhodnih in južnih pokrajinah, čisto prav nič ne zaostajajo za našimi rojaki in da se morejo z njimi tudi meriti in tekmovati v bistroumnosti. Da pa je pri ljudeh iz najbolj divjih pokrajin navažno največja topost, je nekako nujno, ker se njih duševno obzorje pač omejuje samo na vsakdanje življenjske potrebe, ki so seveda majhne. Temu morete, častiti bratje, ljubljene sinovi, biti svedoki vi, pa tudi Mi. Saj so skoraj pred našimi očmi domačini, kolikor se jih šola po rimskih zavodih. Ti so v vseh znanstvenih strokah drugim gojencem po bistroumnosti in po učnih uspehih ne samo enaki, ampak jih večkrat celo prekašajo.

Dalje ne dajte, da bi nekateri domače duhovnike imeli za nekako nižje in jim dajali samo nižje službe, kot da ne bi imeli prav iste duhovniške oblasti kakor vaši misijonarji, ali kot da sploh ne bi imeli iste misijonske oblasti. Marveč imejte jih tudi za take, ki bodo kdaj vodili cerkve, katere ste vi ustanovili s svojim delom in trudom, in pa bodoče krščanske občine.

Zato naj med evropskimi in domačimi misijonarji ne bo razlike in mednje ne postavljajte ločilne meje, ampak naj bodo s spoštovanjem in ljubeznijo med sabo združeni. (35)

(34) Dobro vzgojeni duhovniki bodo sposobni sami voditi misijonske škofije. Primeri, da bi kdo izmed domačih duhovnikov postal škof, so do Pija XI. bili redki. Vedno je misijonarje motila bojazen, da ne bodo sposobni. Pij XI. je tradicijo v nauku, še bolj pa v dejanju odločno spustil. Mnogi so imeli ta njegov korak za tvegan, a on je šel nemoteno svojo pot in je zmagal. Dandanes je že 57 misijenskih pokrajin izročeni domačim apostolskim vikarjem ali prefektom. Indija jih ima 15, Japonska 5, Indokina 3, Kitajska 27, Koreja 2, Afrika 4, Indonezija 1. Poleg teh pa je treba še omeniti, da so bile vse misijonske pokrajine na Japonskem in Koreji izročene japonskim apostolskim administratorjem, ker je japonska vlada zahtevala, da morajo biti predstojniki misijonev Japonci. Na nekaterih ozemljih, kjer se že dolgo vrši misijonsko delo, imajo že skoraj polovico ozemlja v oskrbi domači duhovniki. Tako n.pr. v okolici Pekinga /provinca Hope/, Na tem ozemlju je 13 vikariatov oz. prefektur. Štiri vodijo domači svetni duhovniki in škofje, dva kitajski lezaristi in sedem tuji misijonarji s pomočjo domače duhovščine: svetne in redovne.

(35) Da bi misijonske predstojnike pridobil za svoj nadržt, dokazuje papež, da so domačini za škofovsko službo sposobni. Saj so vsi narodi toliko nadarjeni, da se morejo primerno izobraziti. Nekateri po svoji razumnosti celo prekašajo evropske. Še narodi, ki jih imamo za manj kulturne, kažejo včasih izredno nadarjenost: tako n.pr. nekateri rodovi črncev. To potrjuje zlasti izkušnja, ki jo imajo na zavodu Propagande, kjer študirajo bogoslovci, zbrani z vsega sveta in iz najrazličnejših narodov. Zavod je ustanovil papež Urban VIII. leta 1627, zato se imenuje tudi Urbanov zavod.

Poleg Propagande so v Rimu še tile zavodi za vzgojo domače duhovščine misijonskih dežel: Armenski zavod, ki ga je ustanovil Leon XIII. leta 1883, Maronitski zavod, ki ga je ustanovil še Gregorij XIII. leta 1584, a ga je znova poživil Leon XIII.; Abesinski zavod, ki ga je ustanovil Benedikt XV. leta 1919. Sem bi mogli šteti še Grški in Rutenski zavod ter znane stvene zavode kot Orientalni zavod in Russicum.

Prav v teh zavodih, posevno na zavodu Propagande, je poudarjena misel Pija XI., naj vlada med vsemi misijonarji spoštovanje in ljubezen, pa naj bodo kakršne koli narodnosti.

DOMAČE REDOVNIŠTVO.

5. Domači redovniki in redovnice ter katehisti.

Da se pri vaših narodih Kristusova Cerkev uredi, mora, kakor smo prej omenili, obsegati vse tiste prvine, iz katerih po božjem načrtu sestoji. Iz tega sledi, da se med važnejše dolžnosti vaše službe šteje ta, da ustanavljate domače verske družbe za moške in ženske. Zakaž naj bi namreč ne zaobljubljali evangelijskih svetov tisti novi Kristusovi verniki,

ki jih je Bog z nebeškim navdihovanjem nagnil in spodbudil za kaj višjega? V tem oziru naj misijonarjev in redovnic, ki delujejo na vašem polju, ljubezen do lastne družbe, ki je gotovo poštena in prava, preveč ne zadržuje in ne odvraca od širokosrčnega presojanja razmer. Kajti če domačini žele biti sprejeti v stare družbe, bi bil greh, jih od teh misli odvracati in jih pri tem ovirati, če se le zde zmožni, navzeti se njih duha in v svojih krajih pripraviti pristen in enakovreden naraščaj. Vendar pa dobro in vestno premislite, ali ni primarneje ustanavljati nove družbe, ki bi bolj ustrezale naravi in težnji domačinov ter krajevnim in stvarnim razmeram. (36)

(36) Iz istega razloga, - da bi se Cerkev ustanovila in utrdila, - je potrebno domače redovništvo. Zato papež o njem govori. Dvoje hoče: 1. naj stari redovi sprejemajo medse domačine in 2. naj misijonski predstojniki ustanavljajo nove družbe.

Brez redovništva si dandanes katoliške Cerkve ne moremo misliti. In če hoče Cerkev v misijonskih deželah zajeti vse oblike delovanja in življenja, ji je nujno potrebno domače redovništvo. Saj je prav redovništvo najvidnejši izraz verskega življenja vsakega naroda in obenem nenaдомestljiva pomoč pri delu za duše.

Če v misijonih ne bi bilo domačega redovništva, bi bil to znak, da tam ni pravega krščanskega duha, katerega najlepši sad je izpolnjevanje evangeljskih svetov v obliki redovnega življenja.

Zato je razumljivo, da so sprejemale posamezne redovne družine, ki so prihajale v misijone, za člane tudi dekleta in fantje iz vrst domačinov. Že preden so začeli papeži naročati, naj se v misijonskih deželah vzgaja domač misijonski naraščaj. Po nekaj letih ni bilo v misijonih nobene redovne družbe, ki ne bi imela med svojimi člani domačinov.

Celo čisto samostojne družbe so se že prej ustanavljale. Že leta 1855 je bila v Sanghaju ustanovljena samostojna ženska redovna družba, in sicer samo za Kitajke. Leta 1900 je bilo na Kitajskem že 10 takih samostojnih družb. Prav tako so v Avstraliji nastajale od evropskih neodvisne redovne družine. A to so bili le posamezni in razmeroma redki pojavi.

Šele v 20. stoletju, in zlasti po okrožnici Pija XI., se je začelo po misijonih redovno življenje bujno razcvitati, in sicer v treh smereh.

Redovi, ki so prišli iz Evrope, so privzemali domačine, a tako, da so bili med njimi in niso imeli nikake samostojnosti. Zlasti v zadnjih desetletjih je njih število zelo naraslo, posebno v Aziji, nekoliko manj v Afriki in Oceaniji. Skoraj vse ženske družbe, ki imajo svoje vodstvo v Evropi ali Ameriki, imajo do polovice ali pa še več sester domačink. Priblizno tako je z moškimi redovi. Ko papež naroča ustanavljanje novih družb, nikakor noče reči, da naj evropske misijonske družbe ne skrbijo za naraščaj iz srede naroda, pri katerem delujejo. Nasprotno, "če domačini žele biti sprejeti v stare družbe, bi bil greh jih od teh misli odvracati in jih pri tem ovirati, če se le zde zmožni, navzeti se njih duha in v svojih krajih pripraviti pristen in enakovreden naraščaj." Gotovo pa je včasih

težava, ker se pravila evropskih družb morda ne prilagajo dobro značaju domačinov.

Zato so si nekatere družbe pomagale s tem, da so ustnovile noviciate in samostojne zavode samo za domačine. S tem se je vzgoja mogla vsaj nekoliko prilagoditi njih posebnostim. Tako so nastale v misijonskih deželah nekake na pol samostojne veje starih družb.

A iz papeževih besedi se jasno vidi, da so mu bolj pri srcu samostojne misijonske družbe, ki so zrasle popolnoma na misijonskih tleh, so namenjene samo za domačine in so po svojem ustroju čisto prilagojene naravi in značaju posameznih narodov. Zato pravi škofom: "Vendar pa dobro in vestno premislite, ali ni primerneje ustanavljati nove družbe, ki bi bolj ustrezala naravi in teženju domačinov ter krajevnim in stvarnim razmeram".

Na to njegovo pobudo je nastala v zadnjih letih cela vrsta novih ustanov. Ali so se od starih družb odcepile popolnoma samostojne in razmeram prilagojene veje domačih redovnikov in redovnic, ali pa so bile ustanovljene docela nove družbe.

Kitajska ima že nad 40 različnih redovnih družb samo za Kitajke. Nad dve tretjini misijonark kitajske narednosti je iz teh novih družin in le slaba tretjina je iz evropskih družb. Ustanavljajo se tudi moške redovne družbe, kot n.pr. "Discipuli Domini", ki jih je ustanovil nekdanji apostolski delegat za Kitajsko, sedanji tajnik Propagande kardinal Costantini, in Mali bratje Janeza Krstnika, ki jih je ustanovil lazarist Lebbe.

Za Kitajsko so šle druge dežele. V Afriki so začeli misliti na domače redovnike šele v zadnjih 20 letih, a zdaj toliko resneje. Na konferenci škofov iz vse Srednje Afrike so sklenili, naj se v vsakem misijonu ustanovi po ena redovna družina za brate in sestre in vsi redovniški poklici naj se navajajo v te družbe. In zdaj je že cela vrsta redovnih družb, ki so sicer šele v začetkih, a postavljen je trden temelj za bodočnost. Nekoliko manj številni so poskusi ustanovitve moških redov.

Isti razvoj je opazovati v Indiji in Oceaniji. Prav nazadnje je začela s tem delom tudi Japonska. Tako zdaj ni misijonske dežele, ki ne bi imela vsaj nekaj domačih misijonskih družb.

Kakor v vsej Cerkvi, se tudi v misijonih hitro množe zlasti ženski redovniški poklici. Ne glede na to, ali so domačinke v samostojnih ali pa v starih evropskih redovnih družbah, kaže najnovejša statistika, da so sestre domačirke v veliki premoči povsod razen v Afriki in Oceaniji. Položaj v glavnih misijonskih pokrajinah kaže tale statistika:

POKRAJINA	EVROPSKE SESTRE	DOMAČE SESTRE	V ODSOTOKIH
V vseh misijonih Propagande	35.678	17.347	32.7%
Azija	6.292	15.252	70.8%
Afrika	9.213	1.459	13.7%
Indija	3.128	5.342	63.1%
Indokina	351	4.568	92.9%
Kitajska	2.146	4.081	65.5%
Japonska	584	1.077	64.9%
Vzhodna Afrika	1.010	596	37.1%
Južna Afrika in nje otoki	4.714	503	9.6%

V naslednjih desetletjih bo razlika vedno večja. Kajti ponekod, zlasti v Afriki in Oceaniji, so bili postavljeni šele temelji, zato so tam evropske misijonarke še v toliki premoči. Ko pa se bodo te domače družbe ukoreninile med ljudstvom, bodo začele hitro naraščati in kmalu dosegle številčno premoč. Tako se bo Cerkev tudi v misijonskih deželah postavila na samostojne noge.

K A T E H I S T I I N K A .

Molčati tudi ne smemo o nečem drugem, kar je za širjenje evangelija zelo pomembno: to je, mnogo bo koristilo, če se poveča število katehistov, ki naj pomagajo misijonarjem zlasti s tem, da poučujejo katehimene in jih pripravljajo za sveti krst. Te si izberite izmed Evropecev, ali pa še bolje izmed domačinov. Kakšni naj bodo katehisti, da bodo z besedo, še bolj pa z zgledom življenja pogane vabili h Kristusu, je komaj potrebno govoriti.

Vi pa, častiti bratje, ljubljene sinovi, trdno sklenite, skrbno jih vzgajati, da bodo katoliški nauk poznali ter se pri učenju in razlagi znali prilagoditi duhu in umevanju poslušalcev. To bodo storili tem lažje, čim natančneje bodo poznali naravo domačinov. (37)

(37) Že od nekdaj so misijonarjem v pomoč katehisti. Te vzgajajo misijonarji v posebnih šolah in jih razpóšiljajo na vse strani, da jim pripravijo pot in potem ohranjajo versko življenje v posameznih vaseh, kamor pride misijonar le nekajkrat na leto. Brez katehistov bi misijonarjevo delo marsikje kmalu razpadlo. Katehisti namreč ljudi poučujejo in pripravljajo na krst, vodijo verske vaje in poročajo misijonarju o nevarnostih, ki prete mladi krščanski občini.

Papeževa želja, naj bodo čim bolj vzgojeni, je potemtakem razumljiva.

Še važnejša ustanova morda kot katehisti pa bo v bodoče Katoliška akcija. Katehisti so službeno nastavljeni in plačani, zato so gmotno misijonu v breme. Poleg vsega tega je pa vedno nevarnost, da bodo pojmovali svoje delo preveč uradno in se za vernike ne zanimali kakor bi se morali.

Sploh so v večini dežel verniki preveč nečelavni. Saj so marsikje misijonarji dosegli spreobrnjenja z gmotnim podpiranjem ljudi. To se je maščevalo. Novi verniki tako nimajo smisla za delovanje, ne čutijo s Cerkvijo, ne znajo zanjo tudi žrtvovati. Sveda so izjeme. A v splošnem le ni v njih prave zavesti, da so oni dolžni Cerkvi, ne pa Cerkev njim, in zato v njih tudi ni apostolskega duha.

To so spoznali zlasti v kitajskem misijonu. Zato je krog mladih misijonarjev, ki jih je vodil lazarist Lebbe, začel klicati k obnovi. Zlasti je zahteval ustahovitev Katoliške akcije. Verniki naj postanejo sami iz svoje apostolske gorečnosti širitelji evangelija, ne pa izkoriščevalci misijonarjev.

Do podobnega spoznanja so prišli tudi drugod. Še bolj ko misijonarji pa je želel Pij XI., naj se povsod ustanovi Katoliška akcija. Sam in po Propagandi je naročal misijenskim škofom, naj KA čimprej ustanove. Že v poslanici z dne 1. avgusta 1928 je vabil kitajske misijonske predstojnike, naj uvedo na Kitajskem KA. Ti so papeža hitro in natančno slušali. Po štirih letih je sv. stolica pravila Kitajske KA že potrdila. Nje predsednik je bil znani Lopahong prav do svoje nasilne smrti.

Pismo kongregacije de Propaganda z dne 6. decembra 1932, ki ta pravila potrjuje, zopet s poudarkom govori, da je KA potrebna tudi v misijonskih deželah.

V pismu z dne 22. junija 1934, naslovljenem na misijonske predstojnike v osrednji Afriki, je papež Pij XI. določil za posebnega nebeškega zaščitnika tamošnje mladinske KA ugandskega mučenca, bl. Karla Lvanga.

V dveh nagovorih z dne 4. maja 1932 in 27. marca 1934, je papež Pij XI. pohvalno govoril o KA v Indiji in izrekel upanje, da bo KA v tej deželi apostolskemu delu velike koristila.

Zdaj je KA ustanovljena v vseh misijonskih deželah, vsaj po imenu. Seveda je vprašanje, koliko zunanja organizatorna oblika ustreza zamisli Pija XI. Eno je gotovo: KA bo s svojim apostolskim duhom prinesla prav to, česar misijonarji tako pogrešajo: sodelovanje vernikov pri razširjanju evangelija in utrjevanju Cerkve. Le tako se bo Cerkev mogla osamosvojiti.

Zato je razumljivo, zakaj je Pij XI. misijonarjem in misijonskim sodelavcem tako pogosto govoril o KA, nje nujnosti in važnosti.

BOGOMISELNI REDOVI.

6. Važnost bogomiselnih redov.

Do zdaj smo govorili o vaših sodelavcih, ki jih že imate ali pa si jih morate še pridobiti. Glede tega je še eno, kar naj se vtisne v vašo gorečo voljo. Če se namreč to uresniči, bo, mislimo, ne malo koristilo hitrejšemu širjenju svete vere. Kako močno čislamo tako imenovano bogomiselno življenje, priča več ko dovolj apostolsko pismo, s katerim smo pred dvema letoma prav radi z apostolsko oblastjo potrdili pravila kartuzijanskega reda, ki jih je apostolska oblast odobrila že od začetka, pa so pozneje bila popravljena po določbah cerkvenega prava.

Voditelje teh redov Mi sami majno opominjamo, da ustanove samostane in te s strožjo obliko bogomiselnega življenja vpeljejo in razširijo po misijonskih deželah. Prav tako vi, častiti bratje, delajte na to s priličnimi in nepriličnimi prošnjami, ker bodo ti samotarji vam in vašemu delu izprosili čudovito mnogo nebeških milosti. (38)

(38) Pij XI. je bil izrazito dejavne narave, a obenem mož globoke vere. Prepričan je bil, da brez božje pomoči vse človeško prizadevanje, pa naj bo še tako popolno, ne bo rodilo sadu. Zato je v okrožnici spregovoril tudi o bogomiselnem redovništvu.

Svoje mnenje o bogomiselnem redovništvu je obširneje povedal v apostolskem pismu z dne 8. julija 1924 leta, naslovljenem na kartuzijane, ki ga sam omenja. Nekaj stavkov iz njegovega pisma:

"Ti možje delujejo v resnici v samoti v skritem in tihem apostolatu za večno rešitev duš. - Če kdaj, je treba dandanes Cerkvi takih mož, ko vidimo, da toliko kristjanov ne mara za večne dobrine, ampak se predajajo čisto zemeljskemu uživanju in prinašajo na svet zopet poganškega in evangeljskemu duhu nasprotnega duha. - Lahko je razumeti, da tisti, ki jim je molitev in pokora poklic, prispevajo za širjenje sv. Cerkve in za rešitev človeškega rodu mnogo več, nego tisti, ki delajo v dušnem pastirstvu, zakaj oni kličejo na zemljo dež božjih milosti, brez katerih je vsako delo zastoj." Pij XI. je hotel, da bi bili po vseh misijonskih pokrajinah posejani samostani bogomiselnih redov, ki bi z molitvijo in postom klicali božji blagoslov prav na tisto ozemlje, na katerem bi živeli.

Zato prosi predstojnike bogomiselnih redov in misijonske škofe, naj poskrbe, da se ta njegova zamisel uresniči.

Tudi nikar ne dvomite, da taki redovniki pri vas ne bi dobili primerne mesta, saj ponekod prebivalci sami po svoji naravi hrepene po samoti, molitvi in pramišljevanju, čeprav so pogani. Tu mislimo na tisti samostan, ki so ga ustanovili trapisti v pekinškem misijonskem vikariatu, kjer je skoraj sto redovnikov, večinoma Kitajcev. Ti goje najpopolnejše kreposti, stanovitno molijo, strogo živijo in potrpežljivo delajo. S takimi žrtvami in zadoščevanjem posredujejo božjo pomoč sebi in poganom ter jih z zgledom uspešno pridobivajo za Kristusa. - Iz tega jasno vidimo, da naši redovniki lahko vsak dan mnogo pomagajo za večji uspeh svetih misijonov, ne da bi prevzeli zunanje delo in škodovali pravičnom in duhu svojega ustanovitelja. Če bodo predstojniki takih redov ustregli našim prošnjam ter ustanavljali samostane tam, kjer bodo pač po vzajemnem posvetu sklenili, bodo izvršili delo, ki bo predvsem toliko množici poganov koristilo, nam pa bo nad vse drago in ljubo. (39)

(39) Svojo misel papež utemeljuje še s tem, da so nekateri narodi zelo nagnjeni k bogomiselnemu življenju. Saj imajo zlasti vzhodni narodi že oddavnej med seboj samotarje, ki so prav podobni našim bogomiselnim redovnikom. Že to je znak, da je v njih nagnjenje k takemu življenju. In če jim je Bog

dal to nagnjenje, zakaj ne bi Cerkev tako plemenito zadostila njih teženju.

Nato pa kar navaja dejstvo: samostan trapistov v pekinškem vikariatu. Pekinški škof Delaplace C.M. je že leta 1887 poklical trapiste v novo ustanovljeni samostan v Jangčjapinu. Zdaj ima samostan veliko samostansko družino, in sicer večina ma Kitajce.

Ta zgled naj da pogum tudi drugim. Zadnji čas se res povsod ustanavljajo samostani bogomiselnih redov. Tudi omenjeni Mali bratje sv. Janeza Krstnika so bogomiselni red.

Zlasti karmeličanke so začele ustanavljati svoje samostane v misijonih, tako v Singapuru, Bengaluru, Kalkuti, Pondišerri, Hue, Tanhoa, Hongkongu, na novi Zelandiji, Tangeru, Luluburgu itd. Za njimi pridejo trapisti, sploh benediktinske veje, klarise in drugi.

7. Ureditev misijonskega dela.

Ozrimo se še, častiti bratje, ljubljene sinovi, na nekatere druge stvari, ki se tičejo boljše ureditve misijonov. Če je glede tega naš prednik nedavno morda prav tako učil in opominjal, hočemo to ponoviti zato, ker po pravici mislimo, da bo k uspehu pri misijonskem delu mnogo pripomoglo.

Uspeh katoliškega misijonstva med pogani je veliko odvisen od vas. Zato hočemo, da to delo pripravneje uredite, da bo širjenju katoliške vere odslej odprta lažja pot in da se bo bolj množilo število tistih, ki jim bo zasvetila sveta vera. Vaša skrb naj bo, misijonarje tako porazdeliti, da noben del pokrajine ne bo ostal brez oznanjanja evangelija in da se pouk ne bo odlagal na poznejši čas. Zato pojdite dalje po postajah, naseljujte misijonarje na določenem kraju kakor v središču in okoli tega kraja naj stoje povsod manjše postaje vsaj z enim katehistom in kapelo, misijonarji pa naj ob določenem času iz središča zaradi božje službe te postaje večkrat obiščejo (40).

(40) Ko je papež nakazal glavne naloge, ki jih imajo misijonski predstojniki, jim govori še o ureditvi misijonskega dela. To je tako imenovano vprašanje o misijonski metodiki, ki je eno največjih poglavij v misijonski znanosti in najbolj dejansko posega v misijonsko delo. Zato se je v zgodovini misijonov prav o tem veliko razpravljalo.

Najprej bo uspeh odvisen od dobrih misijonskih predstojnikov in dobre razdelitve misijonskih moči po posameznih pokrajinah.

Prav o tem je spregovoril že tudi Benedikt XV.: Položaj in usoda misijona je odvisna od vsakokratnega vodstva. Zato utegne biti zelo pogubno, če postavi na vodilno mesto nepri-

mernega ali manj sposobnega misijonarja.

Misijonski predstojnik mora skrbeti zlasti za to, da misijon neprestano dviga in ga popolnoma dogradi. Ker je namreč ozemlje, ki ga obkrožajo meje njegovega misijona, izročeno njegovi skrbi v vsem svojem obsegu, je njegova dolžnost, da išče večno zveličanje prav vseh, ki bivajo na tem ozemlju. Če torej izmed tolike množice privede nekaj tisoč poganov k veri, za to še nima pravice počivati. Skrbi naj, da bo ohranil in vzgajal tiste, ki jih je rodil Jezusu Kristusu, in naj ne dopusti, da bi kdo izmed njih zgrešil pot in se pogubil. Naj ne misli, da dobro vrši svojo službo, če si po svojih močeh brez prestanka ne prizadeva, da bi približal krščanski resnici in krščanskemu življenju še ostale, katerih število je neprimerno večje. Da bo pogane oznanjevanje blagovesti tem hitreje in bolje doseglo, bo zelo koristno ustanavljati nove misijonske postaje in postojanke, ki bodo nekoč središča novih vikariatov in prefektur, v katere se bo v ugodnem času misijon razdelil."

Misijonarji naj pomnijo, da se morajo bližati domačinom prav tako, kakor je na zemlji občeval z ljudmi božji Učitelj, ki je navadno ozdravljaval bolnike, preden je začel učiti: "Ozdravil je vse bolnike" (Mt 8,16). "Mnogo jih je šlo za njim in ozdravil je vse" (Mt 12,15). "Zasmilili so se mu in je ozdravil bolehnice izmed njih" (Mt 14,14).

Prav isto je tudi apostolom ukazal in jim zato dal oblast: "In v katero koli mesto pridete, ozdravljajte bolnike, ki so v njem, in jim oznanjujte: "Približalo se vam je božje kraljestvo" (Lk 10,8.9). "Šli so torej in hodili od vasi do vasi, oznanjali blagovest in povsod bolnike ozdravljali" (Lk 9,6). Misijonarji naj tudi ne pozabijo, kako dobrohoten in ljubezniv je bil Jezus z otroki in dečki. In ko so jih apostoli karali, je zapovedal, naj jim ne branijo priti k njemu (Mt 19,13.14).

Pri tem naj vas opozorimo tudi na to, kar smo že drugod povedali: Misijonarji, ki oznanjajo evangelij poganom, brez dvoma dobro vedo, da si tudi v teh pokrajinah vdanost in zaupanje ljudi pridobi tisti, ki skrbi za javno zdravje in zdravi bolnike, ki prijazno občuje z otroki in dečki, saj se človeška srca z deli ljubezni najlažje pridobe. (41)

(41) Dobrodelnost v misijonih.

Tako stara kakor misijonsko delo je tudi dobrodelnost. Da je tudi v novodobnem misijonstvu ne bi pozabili, papež posebej opozarja nanjo kot na eno glavnih sredstev, kako se približati poganom.

Pri tem se sklicuje na Jezusov zgled. Ta nam zadosti iz-

pričuje, da katoliška Cerkev sploh nikdar in nikjer ne sme pozabiti dobrodelnosti. Ni to samo nekaka taktika ali sredstvo, s katerim bi pritegnili pogane in obrnili nase pozornost; tudi ni sama sebi namen, saj gre predvsem za duše. Pač pa je integralen del katoliškega življenja. Ustanovitev Cerkve ne bi bila popolna, če ne bi bilo v njej tega izraza krščanske ljubezni. In tako moramo gledati na dobrodelnost v misijonih ne kot na sredstvo ali taktiko, ampak kot izkazovanje krščanske ljubezni, ki mora prevevati Cerkev, kamor koli pride.

Po tej ljubezni pogani spoznajo lepoto in bogastvo Cerkve. Zato je razumljivo, da imamo pod tem vidikom v drugotnem pomenu dobrodelnost tudi za metodično sredstvo. V glavnem naroča papež dvojno skrb: za bolnike in za otroke.

Kako je z dobrodelnostjo v misijonih dandanes, vsaj nekoliko kaže statistika, ki smo jo navedli zgoraj (str.).

Pri dobrodelnosti bi bilo posebej omeniti zdravniške akcije, ki jih vodijo zdravniki raznih katoliških narodov, zlasti Nemci, Belgijci, Francozi in Američani. Njim so že marsikje v pomoč domači katoliški zdravniki. Zdravniško misijonsko delo se je izkazalo za zelo uspešno. S tem so misijonarji razbremenjeni, laični zdravniki pa tako najuspešneje sodelujejo pri ustanavljanju Cerkve.

Toda vrnimo se k temu, kar smo pravkar omenili. V tistih krajih, kjer se sami naselite, častiti bratje, ljubljenski sinovi, in tudi na večjih postajah, kjer je več prebivalcev, postavite prostornejše cerkve in druge misijonske stavbe, vendar pa nikar ne zidajte razkošnih in dragih cerkev ali stavb, kakor stolnic in škofijskih dvorcev, pripravljenih za bodoče škofije. To se bo ob svojem času lažje zgodilo. Mar ne veste, da so v nekaterih škofijah, ki so po cerkvenem pravu bile že davno ustanovljene, šele pred kratkim zidali take cerkve ali pa jih zidajo zdaj?

Tudi ni prav in modro, da se na kaki glavni postaji ali v kraju, kjer sami bivate, združijo in nekako nakopičijo vsi zavodi, ki skrbе za dušni in telesni blagor bližnjega. Kajti če so ti zavodi zelo važni, jim navzočnost in skrb vas samih ali vaših misijonarjev utegne postati tako potrebna, da bodo za širjenje evangelija tako nujna potovanja po deželi polagoma povsem prenehala. (42)

(42) Pametna porazdelitev moči.

Navodila dana v tem odstavku, so važna in nujna, sicer bi jih papež ne dajal. Ponekod se je namreč začelo mrzlično zidanje velikih, veličastnih zgradb, bodisi cerkva ali drugih ustanov. Zrasle so zlasti s pomočjo in podporo raznih kolonialnih držav in dostikrat tudi po (vsaj skritem) namenu teh držav. Poleg tega so misijonarji marsikje imeli za eno najvaž-

nejših dolžnosti zidanje raznih stavb, tako, da so jim mlajši misijonarji celo očitali, da je vsa njihova metoda v zidanju misijonskih zavodov. Vrh vsega so napravili še to napako, da so kopičili vse na enem prostoru.

Zato jih Pij XI. opominja, naj to ravnanje opuste. Ker je misijonsko delo šele začetno, naj bodo tudi cerkvene zgradbe le začasne. Tudi stolnice in škofijski dvorci naj bodo skromni. Bodo že potem domači duhovniki in domači verniki pozidali primerna poslopja na svoje stroške.

Skrb in čas, ki bi ga uporabili pri zidanju takih razkošnih naprav, pa naj uporabijo za pravo misijonarjenje. Saj se Cerkev ne gradi z vidnimi zidanimi stavbami, ampak iz vernikov in duhovnikov iz vrst domačinov.

Kopičenje na enem mestu pa je nevarno prvič zato, ker bi bili misijonarji z delom na tistem kraju tako zaposleni, da bi daljne kraje svojega ozemlja le redko obiskovali. S tem bi zagrešili veliko vodstveno napako. Zato papež želi, naj razdele posamezne ustanove na razne kraje, tako da bo ob delitvi vikariata novi del že imel nekaj naprav, da ne bo treba vsega na novo začeti; obenem pa se bodo tudi misijonarji pravilno porazdelili po vsém misijonskem ozemlju in bo delo uspešnejše.

Ker pa tu že omenjamo te zavode, je razen zavetišč ali bolnišnic, lekarn in osnovnih šol - ne pustite, da takih zavodov kje ne bi bilo - treba ustanoviti šole, da de mladeničem, ki se ne posvete poljedelstvu, odpre pot k višjim znanostim ali k obrti.

In na tem mestu vas tudi pozivamo, da upoštevajte vodilne moše in njih družine. Sicer je res, da nižji izmed ljudstva laže sprejmejo božjo besedo in njene oznanjevalce, tudi je res, da je Jezus Kristus rekel o sebi: "Tah Gospodov me je poslal, da oznanim blagovest ubogim" (Lk 4,18), toda pred očmi moramo imeti oni stavek svetega Pavla: "Modrim in neukim sem dolžnik" (Rimlj.1,14). Poleg tega pa vemo iz izkušnje, da nižji izmed ljudstva radi slede, če najuglednejši možje v državi sprejmejo Kristusovo vero.⁽⁴³⁾

(43) Skrb za izobraženstvo.

V misijonih so bolnice, zavetišča, lekarne, osnovne šole itd. gotovo potrdne, a še važnejše so srednje in visoke šole. Za tovrstno misijonsko delo misijonarji v 19.stoletju niso imeli dovolj smisla. Res je bilo spreobračanje preprostega ljudstva hitrejše in uspešnejše. A papež pravi, da bodo ti sledili njihovemu zgledu, če bodo najuglednejši v državi sprejeli Kristusovo vero. Izobraženi krogi pa bodo nižjim slojem le redko sledili. Najznačilnejši zgled za to je Indija, pa tudi Japonska in Kitajska.

Zato je Pij XI. ves čas papeževanja priganjal k delu za

dijaštvo in izobraženstvo. Ponekod kot n.pr. pri ustanavljanju tokijskega vseučilišča, je sam s svojo avtoriteto in denarno pomočjo pomagal preko velikih težav.

Zdaj imamo v misijonih tale katoliška vseučilišča: na Japonskem v Tokiu; na Kitajskem v Pekingu, Tjencinu, in Šanghaju; v Indiji v Bombeju, Kalkuti, Mangalore, Bangalore, Madrasu, Palamkotahu, Trikurju, Tričinopoliju in Čanjačeriju, na bližnjem Vzhodu pa v Beirutu. Sem bi mogli šteti še starodavno vseučilišče v Manili in vseučilišče za ameriške črnce v New Orleansu. Pripravljajo pa se že katoliška vseučilišča: v Indokini in tri v Afriki: Ugandi, Belg. Kongu in Južni Afriki.

Pripomniti pa je, da je med vseučilišči razlika. V Indiji so v naštetih krajih le posamezni vseučiliški zavodi navadno z eno stroko, ki pa so priključeni kakemu vseučilišču, četudi ne katoliškemu. Drugod pa so zgrajena vseučilišča približno tako kot pri nas; torej imajo same več fakultet.

Številnejše nego vseučilišča so seveda srednje šole. Todenih in drugih je še vedno premalo, zlasti če pomislimo na število državnih vseučilišč ali šol drugih veroizpovedi, kot n.pr. protestantskih.

Zato je papeževo navodilo še vedno važno.

Za to delo je poklicano zlasti izobtaženstvo. Ponekod so s tem poslanstvom že začeli, tako zlasti v Belgiji, Franciji in Nemčiji. Uspehi so bili, čeprav se bodo pravi sadovi pokazali šele v bodočnosti.

Katoliška vseučilišča in drugo višje šolstvo bo za bodočnost misijonskega dela odločilnega pomena. Prav tega danes ni, da bi imela katoliška Cerkve pri posameznih narodih pomemben vpliv na izobtaženstvo. Zato beseda "katoliški" takoj dobi prizvok manjvrednosti.

Sem moramo šteti tudi vse tiste ustanove, ki dajejo katoliški Cerkvi ugled med izobraženstvom, to so n.pr. zvezdarne, razne organizacije: n.pr. zdravnikov, modroslovcev itd.

Naloga novodobnega misijonstva je torej:

ustanavljanje srednjih šol in podobnih zavodov, n.pr. obrtnih; ustanavljanje vseučilišč; ostvarjanje žarišč katoliškega izobraženstva v misijonih; skrb za dijaštvo iz misijonskih dežel, ki študira v Evropi; pripravljanje katoliških izobražencev v misijonih, da bodo sposobni prevzeti odgovorne službe v državi; sodelovanje znanstvenikov v krščanskih deželah z znanstveniki v misijonskih deželah; preučevanje vseh panog kulture posameznih misijonskih narodov in prapajanje teh kultur s krščansko mislijo; zato ostvarjanje krščanske domačinske umetnosti, izčiščevanje modroslovja itd.

Za današnje svetovne razmere je to delo gotovo eno najvažnejših. Zato dobivajo papeževe besede vedno večji pomen.

8. Delitev misijonskih pokrajin.

Kar pa pride nazadnje, častiti bratje, ljubljene sinovi, je zelo važno. Zato sprejmite to z vdanimi srci in pripravljene, da vse ubogate. Saj je znano, kolika gorečnost za vero in za rešitev duš vas prosi. Pokrajine, ki jih je

apostolska stolica zaupala vaši skrbni delavnosti, da bi jih pridružili Gospodu Kristusu, se namreč povečini zelo razsežne. Zato se včasih utegne zgoditi, da je število misijonarjev in zavodov pri vsakem izmed vas mnogo manjše nego to zahteva potreba v pravilno urejeni škofiji. Škofu navadno pomagajo redovniki iz raznih redov, duhovniških ali laičkih, in sestre iz raznih družb. Zato se tudi vi ne pomišljajte, ampak pokličite in si za sodelavce pri širjenju krščanske vere, poučevanju domače mladine in pri drugih podobnih opravilih privzemite redovnikov in misijonarjev, ki niso iz vašega reda, pa naj bodo duhovniki ali člani tako zvanih laičkih redov.

Redovi in verske družbe so upravičeno lahko ponosne na to, da se jim je poverilo misijonsko delo pri poganskih narodih, in pa na vernike, ki so jih doslej pridobile za Kristusovo kraljestvo. Vendar naj pominijo, da misijonskih pokrajin niso dobili z neko stalno in izključno pravico, ampak jih imajo po volji apostolske stolice, ki ima zato pravico in dolžnost, skrbeti za njih pravo in popolno oskrbovanje.

Rimski papež torej ne bi izpolnil svoje apostolske dolžnosti, če bi večje ali manjše pokrajine le razdelil med posamezne redove, ampak mora, in to je važnejše, vedno in prav skrbno paziti, da bodo ti zavodi pošiljali v pokrajine, ki so jim zaupane, toliko in zlasti takih misijonarjev, da bodo povsem zadostovali in se uspešno trudili, da te pokrajine v vsem obsegu sprejmejo luč krščanske resnice.

Kajti božji Pastir bo svojo čredo zahteval iz Naših rok. Kadar koli se nam bo torej za širjenje svete Cerkve zdelo potrebno, bolj primerne ali koristne, bomo misijonske pokrajine ene družbe izročili drugi, jih zopet in zopet delili ter nove vikariate in prefektore poverili drugim družbam ali domačim duhovnikom. (44)

(44) Zadnji odstavek, ki pa je, kakor pravi papež, zelo važen, govori proti skupni sebičnosti.

Ker je v Cerkvi tudi človeška prvina, se utegne zgoditi, da bi posamezne skupine misijonarjev, bodisi glede na narodnost, ali glede na redovno družbo, trdovratno držali v svoji oskrbi določeno misijonsko ozemlje in se bali, da bi kdo drug posegel v njih področje ali prevzel del njihovega področja. Zato je nevarnost, da kakšna misijonska pokrajina slabo napreduje, ker tistih misijonarjev ni zadosti.

Zato papež kar prosi, naj to zadnje navodilo sprejmejo z vdanimi srci in pripravljeni, da vse ubogajo.

Papež ima namreč vedno pred seboj cilj: čim hitrejšo utrditev Cerkve, in sicer povsod. Zaveda se, da je vsa misijonska organizacija v njegovih rokah in tudi na njegovih ramah. Zato kot vrhovni voditelj najno mora tako urediti, da se bodo misi-

jonske pokrajine tako razvijale, da bo cilj povsod čimprej dosežen.

Zato najprej naroča, naj si misijonski škofje privzamejo v pomoč redovnike raznih družb, Z malo izjemami je vsaka misijonska pokrajina izročena v vodstvo posamezni redovni družbi. Tudi misijonski predstojnik je redno član tiste družbe. Papež hoče tu reči, naj ti škofje prevzamejo v pomoč tudi druge redovnike, pa naj bodo duhovniki ali laiki. Navadno jim izroče v vodstvo kako ustanovo, ki je celota zase, n.pr. šolo, bolnico ali podobno. Redno dušno pastirstvo pa obdržijo sami. Tako sodelovanje je dandanes kar neogibno potrebno, posebno tam, kjer je misijonsko delo še nekoliko napredovalo.

To je prvo papeževo navodilo.

Drugo pa je, naj bodo posamezni redovniki pripravljeni na to, da se bodo njih misijonske pokrajine delile in se bo odcepljeni del izročil v vodstvo domačim duhovnikom ali drugim redovnikom. Zaradi skupnega blagra je to neogibno potrebno. Posamezni redovi pa dobe kako misijonsko pokrajino v pokristjanjevanje le tedaj, če imajo zadosti osebja in gmotnih sredstev, da bodo uspešno izvršili svojo nalogo. Zasilnega poizkušanja katoliška Cerkev ne prenese. Zato s prevzemom samostojne misijonske pokrajine posamezni redovi ali redovne province prevzamejo nase veliko odgovornost, ki pa jim je vedno le v pcnos, veselje in blagoslov.

Papež pa si pridržuje še tretjo možnost. Utegne se zgoditi, da kakšna družba v posamezni misijonski pokrajini iz kakršnega koli vzroka ne misijonari dobro. Tedaj se lahko zgodi, - in to se tudi dogaja, - da se tista pokrajina izroči drugemu redu.

Iz tega najočividneje sledi, kako je misijonsko delo nekaj prehodnega. Vse teži za tem, da se Cerkev utrdi in se vzpostavijo stalne škofije in župnije. Misijonarji morajo gledati na svoje delo popolnoma nesebično. Pripravljeni morajo biti, pustiti en kraj in iti drugam ter začeti znova.

Vsa ta navodila pa daje papež zato, da bi se delo prenovilo in bi v bodoče rodilo mnogo obilnejšo žetev, kakor sam pravi ob sklepu okrožnice.

9. Sklep.

Končno vas vse, častiti bratje, ki imate po katoliškem svetu skupno z Nami skrb in tolažbo pastirske službe, znova spodbujamo, da s temi sredstvi, ki smo jih našli, blagohotno podpirajte svete misijone, da se jim bodo moči nekako prenovile in bodo v prihodnje rodili mnogo obilnejšo žetev.

Na naše skupno delo naj se presveta Kraljica apostolov Marija ozira z dobrohotnim in milostnim nasmehom. Njej so bili na Kalvariji vsi ljudje izročeni v materinsko skrb. Zato pač enako prisrčno ljubi tiste, ki ne vedo, da jih je Jezus Kristus odrešil, in tiste, ki v sreči uživajo sadove njegovega odrešenja.

Zdaj pa vam, častiti bratje, ter vašim duhovnikom in vernikom prav radi podelimo apostolski blagoslov kot pomočstvo nebeških darov in kot dokaz Naše očetovske naklonjenosti.

Dano v Rimu pri sv. Petru dne 28. februarja 1926, v 5. letu našega papeševanja.

O P O M B E I N S L O V S T V O .

(Opombe in slovstvo so razdeljene po posameznih poglavjih razlage, zato se številke skladajo s številkami v besedilu.)

1) Besedilo okrožnice je bilo objavljeno v A.A.S., XVIII /1926/ p.65-83. Slovenski prevod je bil pregledan po besedilu, ki je objavljen v zbirki SYLLOGE praecipuorum documentorum recentium Summorum Pontificum et S.Congregationis de Propaganda fide nec non aliarum SS.Congregationum romanarum, Urbaniana I, Roma 1939.

Kako je z naslovom okrožnic in s poimenovanjem po prvih besedah, je znano že iz okrožnic, ki so izšle v zbirki "Naša pot". Razdelitev okrožnice je dodana. V izvirnem besedilu je ni.

2) Ker ima misijonska znanost šele nekaj desetletij življenja, je zlasti za temeljna vprašanja važno, da uporabljamo najnovejše slovstvo. O utemeljitvi misijonstva je pisal že začetnik misionologije, nemški prof.Schmidlin /n.pr. Einführung in die Missionswissenschaft, Münster 1917; Katholische Missionslehre im Grundriss, Münster 1923; Katholische Missionswissenschaft, Münster 1924/. A mlajši misionologi so že v marsičem šli preko njega ter vprašanje bolj vsestransko poglobili. K sodobni utemeljitvi je najbolj pripomogel belgijski misionolog P.Charles S.J. /n.pr. Missiologie, etudes-rapports-conferences I. Louvain 1939; Dossiers de l'Action Missionnaire, Louvain 1939/. Za njim so šli francoski in italijanski misionologi, zadnji čas tudi nemški. Zadnja dela v tem vprašanju so: Perbal A.OMI /rektor misionološkega zavoda na Propagandi/: Prime lezioni di teologia missionaria, Firenze 1941; Ritorno alle Fonti, Orizzonti Missionari Roma 1941; Carminati C.: Il problema missionario, Roma 1941. Sem bi mogli šteti še skripta misionoloških fakultet na Propagandi in Gregoriani ter važnejše časopise, med njimi zlasti Zeitschrift für Missionswissenschaft ter nje naslednico Religions- und Missionswissenschaft. Poleg te dogmatične utemeljitve misijonstva je še apologetična, moralna in biblična utemeljitev, kar pa ne sodi naravnost v besedilo te okrožnice. - K temu odstavku bi navedli iz slovenskega slovstva: Misijonski koledar 1944 in Misijonska predavanja, Ljubljana 1943.

3) G.Vromant: Ius Missionariorum, De personis, Louvain 1935; Dr.Odar A.: Organizacija misijonstva, Lux mundi I. 1-2, 12-14; 3, 4-6,

4) Kratka zgodovinska pregleda sta: P.G.M. Roschini OSM: Le Missioni Cattoliche, Torino-Roma 1939, in P.Lesourd: Histoire des Missions Catholiques, Paris 1937. K osvetlitvi poglavja spada tudi razprava: P.Schmidlin: Roms Anteil am Missionswerk, Zeitschrift für Missionswissenschaft 1913, 97-117.- Zgodovinskega misijonskega slovstva je že precej. Tudi v naši misijonski knjižnici je kakih 150 del, če ne štejemo zraven življenjepisov.

6) Celotno natančno in kritično sliko o sedanjem položaju si je težko narediti. Kajti doslej niti v Rimu nimamo dobrega statističnega urada, ki bi res kritično zaznamoval vse misijonsko delo. Poizkus nekakega misijonskega priročnika je dobro delo: Arens: Handbuch der katholischen Missionen, Freiburg im Breisgau, 1925, ki pa je v statističnem gradivu seveda že zastarelo. Drug tak boljši in doslej najboljši priročnik je Guida delle Missioni Cattoliche, Roma 1935. Sestavili so ga pod vodstvom Propagande najboljši misionologi. Čeprav so statistike že za deset let zastarele, je vendar še vedno najboljši vir za opisno misionologijo. Pripravlja pa se že nov priročnik.

7) M.Grösser PSM: Das Missionswesen im Lichte des päpstlichen Sendeschreibens "Maximum illud", Zeitschrift für Missionswissenschaft 1920,73-86. Prvi slovenski prevod v Lux mundi III, 53-62. Uradno besedilo ima ponatisnjen Sylloge, in Guida delle Missioni.

8) Pie XI le Pape des Missions, Namur 1939, Editions Grands Lacs. Isti časopis je izdal kot posebne zvezke tudi: Documents sur l'activite missionnaire de S.S. Pie XI, in Principaux textes missionnaires de S.S.Pie XI, Namur 1937.

10-11) kot pod 8).

12) o agenciji "Fides" kot pod 8) in Laboremus pro missionibus I, 2,62-64.

13) To vprašanje o misijonski dolžnosti, zlasti, ali je dolžnost pravičnosti ali dolžnost ljubezni, še ni rešeno. Primerjaj k temu debato v Laboremus pro missionibus II /1939-1940/ ali poročilo: Kopatin SJ: Utemeljitev misijonske dolžnosti v Misijonskih predavanjih 1943, 51-63. Najboljše slovstvo bo: Perbal: Prime lezioni di teologia missionaria 1941, v pojasnilo pa tudi slovstvo pod 2). Nekoliko starejša a toplo pisana je: H.Fischer SVD: Jesu letzter Wille, Stiftung und Stellung der kath.Heidenmission, Steyl 1923, ki je izšla tudi v slovenskem prevodu v Misijonski knjižnici 1926 leta.

14) P.Manna: Operarii autem pauci, la vocazione alle Missioni estere, Milano 1923; La vocazione Missionaria, Unione missionaria del clero in Italia, Roma 1940; P.Manna: Il problema missionario e i sacerdoti, Roma 1938.

15) P.Charles: Missiologie I, Louvain 1939. Lepe so tudi njegove meditacije: La priere Missionaire, Louvain 1936. Za apostolat bolnikov glej obširna poročila v Laboremus pro missionibus, zlasti vol.II.

16) Poročila o težavah v sodobni svetovni vojni prinaša agencija "Fides". Nekaj primerov glej v Misijonskem koledarju za leto 1942 in 1943,

17-18) O misijonskih poklicih primerjaj članke v Lux mundi, Katoliških misijonih ali: Perbal: Ritorno alle Fonti 1941, slovstvo pod 14).

19) Več o tem v Misijonskih predavanjih. V pojasnilo poročilo z drugega svetovnega kongresa; zelo izčrpno poučuje o stanju organizacije Unio Cleri pro missionibus, liber annalis 1940, idejno pa L'anima della cooperazione missionaria, Roma 1936.

20) O DŠV je slovenskega slovstva zadosti. Zadnje n.pr.zvezček v salezijanski zbirki Knjižice 235/236 N.Jeločnik: DŠV 1943. Življenjepis Pavline Jaricot je izhajal v Katoliških misijonih. Pšel je pa v vseh evropskih jezikih. Glej tudi: Predavanja 1943.

21) O sv.Detinstvu je na razpolago Vestnik DSD in Čadež: Voditelj DSD, Ljubljana 1914, prav tako njegovo poročilo v Predavanjih.

22) Glej Misijonska predavanja.

23) kot pod 3)

24) Najboljše statistike za posamezne dežele je v zadnjih letih prinašal časopis Religions- und Missionswissenschaft, vsaj v glavnem tudi Laboremus pro missionibus /n.pr.II,2,73-80; Sočtantinijevo poročilo II,3,118-125; Carminati jevo razpravo

II,3,133-140/; za posamezne dežele ima natančne statistike agencija "Fides".- Primerjaj tudi Misijonski koledar od leta 1936 - 1943!

27) O domači duhovščini se zadnji čas veliko piše in razpravlja. (n.pr. Bierbaum M.: Kontroversen über einheimischen Missionklerus v Religions- und Missionswissenschaft 1939, 224-229/ Obsežnejša in izčrpna dela o tem so: Huonder A.SJ: Der einheimische Klerus in den Heidenländern, Freiburg 1909, ki ima dobro obdelan zgodovinski razvoj vzgoje domače duhovščine. Sodobnejša je Pellegrino: La fase decisiva, Roma 1943. Obširne in dobre razprave pa prinašajo vsi boljši časopisi in zbirke referatov.

28) V potrdilo izmed mnogih del glej samo Pieper: Paulus, seine missionarische Persönlichkeit und Wirksamkeit.

30) S tem je v zvezi obširno vprašanje prilagoditve (akomodacije). O tem dobro poročata: Thaurén SVD: Die Akkomodation im Kath. Heidenapostolat, Münster 1927, in Autour du probleme de l'adaptation, Museum Lessianum 1926. Obširno je že tudi slovestvo o značilnostih posameznih narodov, prav tako tudi o misijonski metodiki glede na različno duševnost /n.pr. podobni naslovi: Expectatio gentium, Negerpsyche, Chinesischer Kulturspiegel, Chin. Frauenspiegel, Missionsmethode in China, itd/.

32) Vprašanje ločenih vzhodnih cerkva kot misijonsko vprašanje najbolje prikazuje P. Manna: I fratelli separati e noi, Milano 1942.

33) Za vzgojo domačega duhovskega naraščaja je molil leta 1942 po namenu svetega očeta ves katoliški svet. O stanju v posameznih deželah je prinašala vsak mesec poročilo Lega missionaria studenti, glasilo Dijaške misijonske zveze v Italiji.

34) Da bi domačini postali škofje, s tem se mnogi dolgo niso mogli sprijazniti. Pij XI. je vse ugovore pobil s tem, da je začel posvečevati škofo raznih misijonskih narodnosti. Še potem so ocenjevali ta njegov korak kot "tvegan poizkus". Proti takemu govorjenju so nastopili resni misionologi, zlasti P. Charles /Missiologie I, Louvain 1939/. O tem vprašanju dobro poroča: Tragella G.B.: Una nuova epoca nella storia delle missioni: la creazione della Gerarchia indigena, Milano 1933.

35) O rimskih zavodih ima najzanesljivejše podatke Guida delle missioni.

36) Natančnejših celotnih podatkov o domačem redovništvu še ni novejših nego jih ima Guida delle missioni, pač pa za posamezne skupine v časopisih posameznih redov.

37) O katehistih kot važni misijonski napravi se je veliko pisalo /n.pr. samo Zeitschrift für Missionswissenschaft!/ O KA v misijonih še ni celotnega pregleda, pač pa pogostna poročila iz posameznih dežel v raznih listih. Posebej je omeniti razpravo Costantinijevo o kitajski KA: L'Azione cattolica in Cina, mobilitare la Cina per convertire la Cina v zbirki Studi Missionologici I, Aspetti del Problema Missionario, Roma 1935; sem bi mogli šteti še poročilo misionološkega tedna v Louvainu s naslovom L'Action Catholique aux Missions, Museum Lessianum 1932, ki pa pojem KA zelo razteguje.

38-39) Poleg statističnih podatkov v Guida delle missioni še najbolje poučuje o bogomiselnem redovništvu v misijonih časopis Le bulletin des Missions, ki ga izdaja opatija sv. Andreja v Belgiji v dvojnem dodatku k letniku 1937 /Le Courrier de l'Apostolat monastique, Contemplation et apostolat/.

40) Za primer, kaj obravnava misijonska metodika, in zlasti, kakšna so nje sodobna vprašanja, naj navedemo dobro knjigo: Beckmann: Die katholische Missionsmethode in China in neuester Zeit /1842-1912/, Bethlehem Imprimerie, Schweiz, 1931, ali zbirke iz Louvainskih misijonističnih tednikov kot: L'ame des peuples a evangeliser 1928, Obstacles a l'apostolat 1929, Les conversions 1930, Apres la conversion 1931, L'education Chretienne aux Missions 1933 itd. Sicer pa imajo o tem vsi boljši časopisi tehtne razprave. Kaj obsega ta del misionologije, pa naštevajo učbeniki in priročniki, nekateri so naštetih pod 2)

41) O dobrodelnosti precej izčrpno govori poljudna, a dobra knjiga Berg L.: Christliche Liebestätigkeit in den Missionsländern, Freiburg 1935. Poleg drugih je omeniti delo ustanovitelja würzburškega zavoda: Becker: Aerztliche Fürsorge in Missionsländern, Aachen 1921, še bolj pa poročila würzburškega zavoda iz časopise akademskih misijonističnih organizacij L'AUCAM, Akademische Missionsblätter in druge. O tem glej skript Dijaštvo in misijoni ali poročila o dijaških misijonističnih organizacijah v Katoliških misijonih 1942/43. O dobrodelnosti govori na splošno tudi Misijonski koledar 1942.

42) Kako se misijonsko delo dejansko razvija, najlepše kažejo poročila posameznih redovnih družb v posebnih listih. To bi mogli zasledovati tudi iz poročil slovenskih misijonarjev. Fria.: Katoliški misijoni, Bengalski misijonar, Salezijanski vestnik.

43) O delu za izobraženstvo v misijonih imajo mnogo poročil dijaški časopisi: Bulletin de la Ligue Missionnaire des Etudiants de France, Paris; Akademische Missionsblätter, Münster; Revue de l'AUCAM, Louvain; Lega Missionaria Studenti, Roma; Pro apostolis. O šolstvu kot takem večjega celotnega dela v Misijonistični knjižnici ni, razen L'education chretienne aux Missions, Louvain 1933, ki pa statistično ne zadovoljuje, ali Les elites en pays de Missions, Louvain 1927. Dobre razprave pa so v raznih zbirkah, ki jih zlasti v Italiji zadnji čas veliko izhaja. O umetnosti najbolje poučuje priročnik C. Costantini: L'arte cristiana nelle missioni, Roma 1940.

44) Za primer, koliko škode dela skupna sebičnost: P. Huonder SJ: Der chinesische Ritenstreit, Aachen 1921; P. M. Biermann OP: Die Anfänge der neueren Dominikanermission in China, Münster 1927; P. O. Maas OFM: Die Wiedereröffnung der Franziskanermission in China in der Neuzeit, Münster 1926; Dahmen SJ: Robert de Nobili, Münster 1924.

V teh opombah je navedenega nekaj slovnosti k razlagi; dostopno je vsem, ki bi se za stvar podrobneje zanumali. Več ne bi imelo smisla navajati, čeprav je dostopno še marsikakšno delo, ki pojasnjuje vprašanja, obravnavana v okrožnici. Še več pa je slovnosti, ki ga v Misijonski knjižnici ni. Z njim najboljše seznanja največje znanstveno delo iz misionologije: Bibliotheca missionum, ki jo je začel leta 1916 izdajati P. Robert Streit OMI, od šestega zvezka pa jo nadaljuje Dindinger OMI. Do zdaj je izšlo 13 zvezkov, vsak ima okrog 1000 strani in je v njih zbrano vse slovnost iz posameznih dežel. Delo se še nadaljuje. Sodobno misijonsko slovnost pa je od leta 1911 obdelano v Zeitschrift für Missionswissenschaft /tudi Streit/, od leta 1933 pa izdajata posebne zvezke PP. Bonmerskirchen-Dindinger OMI. Prvi zvezek je bil objavljen v Guida delle Missioni, ostali pa so izšli samostojno. Misijonska knjižnica ima nabavljeno oboje, a zdaj je v Ljubljani le prvih pet zvezkov Bibliotheca missionum, prva leta Bibliografia missionaria ter vsi letniki Zeitschrift für Missionswissenschaft. Ta bibliografska dela so za misijonsko znanost neogibno potrebna in upajmo, da bodo kmalu vsa na razpolago.

K A Z A L O

Stran

Uvod z komentar	2
Značilnosti romantičnega misijonstva	3
U V O D okrožnice	
Sakralni misijonstvo	8
Misijonska dolžnost papeža	12
Propaganda	13
Igodovina misijonstva	15
Porast misijonskega dela	16
"Maximum illud"	19
Pij XI - misijonski papež	22
Papežev poziv k misijonskemu delu	27
I. NAVODILA ZA MISIJONSKO DELO V KRŠČANSKIH DEJELAH	
Misijonska dolžnost vernikov	29
Misijonska dolžnost duhovnikov in škofov	32
Molitev za misijone	36
Apostolat bolnikov	38
Misijonski poklici	39
Duhovniška misijonska zveza	42
Družba za širjenje vere	44
Družba svetega Detinstva Jezusovega	50
Družba svetega apostola Petra	52
II. NAVODILA ZA DELO V MISIJONSKIH DEJELAH	
Teritorialna razdelitev misijonskega ozemlja	56
Rast Cerkve	57
Domača duhovščina	60
Domača misijonska semenišča	66
Naprečevanje domače duhovščine v cerkvenih službah ..	68
Domače redništvo	69
Bratrstva in KA	72
Bogomiselni redovi	73
Uraditev misijonskega dela	75
Dobrodelnost v misijonih	76
Pametna porazdelitev moči	77
Skrb za izobrazbo žensk	78
Delitev misijonskih pokrajin	79
S K L E P	81
OPOMBE IN SLOVSTVO	82

SLAVE NAJ TE, O BOG, SLAVE NAJ TE VSA LJUDIŠTVA!

